

LLIBRE BLANC DE LES DONES DE CATALUNYA EN EL MÓN DE LA CIÈNCIA I LA TECNOLOGIA

Generalitat de Catalunya
Institut Català de la Dona

COL·LECCIÓ DONA I SOCIETAT

ESTUDIS 14

**LLIBRE BLANC DE LES
DONES DE CATALUNYA
EN EL MÓN DE LA CIÈNCIA
I LA TECNOLOGIA**

BIBLIOTECA DE CATALUNYA. DADES CIP:

Llibre blanc de les dones de Catalunya en el món de la ciència
i la tecnologia. - (Dona i societat. Estudis; 14)

Bibliografia

ISBN 84-393-6242-0

I. Martínez Costa, Ma. Carmen II. Institut Català de la Dona III.

Col·lecció: Dona i societat. Estudis; 14

1. Dones en l'ensenyament - Catalunya - Estadístiques

2. Dones en la ciència - Catalunya - Estadístiques

3. Dones en la tecnologia - Catalunya - Estadístiques

396.5:5/6(467.1)(083.4)

- © Martínez Costa, Ma. Carmen
- © Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència
Institut Català de la Dona

Edita: Institut Català de la Dona
1a edició: Barcelona, 2003
Tiratge: 1000 exemplars
Fotocomposició/impressió: Anglofort, S.A.
ISBN: 84-393-6242-0
Dipòsit legal: B-43.922-2003

Carme Martínez Costa
Margarita Artal Serrat
Anna M. Coves Moreno
Amaia Lusa García
Ferran Roderó Tomas

**LLIBRE BLANC DE LES
DONES DE CATALUNYA
EN EL MÓN DE LA CIÈNCIA
I LA TECNOLOGIA**

Barcelona, 2003

ÍNDEX

Pròleg	9
Presentació	11
1. Introducció	12
1.1. Abast de l'estudi	13
1.2. Metodologia	14
2. Les noies a l'educació no universitària	16
2.1. Introducció	17
2.2. Les noies a l'educació infantil i primària	17
2.3. Les noies a l'educació secundària	19
2.3.1. Les noies a l'ESO	20
2.3.2. Les noies al Batxillerat	21
2.3.3. Les noies als Cicles Formatius de Grau Mitjà (CFGM)	26
2.3.4. Les noies al Cicles Formatius de Grau Superior (CFGS)	31
3. Les noies a l'educació universitària	38
3.1. La presència de les noies a les universitats	40
3.2. Les noies als estudis universitaris de primer i segon cicle per àmbits d'estudi	43
3.3. Noies i nois per titulacions en els àmbits científics i tecnològics	47
3.3.1. Les noies a les titulacions de Ciències	50
3.3.2. Les noies a les titulacions de Ciències de la Salut ..	52
3.3.3. Les noies a les titulacions de Ciències Socials	54
3.3.4. Les noies a les titulacions d'Arquitectura i Enginyeria	57
3.3.5. Les dones als estudis de tercer cicle	61
4. Les dones en el professorat d'educació no universitària	65
4.1. La presència de les dones en el professorat d'educació infantil i primària	67
4.2. Les dones en el professorat d'ensenyament de secundària ..	71
4.3. Professorat per especialitats	75
4.4. Quins càrrecs ocupen les dones a secundària?	79
4.5. Quines són les titulacions acadèmiques del professorat de secundària?	80
5. Les dones en el professorat d'educació universitària ..	82
5.1. La presència de les dones en el professorat de les universitats catalanes	84
5.2. Professorat per nivell de formació	86
5.3. Professorat per àrea de coneixement	89

5.4. Professorat per categories professionals	91
5.5. Proporció de dones en càrrecs unipersonals de govern . . .	98
6. Les dones en el mercat de treball	102
6.1. Introducció	103
6.2. Com són i què fan les dones que treballen?	105
6.3. Població ocupada assalariada	110
7. Les dones i l'alta tecnologia	118
8. Les dones i la recerca	124
8.1. Introducció	125
8.2. Les dones que fan R+D per sectors d'activitat i categoria . .	126
8.3. Les dones que fan R+D a les empreses	133
9. Les dones com a usuàries i professionals de les TIC . .	138
10. Conclusions	144
11. Bibliografia consultada	150
11.1. Llibres i articles	151
11.2. Pàgines web	153
12. Annexos	154
A1. Les noies a l'educació no universitària	155
A2. Les noies a l'educació universitària	167
A3. Les professores d'educació no universitària	186
A4. Les professores d'educació universitària	190
A5. Les dones en el mercat de treball	193
A6. Les dones i la recerca	195

PRÒLEG

L'accés al món laboral és, actualment, una de les qüestions que condicionen més clarament les oportunitats socials, econòmiques i personals dels homes i de les dones.

Per aquest motiu, quan des de l'Institut Català de la Dona mirem cap al futur més immediat, percebem que un dels reptes pendents d'aquest segle XXI, que tot just hem encetat, és el d'avançar en les polítiques d'ocupació remunerada per a les dones.

És cert que en aquest àmbit s'ha avançat molt en relació a les dècades immediatament anteriors. Però també és cert que les dones continuen trobant obstacles –sovint de tipus cultural, lligats a prejudicis i estereotips– que afecten el seu desenvolupament com a persones. Uns obstacles que condicionen –tot i que cada vegada menys– l'elecció dels estudis en funció del gènere, impeding l'accés de les dones a determinats sectors professionals i la seva posterior promoció als llocs de responsabilitat.

Canviar aquesta dinàmica exigeix, sens dubte, la planificació d'una política pública global que incideixi de forma transversal en tots els àmbits implicats. I el disseny d'aquesta política pública requereix d'un coneixement previ exhaustiu de la realitat sobre la qual es vol incidir.

Per aquest motiu, quan la Universitat Politècnica de Catalunya va presentar el seu projecte d'elaboració d'un Llibre Blanc, amb la finalitat de conèixer la situació de les dones en els àmbits científic i tecnològic de Catalunya –sectors on encara trobem a faltar una major presència femenina– des de l'Institut Català de la Dona vàrem considerar necessari donar-los el nostre suport.

Després de mesos de treball, el *Llibre Blanc de les dones de Catalunya en el món de la ciència i la tecnologia* és una realitat.

La nostra societat no es pot permetre el luxe d'ignorar el potencial que representa tenir la generació de dones més ben preparada de la història. I reconèixer i valorar aquest potencial és responsabilitat del conjunt de la societat.

Des de l'Institut Català de la Dona albirem un futur, esperem no molt llunyà, on el dret de cada persona a escollir el seu propi camí –sense que el fet de ser dona o home l'obligui o la limiti en les seves oportunitats públiques o privades–, sigui una realitat. En aquest sentit, la publicació que avui us presentem esdevé una eina més per continuar avançant en aquest procés cap a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes.

Joana Ortega i Alemany
Presidenta de l'Institut Català de la Dona

PRESENTACIÓ

La Universitat Politècnica de Catalunya va desplegar, ja fa uns anys, el Programa Dona. Un programa des del qual es promouen accions i actuacions per relacionar el món de la tecnologia amb els interessos acadèmics i professionals de la dona i per aconseguir la igualtat d'oportunitats home-dona en l'elecció professional, el desenvolupament i la inserció tecnològica.

Per això, quan ara fa un any l'Institut Català de la Dona (ICD) va convocar les universitats per tal que presentessin possibles projectes de recerca, des del Programa Dona de la UPC es va creure oportú proposar l'elaboració d'un llibre blanc amb la finalitat de conèixer la situació de les dones en els àmbits científics i tecnològics de Catalunya. La proposta va ser acceptada per l'ICD i un equip de la UPC ha estat treballant fins ara per fer realitat el *Llibre blanc de les dones a Catalunya* que ara teniu a les vostres mans.

Cal advertir que com a llibre blanc que és, les pàgines que segueixen recullen dades i xifres que ens permeten apropar al millor coneixement de la situació de la dona en els àmbits científics i tecnològics a Catalunya. D'aquí que proposar solucions i formular propostes de futur no sigui l'objecte d'aquest treball, que, això no obstant, posa de relleu que el potencial tecnològic del qual disposen les dones catalanes que treballen en els camps de la ciència i la tecnologia és molt alt i que no estem en disposició de malbaratar aquest capital. En qualsevol cas, proposar solucions i formular propostes de futur no és tampoc una tasca que s'hagi de fer des de la UPC i des del seu Programa Dona, sinó que ha de ser una responsabilitat compartida de les institucions educatives, empresarials i socials catalanes.

En presentar aquest llibre blanc, des de la UPC aprofitem l'ocasió per fer una crida per no quedar-nos aquí i evitar que, també en els camps científics i tecnològics, es donin situacions de desequilibri entre dones i homes. La societat catalana, les seves institucions i les seves empreses saben, però, que poden continuar comptant amb nosaltres en aquesta tasca.

Josep Ferrer Llop
Rector de la Universitat Politècnica de Catalunya

I

INTRODUCCIÓ

L'objectiu general d'aquest llibre blanc és donar a conèixer les dades estadístiques més recents de la situació de les dones en el món de la ciència i la tecnologia a Catalunya. Només a partir de les dades es podrà millorar la realitat, proposar polítiques i mesures per assolir la igualtat d'oportunitats en la ciència i la tecnologia.

Els objectius específics proposats són estudiar la participació i proporció de dones en la recerca; la proporció de dones en sectors de tecnologia mitjana i alta; la distribució de les dones en categories professionals i la proporció de dones en funcions de responsabilitat.

La recerca, el desenvolupament tecnològic i la innovació (R+D+I) estan considerades com a principals motors de desenvolupament social i econòmic d'un territori. Per aquest motiu, Catalunya necessita disposar de bons científics i tècnics, dones i homes, que incrementin l'estoc de coneixement de la nostra societat, que sàpiguen aplicar aquest coneixement en el desenvolupament de nous productes, en la gestió, millora i implantació de nous processos productius.

Si es vol assolir la igualtat d'oportunitats de les dones en l'educació i en el món laboral, és necessari despertar l'interès de les noies joves cap als estudis científics i tecnològics, ja que en el futur seran les professionals en aquests àmbits. En aquests moments s'està deixant de banda un percentatge molt important de noies que, amb bones notes a la secundària, acaben escollint sortides professionals que, malgrat que són molt tradicionals des del punt de vista de gènere, ofereixen poques possibilitats d'incorporació al mercat de treball, que corresponen a sectors, categories o llocs de treball amb menors retribucions, o amb més dificultats de promoció.

És necessari disposar de dades estadístiques recents que permetin diagnosticar quina és la situació a Catalunya, que permetin conèixer en detall la problemàtica de les dones científiques i de les tecnòlogues en aquests moments. Se sap que són poques les dones que estan cursant estudis tècnics, que hi ha poques dones fent recerca, que tenen càrrecs directius en centres i institucions científiques. Aquest llibre blanc conté les xifres, les proporcions entre dones i homes, necessàries per mostrar els desequilibris, diagnosticar els problemes, proposar solucions i actuacions específiques per afavorir la igualtat d'oportunitats de les dones ja des del moment de la seva formació i després en el mercat de treball.

1.1. Abast de l'estudi

El llibre blanc conté les dades més recents possibles sobre la situació de les dones de Catalunya en el món de la ciència i la tecnologia, tant en l'ensenyament (educació secundària i universitària), estudiant la situació

de la dona com a alumnes i com a professores, com la situació de les científiques en centres de recerca i departaments de recerca (R+D) de l'empresa privada.

S'estudia l'àmbit científic en les diferents branques: humanitats, ciències, ciències de la salut, ciències socials, enginyeria i arquitectura.

A partir de les dades disponibles de la població ocupada a Catalunya desglossada per gènere, s'estudia la situació laboral de les dones en els diferents sectors d'activitat i per categories professionals, per tal de conèixer quina és la proporció de dones professionals tècniques en el mercat de treball, en quin tipus d'organitzacions o d'empreses treballen i quin nivell de responsabilitat tenen.

S'analitza en quina proporció les dones es dediquen a activitats i tasques lligades amb la tecnologia, en sectors claus, com per exemple, el de les tecnologies de la informació i les comunicacions (TIC).

1.2. Metodologia

La primera tasca ha estat esbrinar quines institucions i organismes tenien dades estadístiques i informació útil per al nostre estudi.

Paral·lelament es tractava de conèixer quins estudis relacionats amb aquest tema s'havien fet recentment, tant a Catalunya i a Espanya com a la resta de països europeus, quina metodologia s'havia utilitzat, quines variables s'havien estudiat i a quines conclusions havien arribat.

En aquesta fase, s'ha contactat amb les institucions que es creia, en un principi, que podien ser les fonts d'informació principals per portar a terme el projecte del llibre blanc. D'aquesta manera s'han descartat alguns organismes i institucions com a fonts útils d'informació.

S'han consultat diverses fonts estadístiques, com per exemple les estadístiques de l'Institut Nacional de Estadística (INE), de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT), del Departament d'Ensenyament i del Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació (DURSI) de la Generalitat de Catalunya.

S'han estudiat les dades a través d'Internet i de les publicacions oficials d'aquestes institucions. En tots els casos, s'ha comprovat com molts dels desglossaments de les variables que es necessiten per portar a terme l'estudi i assolir els objectius fixats no existeixen o no estan disponibles.

Per aquest motiu, ha estat necessari sol·licitar la col·laboració d'aquestes institucions, per fer el creuament i desglossament de les variables

necessàries. S'ha fet una petició d'informació específica a l'IDESCAT, obtenint per primera vegada el nombre, la proporció i la situació professional de les dones en sectors d'alta i mitjana tecnologia.

També s'ha sol·licitat un estudi específic a l'INE per obtenir les dades del personal de R+D desglossat per gènere a Catalunya.

Així mateix, el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya ha col·laborat en l'elaboració del llibre blanc aportant dades de professorat desglossat per càrrec, titulació i especialitat.

Les dades sol·licitades a la Direcció General de Recerca del DURSI no han estat disponibles, ja que no tenen informació sobre el personal de cada un dels centres de recerca de Catalunya desglossat per gènere.

Per completar les dades referents a estudiants i professorat universitari es va sol·licitar informació a la Direcció General d'Universitats del DURSI, però malauradament les dades relatives a la memòria del curs 2001/2002 no han estat disponibles fins pràcticament quan l'estudi havia d'estar finalitzat, motiu pel qual s'han incorporat en els annexos.

La segona fase de l'elaboració del llibre blanc ha estat fer el tractament i l'anàlisi de les dades, redactant les conclusions contingudes en el llibre. A partir de les dades obtingudes, s'han calculat les proporcions corresponents a les dones i s'han fet gràfics per visualitzar millor la situació reflectida en les taules. Sempre que ha estat possible i es disposava de sèries temporals de dades amb el desglossament de gènere, s'ha analitzat l'evolució seguida per tal de detectar tendències.

Pel que fa al contingut, la informació està estructurada en diversos capítols, en què s'estudia primer la situació de les noies en l'educació primària, secundària i a la universitat, per estudiar després la situació de les professionals de l'educació no universitària i universitària. Finalment s'analitza la situació de la dona en el mercat de treball, concretament en els sectors de mitjana i alta tecnologia, la situació de la dona en el món de la R+D, i finalment com a usuària i professional de les TIC.

II

**LES NOIES
A L'EDUCACIÓ
NO UNIVERSITÀRIA**

En aquest capítol s'analitza la situació de la dona com a estudiant d'educació no universitària.

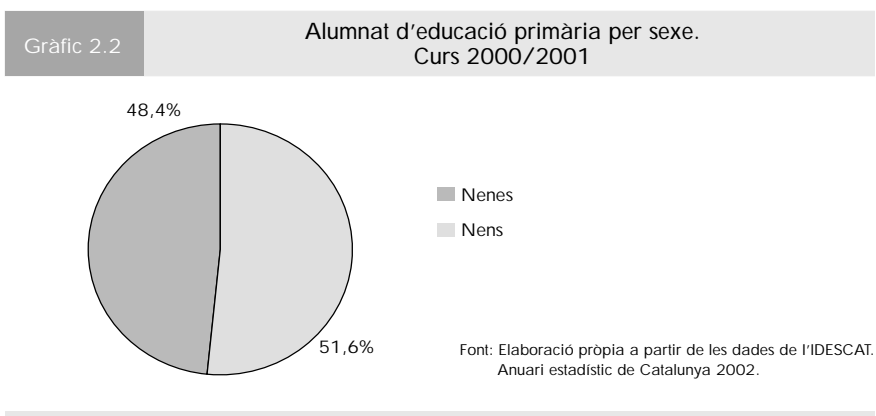
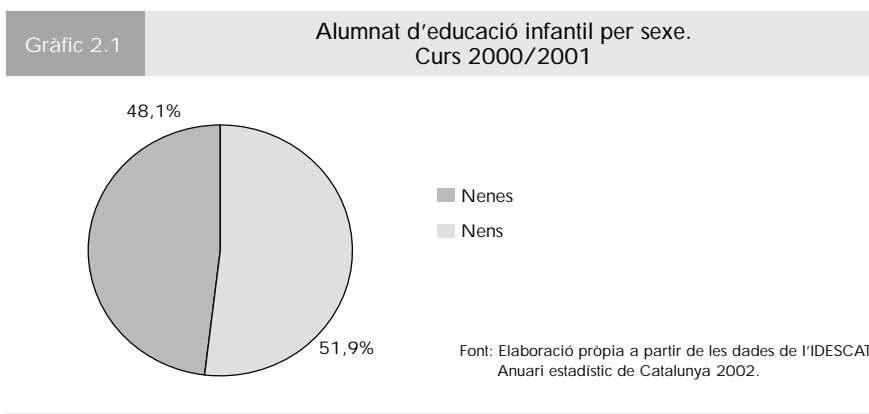
2.1. Introducció

Per tal d'explicar com estan distribuïdes les noies en les diferents etapes educatives, quines són les proporcions en cada un dels nivells, i com es reparteixen en les diferents opcions, s'analitzen en aquest capítol les dades dels alumnes d'educació infantil, primària i secundària obligatòria i postobligatòria.

El camí que segueixen les noies, tant en les etapes de secundària com en els cicles formatius superiors i a la universitat, determina sens dubte el seu futur professional.

2.2. Les noies a l'educació infantil i primària

Els gràfics 2.1 i 2.2 que es presenten en aquest apartat ens mostren una major proporció de nens en les etapes d'educació infantil i primària. Hi

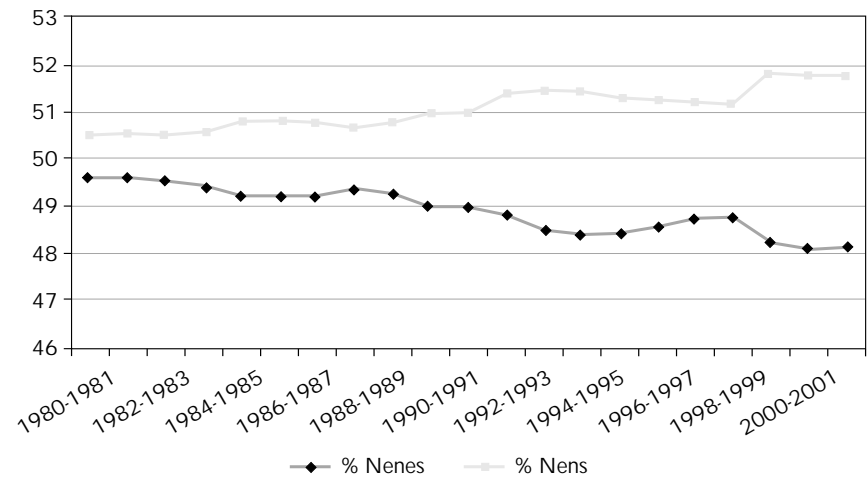

Taula 2.1. Alumnat de l'educació infantil i primària per sexe. Curs 2000-2001.

	TOTAL	Nenes	Nens	% Nenes
Educació infantil	216.393	104.151	112.242	48,13
Primària	346.604	167.732	178.872	48,39

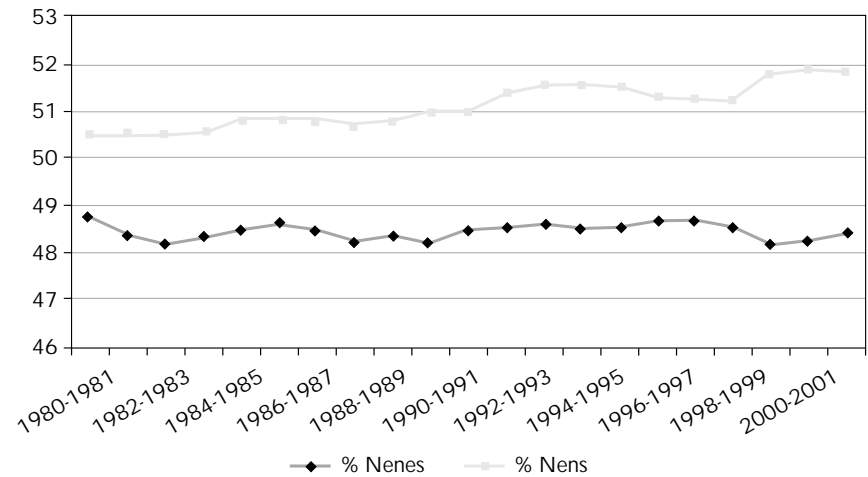
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Anuari estadístic de Catalunya 2002.

Gràfic 2.3 Evolució percentual de l'alumnat d'educació infantil per sexe. Curs 1980-1981 - 2000/2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Servei d'Estadística i Documentació. Estadística de l'ensenyament.

Gràfic 2.4 Evolució percentual de l'alumnat d'educació primària per sexe. Curs 1980-1981 - 2000/2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Servei d'Estadística i Documentació. Estadística de l'ensenyament.

ha menys nenes i sembla que la tendència es mantindrà tal com es veu en l'evolució temporal representada en els gràfics 2.3 i 2.4.

Aquesta dada demogràfica sobre la població catalana pot semblar intranscendent si s'analitza sola, però s'ha de comparar amb el que passa a la secundària, on la tendència va a favor de les noies a mesura que les etapes educatives van augmentant de nivell fins a arribar a la universitat.

2.3. Les noies a l'educació secundària

En aquest apartat es presenten les dades que fan referència a la situació de les noies en el món de l'educació secundària obligatòria i postobligatòria. S'han tingut en compte les diferents etapes educatives, les possibles diferències entre el sector públic i el privat, i també la distribució pels diferents territoris de Catalunya.

El primer que s'ha començat a treballar ha estat l'observació del resultat de l'increment de les noies en el món educatiu des de fa vint anys i on es pot veure que les dones s'han incorporat de forma molt important a l'educació secundària en els darrers vint anys. Així i tot, s'aprecia una davallada a finals dels anys noranta a causa que, en termes absoluts, hi ha en aquests anys menys noies a la població catalana.

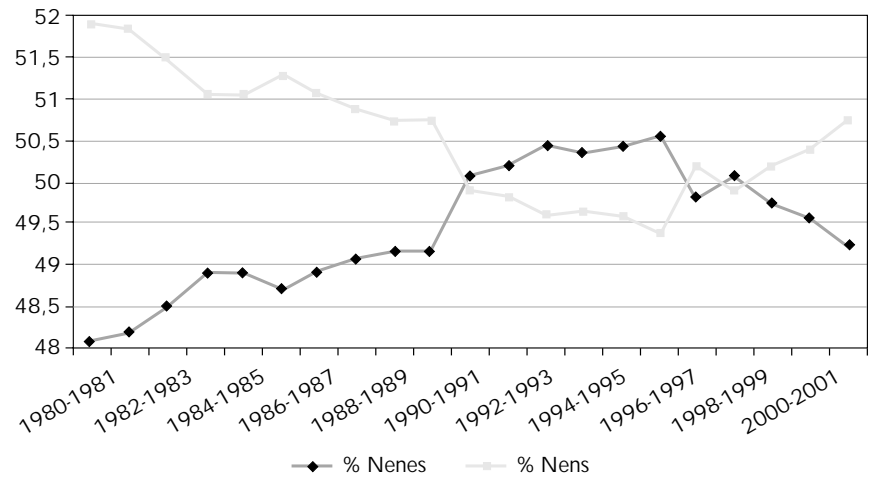
Taula 2.2. Alumnes de l'educació secundària per nivells i sexe.
Curs 2000-2001.

	Total	Noies	Nois	% Noies
ESO	257.318	124.343	132.975	48,3
Batxillerat	101.862	56.604	45.258	55,6
CFGM	28.141	10.602	17.539	37,7
ESPA*	251	121	130	48,2
CFGS	30.927	14.390	16.537	46,5
COU	673	345	328	51,3
FP2	1.491	622	869	41,7
TOTAL	420.663	207.027	213.636	49,2

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Anuari estadístic de Catalunya 2002.
*ESPA: ensenyaments substituïtoris de la prova d'accés als CFGS.

Observem en el gràfic següent com la proporció de noies va augmentant en els ensenyaments secundaris, i com aquesta dada és coherent amb l'obtinguda en l'educació infantil i primària.

Gràfic 2.5 Evolució percentual de l'alumnat d'ensenyament secundari per sexe. Curs 1980-1981 - 2000/2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Servei d'Estadística i Documentació. Estadística de l'ensenyament.

2.3.1. Les noies a l'ESO

En aquest punt val la pena comprovar que, malgrat que hi ha una proporció menor de noies a la població catalana, no s'aprecia una situació decreixent en el sistema educatiu.

Les taules 2.4 i 2.5 ens expliquen que les noies tenen un rendiment acadèmic més alt, i repeteixen cursos menys que els nois. Des d'un punt de vista psicològic això es pot explicar pel grau de maduresa més elevada de les noies a la mateixa edat, i des d'un punt de vista pedagògic potser podríem trobar la raó en el sistema educatiu que de forma subtil prepara les noies de manera diferent que els nois.

Taula 2.3. Alumnat d'ESO per cursos i sexe. Curs 2000-2001.

	Total	Noies	Nois	% Noies	% Noies - % Nois*
Primer	60.090	29.082	31.008	48,4	-3,2
Segon	63.284	30.076	33.208	47,5	-4,95
Tercer	63.323	30.810	32.513	48,6	-2,69
Quart	70.621	34.375	36.246	48,6	-2,65
TOTAL	257.318	124.343	132.975	48,3	-3,35

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Servei d'Estadística i Documentació. Estadística de l'ensenyament.

*Diferència entre el percentatge de noies i el de nois de cada curs i del total d'ESO.

Taula 2.4. Avaluació de l'alumnat de primer cicle d'ESO (curs anterior) per sexe. curs 2000-2001.

	Total	Noies	Nois	% Noies	% Noies – % Nois*
Alumnes avaluats	64.728	31.124	33.604	48,1	-3,8
Superen el primer cicle	43.716	23.463	20.253	53,7	7,3
No superen el primer cicle	17.344	6.428	10.916	37,1	-25,9
Romanen al primer cicle	3.668	1.233	2.435	33,6	-32,8

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Servei d'Estadística i Documentació. Estadística de l'ensenyament.

*Diferència entre el percentatge de noies i el de nois de cada curs i del total de batxillerat.

Taula 2.5. Alumnat que repeteix l'ESO. Per sexe i curs. Curs 2000-2001.

	Total	Noies	Nois	% Noies	% Noies – % Nois*
Primer	670	223	447	33,3	-33,4
Segon	2.942	1.036	1.906	35,2	-29,6
Tercer	1.349	532	817	39,4	-21,1
Quart	7.700	3.388	4.312	44,0	-12
TOTAL	12.661	5.179	7.482	40,9	-18,2

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Servei d'Estadística i Documentació. Estadística de l'ensenyament.

*Diferència entre el percentatge de noies i el de nois de cada curs i del total de batxillerat.

2.3.2. Les noies al batxillerat

En aquest punt s'analitza la presència i l'evolució de les noies al batxillerat. A les taules 2.6 i 2.7 es pot observar el rendiment de l'alumnat en funció del nombre i la proporció d'avaluats, aprovats i repetidors, per modalitat i gènere.

Taula 2.6. Alumnat que finalitza el batxillerat (curs anterior) per sexe i modalitat. Curs 2000-2001.

		Total	Noies	Nois	% Noies
Arts	Avaluats	1.252	828	424	66,1
	Aprovats	768	522	246	68,0
Ciències de la Naturalesa i la Salut	Avaluats	13.038	8.140	4.898	62,4
	Aprovats	9.177	5.800	3.377	63,2
Humanitats i Ciències socials	Avaluats	19.202	13.100	6.102	68,2
	Aprovats	13.345	9.356	3.989	70,1
Tecnologia	Avaluats	7.831	1.298	6.533	16,6
	Aprovats	5.168	935	4.233	18,1

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Servei d'Estadística i Documentació. Estadística de l'ensenyament.

Taula 2.7. Alumnat que repeteix batxillerat per curs i sexe. Curs 2000-2001.

	Total	Noies	Nois	% Noies	% Noies – % Nois*
Primer	9.573	4.802	4.771	50,2	0,3
Segon	9.945	5.288	4.657	53,2	6,3
TOTAL	19.518	10.090	9.428	51,7	3,4

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Servei d'Estadística i Documentació. Estadística de l'ensenyament.

*Diferència entre el percentatge de noies i el de nois de cada curs i del total d'ESO

En el percentatge total es pot apreciar que les noies són una mica més de la meitat de l'alumnat que estudia batxillerat. L'anàlisi d'aquestes dades ens ha de fer plantejar aquest poc equilibri entre els diferents batxillerats. Per diverses raons els de Tecnologia i els d'Art tenen un índex molt baix de noies interessades a seguir-ne els estudis.

Mentre que les noies són majoria als batxillerats d'Humanitats i Ciències Socials amb un 67,9% del total d'alumnes, veiem que en el batxillerat Tecnològic les noies només representen un 17,4% del total d'estudiants que fan aquesta modalitat.

Els diferents agents que intervenen en el procés d'orientació i informació a l'hora de triar les sortides professionals haurien de valorar aquests desequilibris entre les diferents opcions.

Taula 2.8. Alumnat de primer i segon curs de batxillerat per modalitat escollida i sexe. Curs 2001-2002.

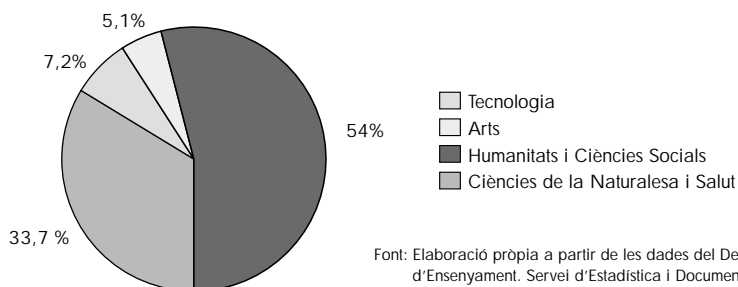
	Total	Noies	Nois	% Noies	% Noies sobre total noies
Humanitats i Ciències Socials	42.565	28.922	13.643	67,9	54,0
Ciències de la Naturalesa i la Salut	28.105	18.025	10.080	64,1	33,7
Tecnologia	22.105	3.848	18.257	17,4	7,2
Arts	4.183	2.738	1.445	65,5	5,1
TOTAL	96.958	53.533	43.425	55,2	100,0

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Servei d'Estadística i Documentació. Estadística de l'ensenyament.

El gràfic següent ens ajuda a explicar una de les conclusions del capítol: les noies prefereixen els batxillerats Humanístics i els de Ciències de la Salut, però aquest darrer, amb una orientació clarament biosanitària. El 54% de les noies fan la modalitat d'Humanitats i Ciències Socials i el 33,7%, la de Ciències de la Naturalesa i Salut. Només el 7,2% de les noies escull el batxillerat Tecnològic i un 5,1% la modalitat d'Arts (malgrat que les noies representen el 65,5% del total d'alumnes d'aquesta opció).

Gràfic 2.6

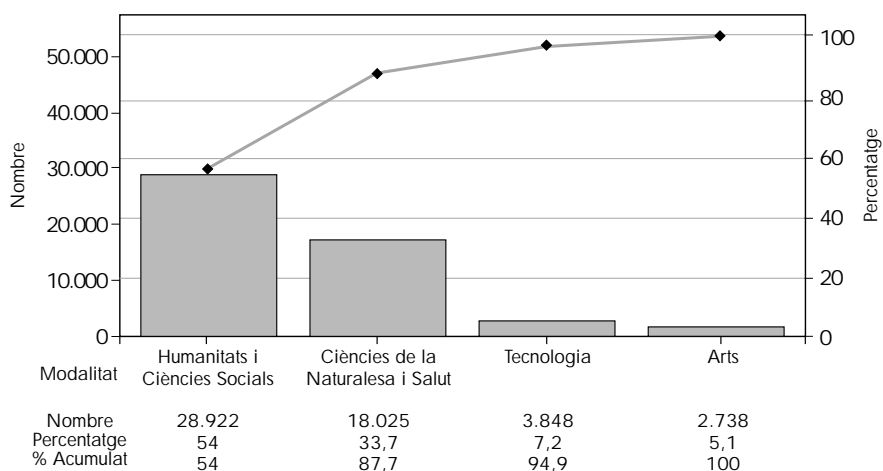
Representació de les noies de primer i segon curs de Batxillerat per modalitat escollida. Curs 2001/2002

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Servei d'Estadística i Documentació. Estadística de l'ensenyament.

Gràfic 2.7

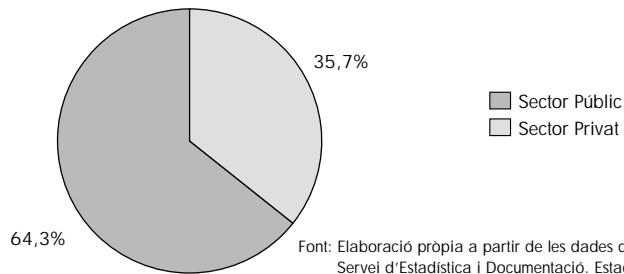
Distribució de les noies per modalitats del Batxillerat. Curs 2001/2002

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Servei d'Estadística i Documentació. Estadística de l'ensenyament.

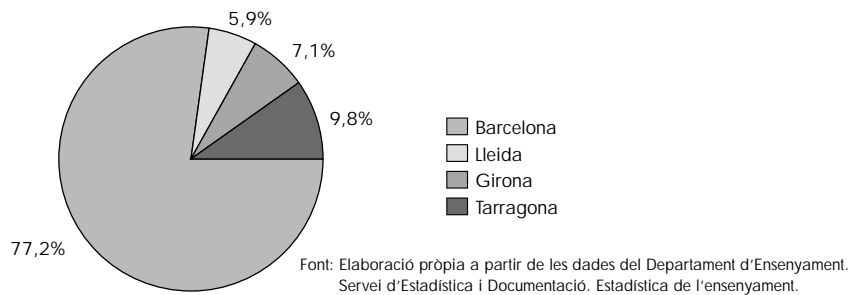
Es interessant observar el gràfic 2.8 i plantejar-nos quines poden ser les causes que motiven que hi hagi més noies en el batxillerat Tecnològic en els centres públics que en els privats. Una de les raons pot ser la més alta oferta d'instal·lacions i serveis als centres públics.

Gràfic 2.8 Noies matriculades en la modalitat tecnològica de Batxillerat per sectors. Curs 2001/2002

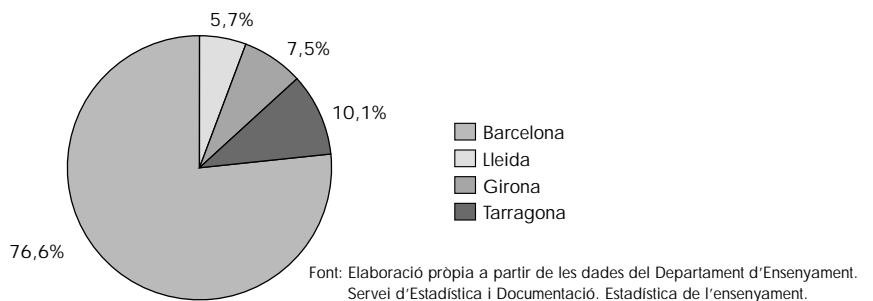

Els gràfics següents ens mostren la distribució de noies que cursen el batxillerat tecnològic per províncies, total i per cursos. Es pot observar com en tots els casos la proporció més elevada de noies que cursen aquesta modalitat de batxillerat és a Barcelona, a molta distància segueix Tarragona, i a continuació Girona i Lleida.

Gràfic 2.9 Noies matriculades en la modalitat tecnològica de Batxillerat per províncies. Primer i segon curs 2001/2002

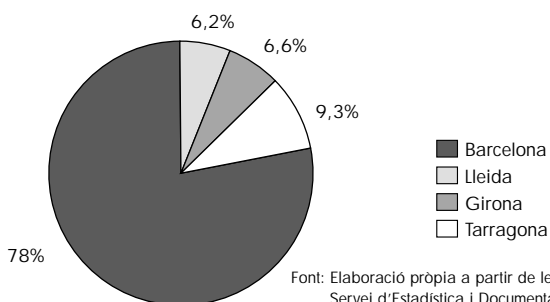

Gràfic 2.10 Noies matriculades en la modalitat tecnològica de Batxillerat per províncies. Primer curs 2001/2002

Gràfic 2.11

Noies matriculades en la modalitat tecnològica de Batxillerat per províncies. Segon curs 2001/2002

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Servei d'Estadística i Documentació. Estadística de l'ensenyament.

Taula 2.9. Alumnat de batxillerat per modalitat, província i sexe. Curs 2000-2001.

	Arts			C. Naturalesa i Salut			Humanitats i C. socials			Tecnologia		
	Total	Noies	% Noies	Total	Noies	% Noies	Total	Noies	% Noies	Total	Noies	% Noies
Barcelona	1.805	1.196	66,3	10.944	6.912	63,2	16.732	11.274	67,4	9.402	1.703	18,1
Girona	210	125	59,5	1.112	773	69,5	1.743	1.237	71,0	993	167	16,8
Lleida	113	81	71,7	838	566	67,5	1.172	796	67,9	677	127	18,8
Tarragona	189	120	63,5	1.477	963	65,2	2.049	1.425	69,5	1.353	225	16,6
Total Catalunya	2.317	1.522	65,7	14.371	9.214	64,1	21.696	14.732	67,9	12.425	2.222	17,9

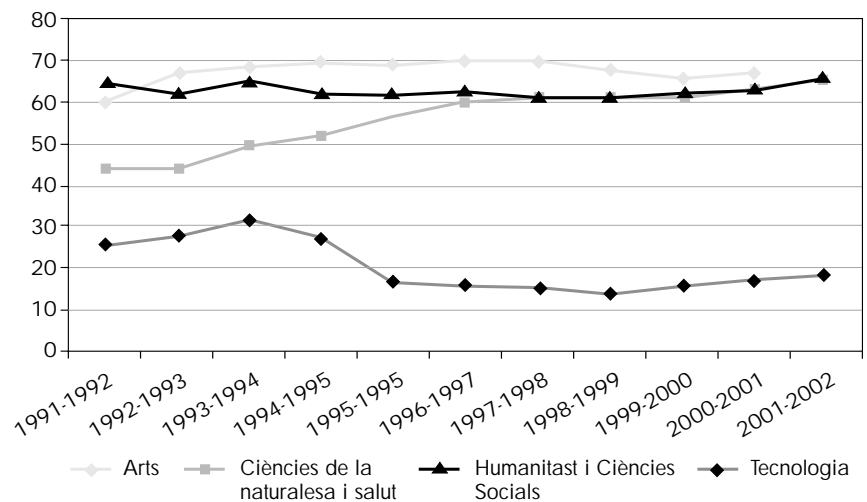
Font: Departament d'Ensenyament. Servei d'Estadística i Documentació de l'ensenyament. Curs 2001-2002.

Per províncies, la modalitat d'arts presenta una xifra majoritària de noies que la realitzen, tot i que cal destacar Lleida com la zona on la proporció de noies és més elevada.

Humanitats i Socials presenten majoria de noies a les quatre províncies catalanes seguint el disseny general. El batxillerat de Ciències de la Naturalesa i la Salut presenta el mateix perfil que les dades generals. Són majoria les noies que fan aquest batxillerat, i a totes les províncies d'una forma semblant. Finalment, en la modalitat de Tecnologia és a la província de Lleida on la proporció de noies és més gran, tot i que no arriba en cap cas a assolir el 19%.

El gràfic 2.12 mostra de forma molt clara com han anat evolucionant els percentatges de les noies en els diferents batxillerats.

Gràfic 2.12

Evolució percentual de l'alumnat de Batxillerat per sexe i modalitat.
Curs 1991/1992 - 2001/2002

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Servei d'Estadística i Documentació. Estadística de l'ensenyament.

2.3.3. Les noies als Cicles Formatius de Grau Mitjà (CFGM)

En aquest apartat s'entrarà a detallar l'alumnat femení en l'etapa de Cicles Formatius de Grau Mitjà (CFGM), i les dades que presentem demostren un desequilibri absolut en els diferents cicles formatius, que es veu reflectit clarament en el món del treball.

En l'etapa de Cicles Formatius de Grau Mitjà el desequilibri s'incrementa, com es podrà observar en tots els gràfics. Segurament fruit de circumstàncies semblants a les del batxillerat, però amb el factor afegit que les noies no s'inclinen gaire per aquesta etapa educativa.

Els quadres que hem elaborat ens han de fer reflexionar sobre la necessitat d'orientar les noies de forma conjunta en les diferents àrees de la formació. Els Cicles Formatius porten directament al món del treball i en aquesta etapa el desequilibri és palès, les noies queden absolutament encaixades en uns sectors laborals, alguns d'ells amb poc prestigi laboral i salarial.

Pràcticament el 65% de les noies es troben concentrades a les famílies professionals d'administració i sanitat.

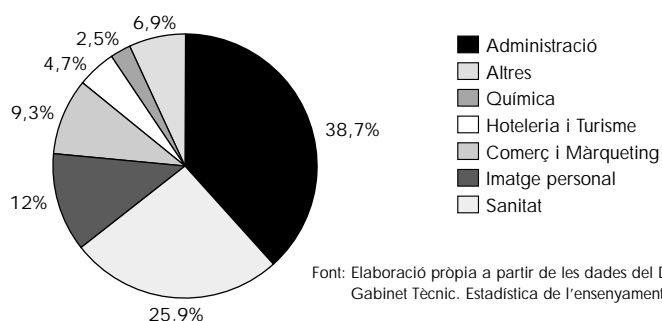
Taula 2.10. Alumnat dels CFGM que han obtingut la titulació per famílies professionals (curs anterior) i sexe. Curs 2000-2001.

	Total	Noies	Nois	% Noies	% Noies sobre total noies
Administració	2.532	1.837	695	72,6	44,78
Sanitat	1.252	1.137	115	90,8	27,72
Comerç i màrqueting	768	498	270	64,8	12,14
Imatge personal	277	271	6	97,8	6,61
Hoteleria i turisme	351	130	221	37,0	3,17
Química	160	78	82	48,8	1,90
Tèxtil, confecció i pell	39	34	5	87,2	0,83
Activitats agràries	237	34	203	14,3	0,83
Arts gràfiques	118	29	89	24,6	0,71
Activitats físiques i esportives	90	27	63	30,0	0,66
Electricitat i electrònica	883	9	874	1,0	0,22
Activitats marítimopesqueres	18	6	12	33,3	0,15
Comunicació, imatge i so	18	5	13	27,8	0,12
Fabricació mecànica	375	3	372	0,8	0,07
Indústries alimentàries	38	2	36	5,3	0,05
Manteniment i serveis a la producció	308	2	306	0,6	0,05
Manteniment de vehicles autopropulsats	596	0	596	0,0	0,00
Edificació i obra civil	4	0	4	0,0	0,00
Fusta i moble	83	0	83	0,0	0,00
TOTAL	8.147	4.102	4.045	50,3	

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Servei d'Estadística i Documentació. Estadística de l'ensenyament.

Gràfic 2.13

Distribució de les noies dels CFGM segons famílies professionals. Curs 2001/2002

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Gabinet Tècnic. Estadística de l'ensenyament.

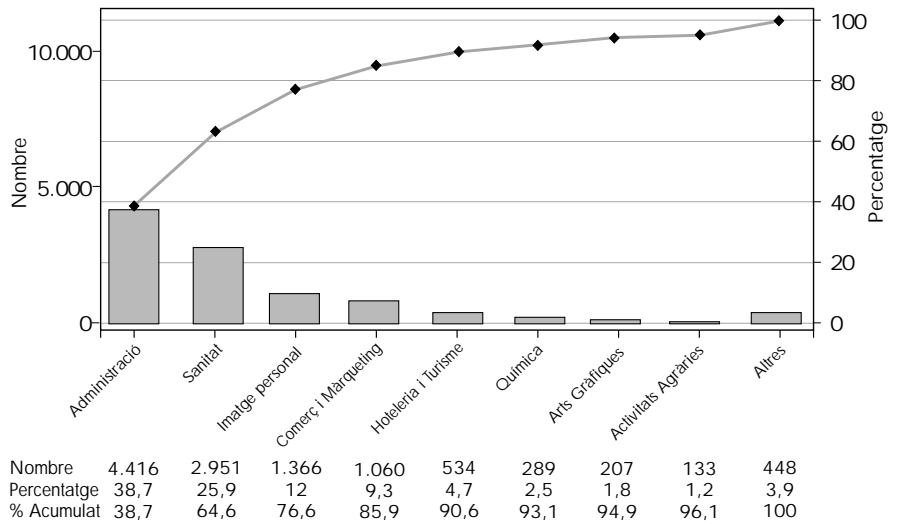
Taula 2.11. Alumnat dels CFGM matriculats segons per famílies professionals i sexe. Curs 2001-2002.

	Total	Noies	Nois	% Noies	% Noies sobre total noies
Administració	6.239	4.416	1.823	70,8	38,72
Sanitat	3.299	2.951	348	89,5	25,88
Imatge personal	1.413	1.366	47	96,7	11,98
Comerç i màrqueting	1.634	1.060	574	64,9	9,29
Hoteleria i turisme	1.498	534	964	35,6	4,68
Química	504	289	215	57,3	2,53
Arts gràfiques	669	207	462	30,9	1,82
Activitats agràries	846	133	713	15,7	1,17
Activitats físiques i esportives	356	97	259	27,2	0,85
Comunicació, imatge i so	171	67	104	39,2	0,59
Tèxtil, confecció i pell	74	62	12	83,8	0,54
Electricitat i electrònica	5.512	61	5.451	1,1	0,53
Indústries alimentàries	152	47	105	30,9	0,41
Fabricació mecànica	2.241	41	2.200	1,8	0,36
Manteniment de vehicles autopropulsats	3.260	30	3.230	0,9	0,26
Fusta i moble	438	15	423	3,4	0,13
Manteniment i serveis de producció	1.881	15	1.866	0,8	0,13
Activitats marítimopesqueres	103	10	93	9,7	0,09
Edificació i obra civil	80	3	77	3,8	0,03
Educació infantil	0	0	0	0,0	0
TOTAL	30.370	11.404	18.966	37,6	

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Servei d'Estadística i Documentació. Estadística de l'ensenyament.

Gràfic 2.14

Distribució de les noies de CFGM per modalitats.
Curs 2001/2002

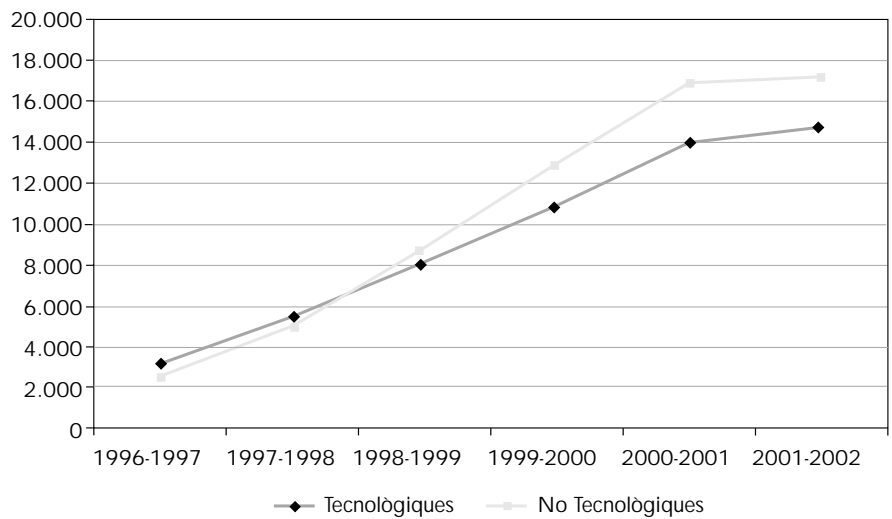

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament.
Gabinet Tècnic. Estadística de l'ensenyament.

Des del punt de vista de la formació general, el que ens explica el gràfic següent és també preocupant. Sense tenir en compte els aspectes de gènere, sembla greu que a Catalunya hi pugui haver aquests desequilibris formatius i per tant també laborals.

Gràfic 2.15

Evolució de les noies de CFGM per famílies tecnològiques i no tecnològiques. Curs 1996/1997 - 2001/2002

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament.
Estadística de l'ensenyament.

Taula 2.12. Alumnat de CFGM matriculats de les famílies no tecnològiques. Curs 2001-2002.

	Total	Noies	% Noies sobre total noies
Administració	6.239	4.416	41,3
Sanitat	3.299	2.951	27,6
Imatge personal	1.413	1.366	12,8
Comerç i màrqueting	1.634	1.060	9,9
Hoteleria i turisme	1.498	534	5,0
Altres	1.196	371	3,5
TOTAL	15.279	10.698	-

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Estadística de l'ensenyament.

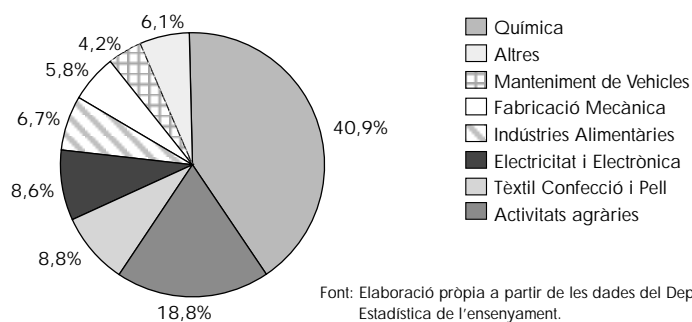
Taula 2.13. Alumnat de CFGM matriculats de les famílies tecnològiques. Curs 2001-2002.

	Total	Noies	% Noies sobre total noies
Química	504	289	40,9
Activitats agràries	846	133	18,8
Tèxtil, confecció i pell	74	62	8,8
Electricitat i electrònica	5.512	61	8,6
Indústries alimentàries	152	47	6,7
Fabricació mecànica	2.241	41	5,8
Manteniment de vehicles autopropulsats	3.260	30	4,2
Altres	2.502	43	6,1
TOTAL	15.091	706	

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Estadística de l'ensenyament.

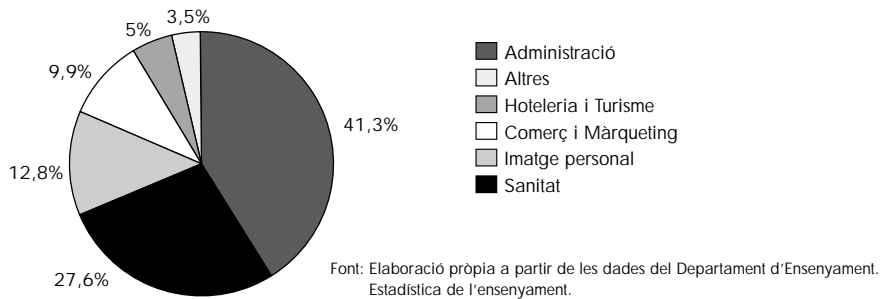
Gràfic 2.16

Representació de les dones dels CFGM per famílies tecnològiques. Curs 2001/2002

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Estadística de l'ensenyament.

Gràfic 2.17 Representació de les dones dels CFGM per famílies no tecnològiques. Curs 2001/2002

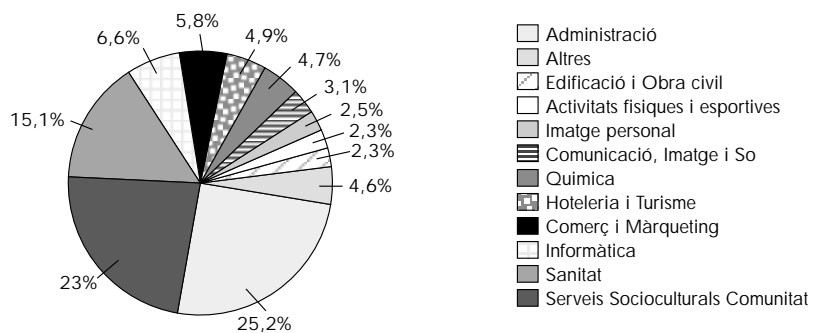

2.3.4. Les noies als Cicles Formatius de Grau Superior (CFGS)

Els cicles formatius de grau superior (CFGS) recuperen la majoria de dones, però un cop més la distribució per famílies es presenta “tradicional” (taula 2.13), i pel que sembla sense canvis (taula 2.14)

Els gràfics que es presenten a continuació expliquen un cop més la distribució irregular i desequilibrada de les noies a les famílies dels Cicles Formatius de Grau Superior, concentrades en les àrees professionals no tecnològiques i un cop més hem de parlar de les conseqüències que això comporta en el món laboral.

Gràfic 2.18 Distribució de les noies dels CFGS segons famílies professionals. Curs 2001/2002

Taula 2.14. Alumnat dels CFGS que han obtingut la titulació per famílies professionals (curs anterior) i sexe. Curs 2000-2001.

	Total	Noies	Nois	% Noies sobre cada cicle	% Noies sobre total noies
Administració	1.692	1.279	413	75,6	31,1
Serveis socioculturals	805	727	78	90,3	17,7
Sanitat	864	709	155	82,1	17,3
Comerç i màrqueting	665	371	294	55,8	9,0
Hoteleria i turisme	358	275	83	76,8	6,7
Química	472	253	219	53,6	6,2
Informàtica	748	105	643	14,0	2,6
Edificació i obra civil	247	90	157	36,4	2,2
Comunicació, imatge i so	176	74	102	42,0	1,8
Activitats físiques i esportives	135	44	91	32,6	1,1
Arts gràfiques	80	37	43	46,3	0,9
Indústries alimentàries	59	36	23	61,0	0,9
Tèxtil, confecció i pell	28	27	1	96,4	0,7
Imatge personal	26	26	0	100,0	0,6
Fabricació mecànica	317	22	295	6,9	0,5
Activitats agràries	81	17	64	21,0	0,4
Electricitat i electrònica	818	12	806	1,5	0,3
Activitats marítimopesqueres	24	4	20	16,7	0,1
Manteniment de vehicles autopropulsats	140	0	140	0,0	0,0
Fusta i moble	0	0	0	0,0	0,0
Manteniment i serveis a la producció	45	0	45	0,0	0,0
TOTAL	7.780	4.108	3.672		

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Servei d'Estadística i Documentació. Estadística de l'ensenyament.

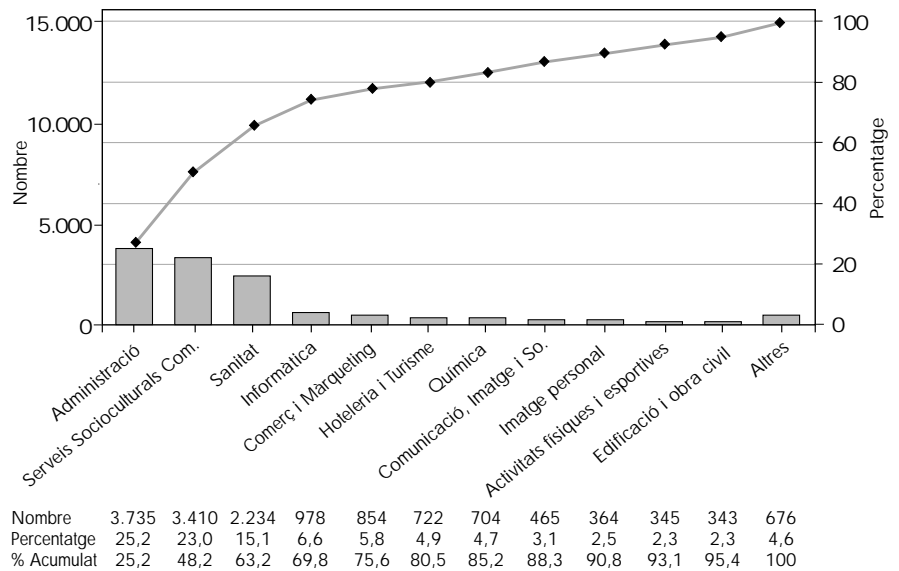
Taula 2.15. Alumnat dels CFGS matriculats segons per famílies professionals i sexe. Curs 2001-2002.

	Total	Noies	Nois	% Noies	% Noies sobre total noies
Administració	5.159	3.735	1.424	72,4	25,2
Serveis socioculturals comunitat	3.767	3.410	357	90,5	23,0
Sanitat	2.745	2.234	511	81,4	15,1
Informàtica	5.177	978	4.199	18,9	6,6
Comerç i màrqueting	1.555	854	701	54,9	5,8
Hoteleria i turisme	1.051	722	329	68,7	4,9
Química	1.222	704	518	57,6	4,7
Comunicació, imatge i so	1.206	465	741	38,6	3,1
Imatge personal	377	364	13	96,6	2,5
Activitats físiques i esportives	1.052	345	707	32,8	2,3
Edificació i obra civil	1.233	343	890	27,8	2,3
Electricitat i electrònica	3.889	197	3.692	5,1	1,3
Arts gràfiques	300	128	172	42,7	0,9
Fabricació mecànica	1.225	97	1.128	7,9	0,7
Activitats agràries	343	72	271	21,0	0,5
Indústries alimentàries	176	72	104	40,9	0,5
Tèxtil, confecció i pell	79	71	8	89,9	0,5
Activitats marítimopesqueres	152	15	137	9,9	0,1
Manteniment de vehicles autopropulsats	788	12	776	1,5	0,1
Manteniment i serveis de producció	424	7	417	1,7	0,0
Fusta i moble	42	5	37	11,9	0,0
Educació Infantil	0	0	0	0,0	0,0
TOTAL	31.962	14.830	17.132	46,4	

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Servei d'Estadística i Documentació. Estadística de l'ensenyament.

Gràfic 2.19

Distribució de les noies de CFGS per modalitats.
Curs 2001/2002

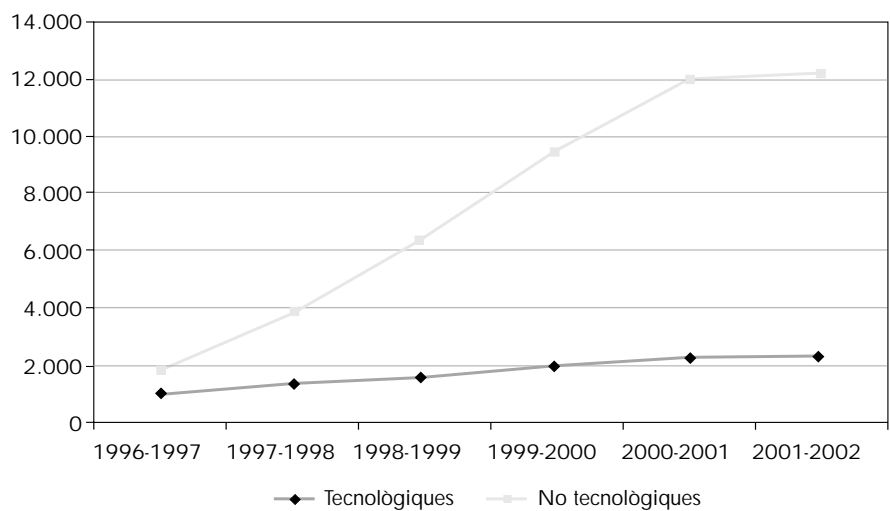

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament.
Gabinet Tècnic. Estadística de l'ensenyament.

En el gràfic 2.20 es mostra l'evolució seguida en la formació en els últims cursos, en què el creixement de la formació no tecnològica és superior a l'experimentat per les famílies tecnològiques.

Gràfic 2.20

Evolució de les noies de CFGS per famílies tecnològiques i no tecnològiques. Curs 1996/1997 - 2001/2002

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament.
Estadística de l'ensenyament.

Vèiem en aquest gràfic com el predomini de les noies a la formació informàtica, està més relacionada amb la informàtica de gestió; un cop més, preponderància de la formació “tradicional” encara que sigui en un camp tecnològic.

Taula 2.16. Alumnat de CFGS matriculats de les famílies tecnològiques per sexe. Curs 2001-2002.

	Total	Noies	% Noies sobre total noies
Informàtica	5.177	978	38,0
Química	1.222	704	27,4
Edificació i obra civil	1.233	343	13,3
Electricitat i electrònica	3.889	197	7,7
Fabricació mecànica	1.225	97	3,8
Activitats agràries	343	72	2,8
Indústries alimentàries	176	72	2,8
Tèxtil, confecció i pell	79	71	2,8
Altres	1.406	39	1,5
TOTAL	14.750	2.573	

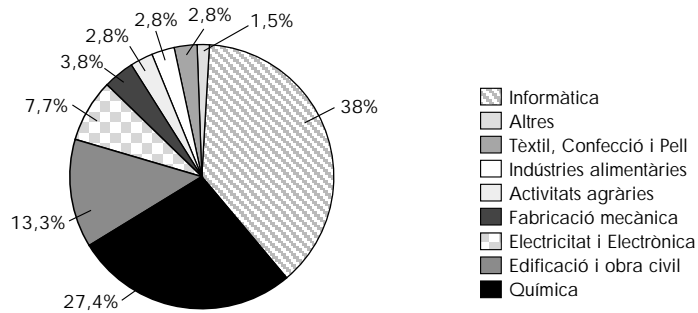
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Estadística de l'ensenyament.

Taula 2.17. Alumnes de CFGS matriculats de les famílies no tecnològiques per sexe. Curs 2001-2002.

	Total	Noies	% Noies sobre total noies
Administració	5.159	3.735	30,5
Serveis socioculturals Comunitat	3.767	3.410	27,8
Sanitat	2.745	2.234	18,2
Comerç i màrqueting	1.555	854	7,0
Hoteleria i turisme	1.051	722	5,9
Comunicació, imatge i so	1.206	465	3,8
Imatge personal	377	364	3,0
Activitats físiques i esportives	1.052	345	2,8
Altres	300	128	1,0
TOTAL	17.212	12.257	

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Estadística de l'ensenyament.

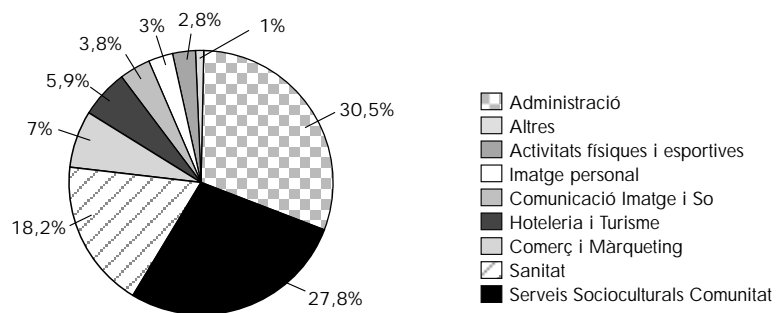
Gràfic 2.21 Representació de les dones dels CFGS per famílies tecnològiques. Curs 2001/2002

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Estadística de l'ensenyament.

El comentari del gràfic 2.22 fa referència un cop més a la orientació que tenen les dones en camps encara molt “feminitzats”: administració, serveis i sanitat. Doblegar aquesta tendència hauria de ser un repte.

Gràfic 2.22 Representació de les dones dels CFGS per famílies no tecnològiques. Curs 2001/2002

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Estadística de l'ensenyament.

III

**LES NOIES
A L'EDUCACIÓ
UNIVERSITÀRIA**

En aquest capítol s'analitza la presència de la dona, com a estudiant, en el món científic i tecnològic universitari.

Les dades estudiades en aquest capítol són les següents:

- Nombre d'alumnes de primer i segon cicle: desglossat per universitat i gènere (curs 2000-2001).
- Nombre d'alumnes de primer i segon cicle: desglossat per àmbit d'estudi i gènere (curs 2000-2001).
- Nombre d'alumnes de primer i segon cicle: desglossat per àmbit d'estudi, titulació i gènere (curs 2000-2001).
- Nombre d'alumnes de tercer cicle: desglossat per àmbit d'estudi i gènere (curs 2001-2002).

Les fonts d'informació per a l'elaboració d'aquest capítol han estat el Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació (DURSI) de la Generalitat de Catalunya (a través de la memòria del curs 2000-2001 i de dades que ens han estat facilitades i que han de formar part de la memòria del curs 2001-2002) i l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT), a través de l'*Anuari Estadístic de Catalunya* (2002).

Tot i que a partir de les dades és possible extreure conclusions prou rellevants, la informació disponible es pot considerar insuficient per desvetllar la realitat completa de la dona dins el món científic i tecnològic universitari.

La diferenciació per gènere (de les poques dades que la incorporen) no apareix a la memòria del DURSI fins al curs 1998-1999. La variació que presenten les dades en els darrers cursos és insuficient per treure conclusions representatives sobre la tendència que segueix el nombre de noies en les diferents universitats i titulacions.

Cal destacar que el DURSI ha començat aquest curs a recollir més dades diferenciades per gènere; la recopilació, la revisió i el tractament d'aquestes dades ha requerit un temps important per part del DURSI, cosa que ha fet que, malauradament, molta d'aquesta informació no hagi estat disponible a temps per al seu estudi; tanmateix, els annexos que s'inclouen al final d'aquest llibre n'incorporen una part.

A continuació, i per tal de facilitar la interpretació dels gràfics, es llisten les universitats públiques i privades de Catalunya:

Universitats del sistema públic (per ordre alfabètic):

- UAB:** Universitat Autònoma de Barcelona
- UB:** Universitat de Barcelona
- UdG:** Universitat de Girona
- UdL:** Universitat de Lleida
- UOC:** Universitat Oberta de Catalunya
- UPC:** Universitat Politècnica de Catalunya
- UPF:** Universitat Pompeu Fabra
- URV:** Universitat Rovira i Virgili

Universitats del sistema privat (per ordre alfabètic):

UIC: Universitat Internacional de Catalunya

URL: Universitat Ramon Llull

UV: Universitat de Vic

3.1. La presència de les noies a les universitats

Les taules i els gràfics següents (taules 3.1 i 3.2 i gràfics 3.1 i 3.2) mostren la presència de la dona en els estudis de primer i segon cicle de les universitats públiques i privades de Catalunya. El gràfic 3.3 mostra en el conjunt d'universitats catalanes hi ha més noies que nois (el 53,4% dels estudiants són dones), però, si es desagreguen les dades es comprova que la presència de noies en algunes universitats és molt inferior a la presència de nois; a la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC), per exemple, el percentatge de noies no arriba al 26%. Això és degut, com es veurà més endavant, al tipus de titulacions que s'hi estudien (sobretot de tipus tecnològic), en les quals les noies són poc presents.

Per altra banda, el percentatge de noies en titulacions superiors és del 56%, mentre que a les de primer cicle és del 48%. El 68% de les noies estudia titulacions de segon cicle, davant del 61% dels nois (valors calculats a partir de les taules 3.5 i 3.6); tot i que la diferència no és gran, això indica que les noies estudien més anys que els nois.

Taula 3.1. La presència de les noies en el sistema universitari públic. Alumnes de primer i segon cicle. Curs 2000-2001.

Universitat	Nois	Noies	Total	% Noies
UAB	12.827	20.928	33.755	62,0
UB	21.425	35.653	57.078	62,5
UdG	5.265	5.599	10.864	51,5
UdL	4.897	4.328	9.225	46,9
UOC	6.944	5.866	12.810	45,8
UPC	21.637	7.488	29.125	25,7
UPF	2.754	4.631	7.385	62,7
URV	5.163	6.628	11.791	56,2
TOTAL	80.912	91.121	172.033	53,0

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del DURSI. *Memòria del curs 2000-2001.*

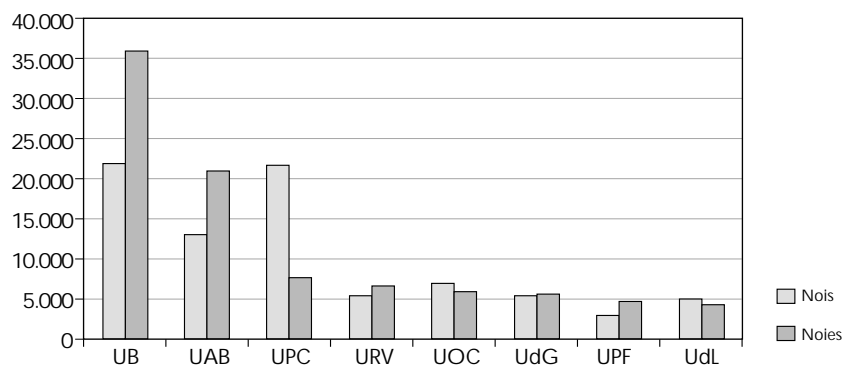
Taula 3.2. La presència de les noies en el sistema universitari privat. Primer i segon cycle. Curs 2001-2002.

Universitats	Nois	Noies	Total	% Noies
UIC	1.110	1.277	2.387	53,5
URL	6.306	7.434	13.740	54,1
UV	1.261	2.733	3.994	68,4
TOTAL	8.677	11.444	20.121	56,9

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del DURSI. Memòria del curs 2000-2001.

Gràfic 3.1

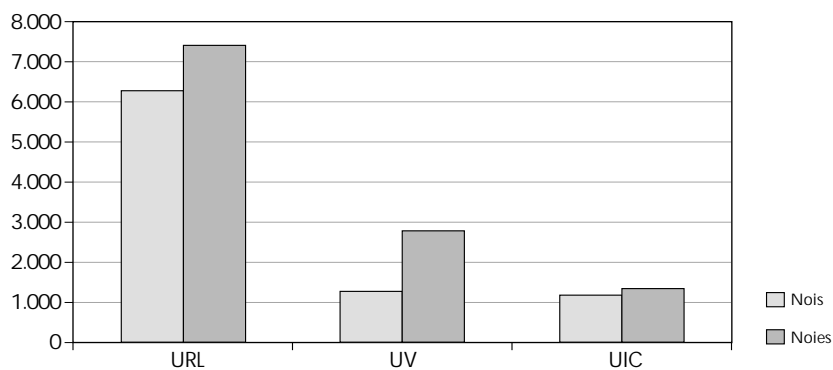
Nombre de noies i de nois en el sistema universitari públic. Primer i segon cycle. Curs 2000/2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del DURSI. Memòria del curs 2000/2001.

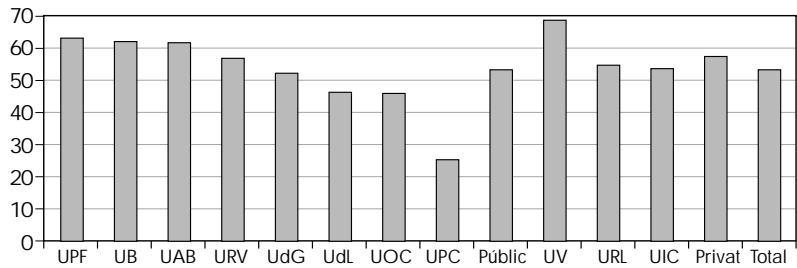
Gràfic 3.2

Nombre de noies i de nois en el sistema universitari privat. Primer i segon cycle. Curs 2000/2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del DURSI. Memòria del curs 2000/2001.

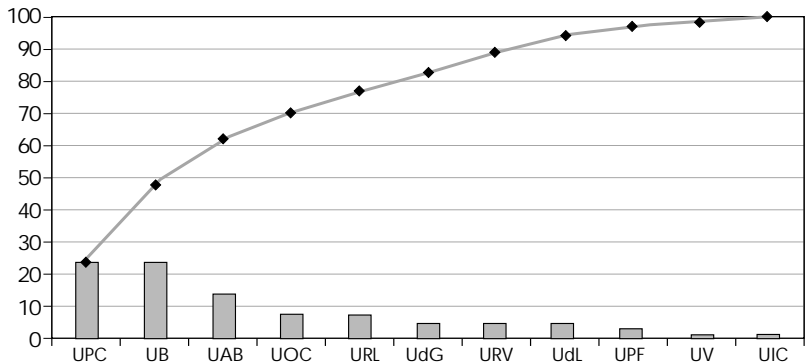
Gràfic 3.3 Proporció de noies en el sistema universitari públic i privat. Primer i segon cycle. Curs 2000/2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del DURSI. Memòria del curs 2000/2001.

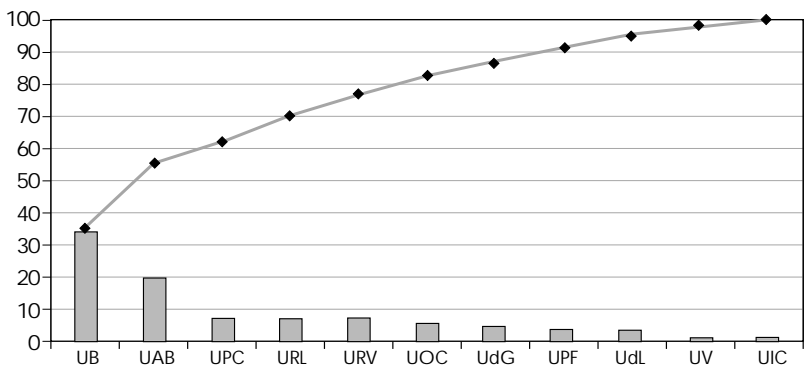
Els gràfics 3.4 i 3.5 mostren com es reparteixen les noies i els nois a les universitats catalanes. Tot i que, evidentment, els alumnes es concentren en les universitats més grans, es pot observar que, mentre que els nois es concentren principalment a la UPC, seguit de la UB i la UAB, les noies tenen a la UPC com a tercera opció i al mateix nivell que les universitats petites o mitjanes.

Gràfic 3.4 Distribució dels nois per universitats. Primer i segon cycle. Curs 2000/2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del DURSI. Memòria del curs 2000/2001.

Gràfic 3.5 Distribució de les noies per universitats. Primer i segon cycle. Curs 2000/2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del DURSI. Memòria del curs 2000/2001.

3.2. Les noies en els estudis universitaris de primer i segon cicle per àmbits d'estudi

Les taules i els gràfics inclosos en aquesta secció posen de manifest que els homes i les dones no trien els mateixos tipus d'estudi; això pot explicar la diferència entre la presència d'homes i dones en determinades universitats (sobretot a la UPC, on s'estudien principalment titulacions de tipus tecnològic).

A les taules 3.3 i 3.4 i als gràfics 3.6 a 3.9 s'observa que la proporció de noies en els diferents àmbits d'estudi no és homogènia; així, es fa patent el desequilibri entre el baix nombre de dones en l'àmbit de l'Arquitectura i l'Enginyeria (25% per les titulacions superiors i 21% per les de primer cicle) i l'alt percentatge de dones en els àmbits de Ciències de la Salut i Humanitats (72% i el 70%, respectivament, per llicenciatures i 80% i 75%, respectivament, per diplomatures). Aquestes dades posen en relleu que el nombre de dones als estudis de tipus tecnològic, comparat amb els homes, és molt baix.

Taula 3.3. Nombre de noies i de nois per àmbit d'estudi. Llicenciatures, enginyeries i Arquitectura. Curs 2000-2001.

Àmbit d'estudi	Nois	Noies	Total	% Noies
Humanitats	8.211	19.272	27.483	70,12
Ciències	6.167	8.329	14.496	57,46
Ciències de la Salut	2.586	6.582	9.168	71,79
Ciències Socials	19.541	28.613	48.154	59,42
Arquitectura i Enginyeria	17.517	5.953	23.470	25,36

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. *Anuari estadístic de Catalunya 2002*. Inclou alumnes de centres integrats amb titulacions homologades i títols propis.

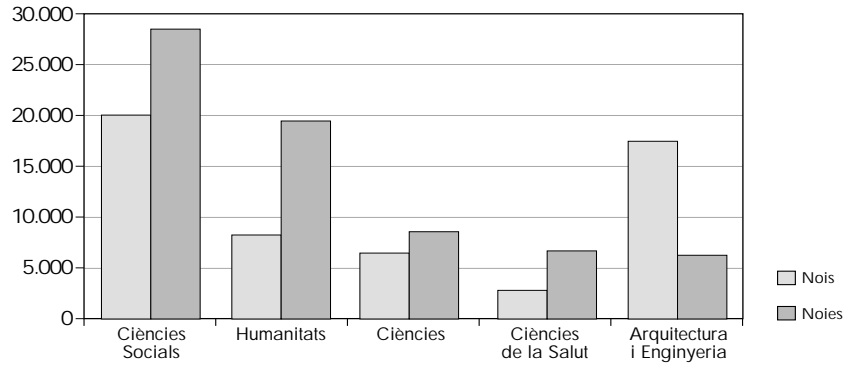
Taula 3.4. Nombre de noies i de nois per àmbit d'estudi. Diplomatures, enginyeries tècniques i Arquitectura tècnica. Curs 2000-2001.

Àmbit d'estudi	Nois	Noies	Total	% Noies
Humanitats	2.694	8.273	10.967	75,44
Ciències	319	345	664	51,96
Ciències de la Salut	1.178	4.627	5.805	79,71
Ciències Socials	9.748	13.531	23.279	58,13
Arquitectura i Enginyeria	20.499	5.450	25.949	21,00

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. *Anuari estadístic de Catalunya 2002*. Inclou alumnes de centres integrats amb titulacions homologades i títols propis.

Gràfic 3.6

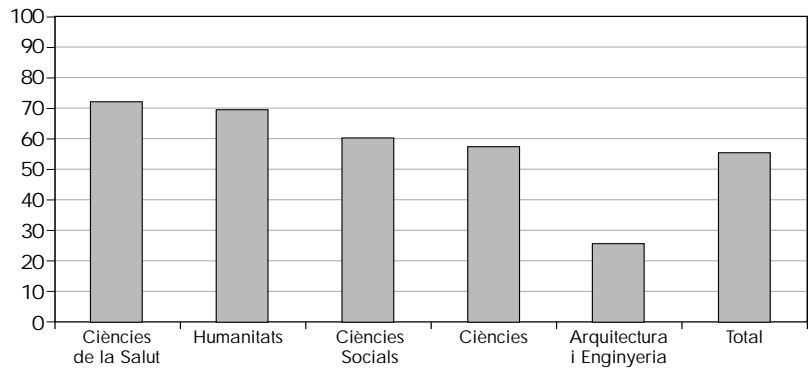
Nombre de noies i de nois per àmbit d'estudi. Llicenciatures, Enginyeries i Arquitectura. Curs 2000/2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Anuari estadístic de Catalunya 2002.

Gràfic 3.7

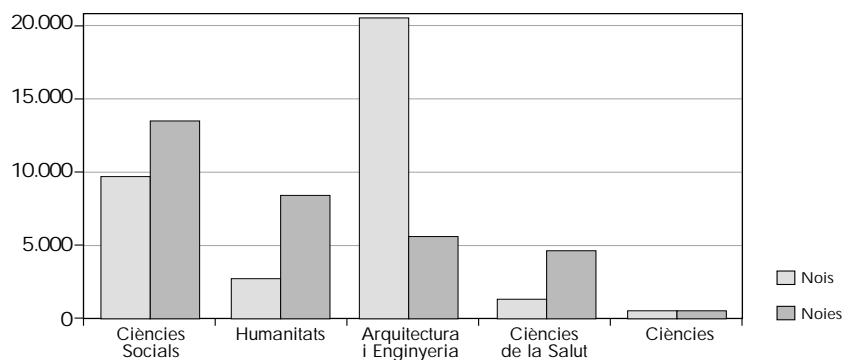
Proporció de noies per àmbit d'estudi. Llicenciatures, Enginyeries i Arquitectura. Curs 2000/2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Anuari estadístic de Catalunya 2002.

Gràfic 3.8

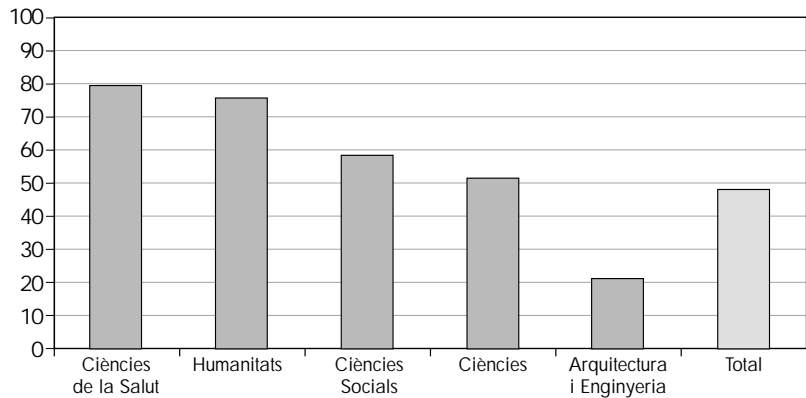
Nombre de noies i de nois per àmbit d'estudi. Diplomatures, Enginyeries tècniques i Arquitectura tècnica. Curs 2000/2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Anuari estadístic de Catalunya 2002.

Gràfic 3.9

Proporció de noies per àmbit d'estudi. Diplomatures, Enginyeries tècniques i Arquitectura tècnica. Curs 2000/2001

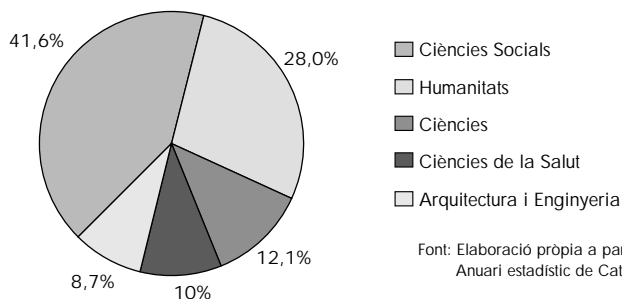
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Anuari estadístic de Catalunya 2002.

El fet que hi hagi poques noies en estudis d'àmbits tecnològics fa que el nombre de dones professionals en aquests àmbits, comparat amb el nombre d'homes, també sigui baix. Això, a la vegada, fa que les noies que estan en edat de triar els estudis tinguin pocs referents femenins en professions tècniques. És evident que si no s'apliquen polítiques d'igualtat no es podrà trencar aquest cercle viciós i les dones continuaran concentrant-se en sectors educatius i laborals no tecnològics.

Els gràfics següents mostren la distribució de les noies i dels nois per àmbits d'estudi. Pel que fa a les titulacions de grau superior (gràfics 3.10 i 3.11), la majoria de dones es concentra en els àmbits de les Ciències Socials i les Humanitats, mentre que els homes ho fan en Ciències Socials i Arquitectura i Enginyeria. De fet, la diferència entre homes i dones pel que fa a aquest darrer àmbit d'estudi és abismal: mentre el 32,4% dels homes es decideix per aquestes titulacions, les dones les tenen com a darrera opció, amb un 8,7%.

Gràfic 3.10

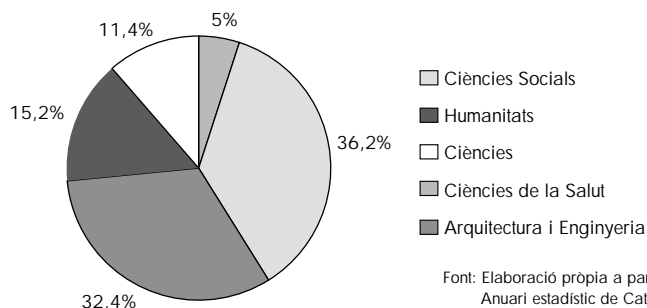
Distribució de les noies per àmbits d'estudi. Llicenciatures, Enginyeries i Arquitectura. Curs 2000/2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Anuari estadístic de Catalunya 2002.

Gràfic 3.11

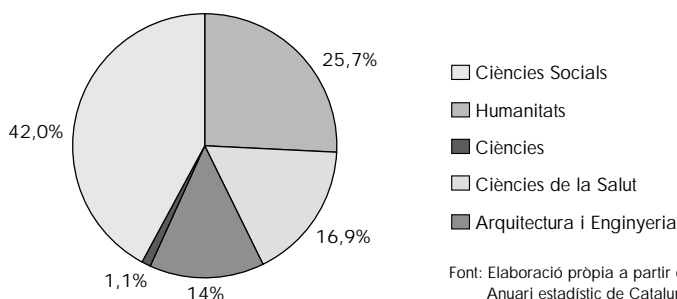
Distribució dels nois per àmbits d'estudi. Llicenciatures, Enginyeries i Arquitectura. Curs 2000/2001

Pel que fa a les titulacions de primer cicle (gràfics 3.12 i 3.13), tot i que gairebé el 17% de les noies estudien titulacions de l'àmbit de l'Arquitectura i l'Enginyeria, aquest percentatge queda molt petit al costat del quasi 60% dels nois. Novament, les dones es concentren en les Ciències Socials i les Humanitats.

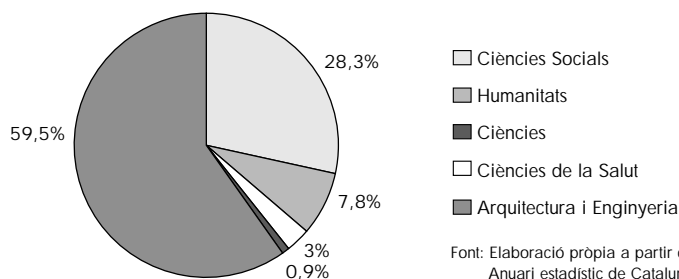
Gràfic 3.12

Distribució de les noies per àmbits d'estudi. Diplomatures, Enginyeries tècniques i Arquitectura tècnica. Curs 2000/2001

Gràfic 3.13

Distribució dels nois per àmbits d'estudi. Diplomatures, Enginyeries tècniques i Arquitectura tècnica. Curs 2000/2001

3.3. Noies i nois per titulacions en els àmbits científics i tecnològics

Tot seguit es desglossen les dades per titulacions. Això permet esbrinar quines titulacions semblen estar, en el panorama actual, “masculinitzades” i quines “feminitzades”.

Taula 3.5. Nombre de noies i de nois per titulacions. Llicenciatures, enginyeries i Arquitectura. Curs 2000-2001.

Àmbit d'estudi / Titulació	Nois	Noies	Total	% Noies
Ciències	6.167	8.329	14.496	57,46
Biologia	1.412	3.028	4.440	68,20
Bioquímica	138	195	333	58,56
Ciències ambientals	595	814	1.409	57,77
Ciències i tècniques estadístiques	40	47	87	54,02
Física	1.203	491	1.694	28,98
Geologia	430	433	863	50,17
Matemàtiques	720	661	1.381	47,86
Química	1.629	2.660	4.289	62,02
Ciències de la Salut	2.586	6.582	9.168	71,79
Ciència i mètode en infermeria	11	64	75	85,33
Ciència i tecnologia dels aliments	227	507	734	69,07
Farmàcia	519	1.865	2.384	78,23
Medicina	1.122	2.688	3.810	70,55
Medicina i cirurgia	17	20	37	54,05
Odontologia	399	700	1.099	63,69
Veterinària	291	738	1.029	71,72
Ciències Socials	19.541	28.613	48.154	59,42
Administració i direcció d'empreses	5.655	5.496	11.151	49,29
Antropologia social i cultural	253	727	980	74,18
Ciències actuàries i financeres	104	100	204	49,02
Ciències de l'activitat física i de l'esport	131	51	182	28,02
Ciències polítiques i de l'administració	617	819	1.436	57,03
Ciències polítiques i sociologia	0	1	1	100,00
Comunicació audiovisual	570	937	1.507	62,18
Documentació	280	860	1.140	75,44
Dret	5.164	7.714	12.878	59,90
Economia	2.525	2.132	4.657	45,78
Geografia	947	694	1.641	42,29
Investigació i tècniques de mercat	136	136	272	50,00

Taula 3.5. Nombre de noies i de nois per titulacions. Llicenciatures, enginyeries i Arquitectura. Curs 2000-2001. (Continuació)

Àmbit d'estudi / Titulació	Nois	Noies	Total	% Noies
Periodisme	838	1.472	2.310	63,72
Psicologia	1.549	5.951	7.500	79,35
Publicitat i relacions públiques	232	666	898	74,16
Sociologia	540	857	1.397	61,35
Arquitectura i Enginyeria	17.517	5.953	23.470	25,36
Arquitectura	2.813	2.232	5.045	44,24
Enginyeria automàtica i electrònica industrial	336	23	359	6,41
Enginyeria camins, canals i ports	905	287	1.192	24,08
Enginyeria de materials	79	19	98	19,39
Enginyeria de telecomunicacions	2.031	420	2.451	17,14
Enginyeria electrònica	754	123	877	14,03
Enginyeria geològica	428	209	637	32,81
Enginyeria industrial	5.016	1.115	6.131	18,19
Enginyeria informàtica	3.639	514	4.153	12,38
Enginyeria organització industrial	394	90	484	18,60
Enginyeria química	937	819	1.756	46,64
Enologia	72	66	138	47,83
Màquines navals	24	9	33	27,27
Marina civil	57	11	68	16,18
Nàutica i transport marítim	32	16	48	33,33

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. *Anuari estadístic de Catalunya 2002*. Inclou alumnes de centres integrats amb titulacions homologades i títols propis.

Taula 3.6. Nombre de noies i de nois per titulacions. Diplomatures, enginyeries tècniques i Arquitectura tècnica. Curs 2000-2001.

Àmbit d'estudi / Titulació	Nois	Noies	Total	% Noies
Ciències	319	345	664	51,96
Estadística	319	345	664	51,96
Ciències de la Salut	1.178	4.627	5.805	79,71
Fisioteràpia	447	861	1.308	65,83
Infermeria	387	2.330	2.717	85,76
Logopèdia	18	483	501	96,41
nutrició humana i dietètica	16	130	146	89,04
Òptica i optometria	196	517	713	72,51

Taula 3.6. Nombre de noies i de nois per titulacions. Diplomatures, enginyeries tècniques i Arquitectura tècnica. Curs 2000-2001. (Continuació)

Àmbit d'estudi / Titulació	Nois	Noies	Total	% Noies
Podologia	81	174	255	68,24
Teràpia ocupacional	33	132	165	80,00
Ciències Socials	9.748	13.531	23.279	58,13
Biblioteconomia i documentació	140	433	573	75,57
Ciències empresarials	7.759	7.524	15.283	49,23
Educació social	388	1.918	2.306	83,17
Gestió i administració pública	295	553	848	65,21
Relacions laborals	1.081	2.553	3.634	70,25
Treball social	28	299	327	91,44
Turisme	57	251	308	81,49
Arquitectura i Enginyeria	20.499	5.450	25.949	21,00
Arquitectura tècnica	1.985	980	2.965	33,05
Enginyeria tècnica agrícola en explotacions agropecuàries	582	211	793	26,61
Enginyeria tècnica agrícola en hortofruticultura i jardineria	482	139	621	22,38
Enginyeria tècnica agrícola en indústries agràries i alimentàries	737	376	1.113	33,78
Enginyeria tècnica agrícola en mecanització i construcció rurals	651	60	711	8,44
Enginyeria tècnica de mines	138	28	166	16,87
Enginyeria tècnica forestal en explotacions forestals	586	177	763	23,20
Enginyeria tècnica forestal en indústries forestals	173	276	449	61,47
Enginyeria tècnica industrial	160	28	188	14,89
Enginyeria tècnica industrial en electricitat	474	33	507	6,51
Enginyeria tècnica industrial en electrònica industrial	1.506	117	1.623	7,21
Enginyeria tècnica industrial en mecànica	1.854	205	2.059	9,96
Enginyeria tècnica industrial en química industrial	509	479	988	48,48
Enginyeria tècnica industrial en tèxtil	75	74	149	49,66
Enginyeria tècnica informàtica de gestió	2.939	854	3.793	22,52
Enginyeria tècnica informàtica de sistemes	3.738	503	4.241	11,86

Taula 3.6. Nombre de noies i de nois per titulacions. Diplomatures, enginyeries tècniques i Arquitectura tècnica. Curs 2000-2001. (Continuació)

Àmbit d'estudi / Titulació	Nois	Noies	Total	% Noies
Enginyeria tècnica naval en prop. i serveis del vaixell	152	46	198	23,23
Enginyeria tècnica d'obres públiques	709	251	960	26,15
Enginyeria tècnica de sistemes de telecomunicació	161	30	191	15,71
Enginyeria tècnica de telecomunicacions en sistemes de telecomunicació	758	161	919	17,52
Enginyeria tècnica de telecomunicacions en sistemes electrònics	1.237	153	1.390	11,01
Enginyeria tècnica de telecomunicacions en so i imatge	295	114	409	27,87
Enginyeria tècnica de telecomunicacions en telemàtica	241	25	266	9,40
Enginyeria tècnica topogràfica	184	85	269	31,60
Màquines navals	70	11	81	13,58
Navegació marítima	103	34	137	24,82

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. *Anuari estadístic de Catalunya 2002*. Inclou alumnes de centres integrats amb titulacions homologades i títols propis.

Les taules (3.5 i 3.6) i els gràfics (gràfics 3.14 a 3.34) aporten més informació sobre la presència de les noies en els estudis científics i tecnològics a Catalunya.

A continuació es comenten, per cada àmbit d'estudi, les dades més rellevants representades als gràfics (3.14 a 3.34).

3.3.1. Les noies a les titulacions de Ciències

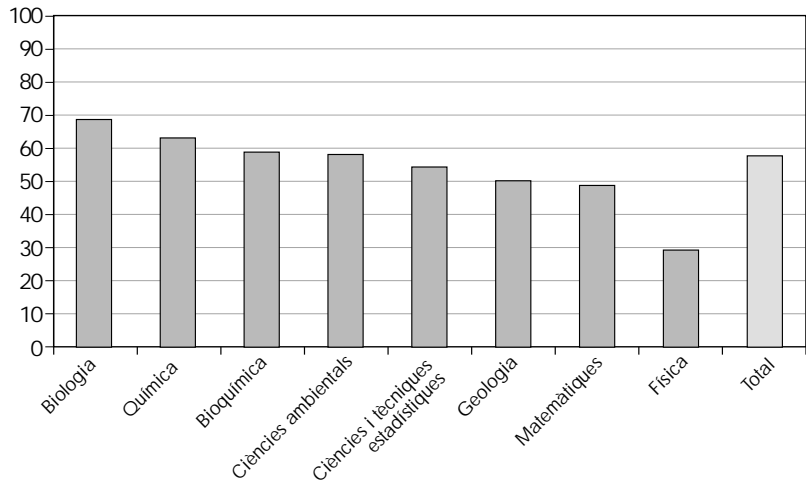
Llicenciatures:

- La proporció de noies en la majoria de titulacions és alta, exceptuant Física, on no se supera el 30% (gràfic 3.14).
- L'alumnat es concentra principalment en les titulacions de Química, Biologia i Física, però mentre que les noies es reparteixen sobretot en les dues primeres, els nois ho fan en les tres (gràfics 3.15 i 3.16).

Diplomatures: només hi ha una titulació, Estadística (per això no s'ha fet el desglossament).

Gràfic 3.14

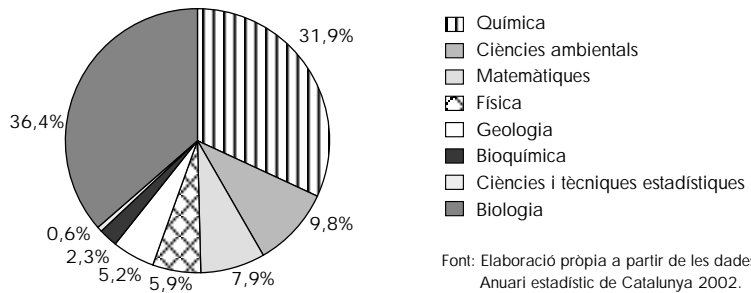
Proporció de noies a les titulacions. Àrea de Ciències.
Llicenciatures. Curs 2000/2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Anuari estadístic de Catalunya 2002.

Gràfic 3.15

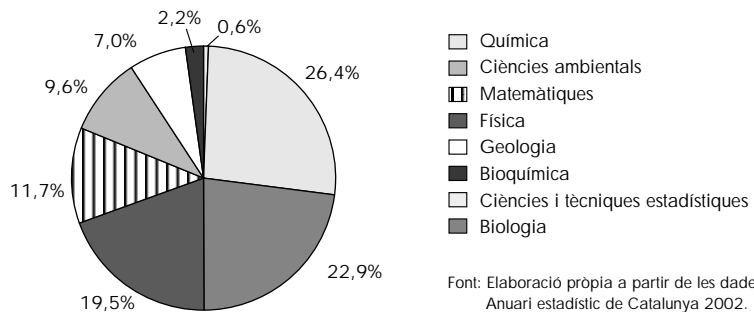
Distribució de les noies per titulacions. Àrea de Ciències.
Llicenciatures. Curs 2000/2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Anuari estadístic de Catalunya 2002.

Gràfic 3.16

Distribució del nois per titulacions. Àrea de Ciències.
Llicenciatures. Curs 2000/2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Anuari estadístic de Catalunya 2002.

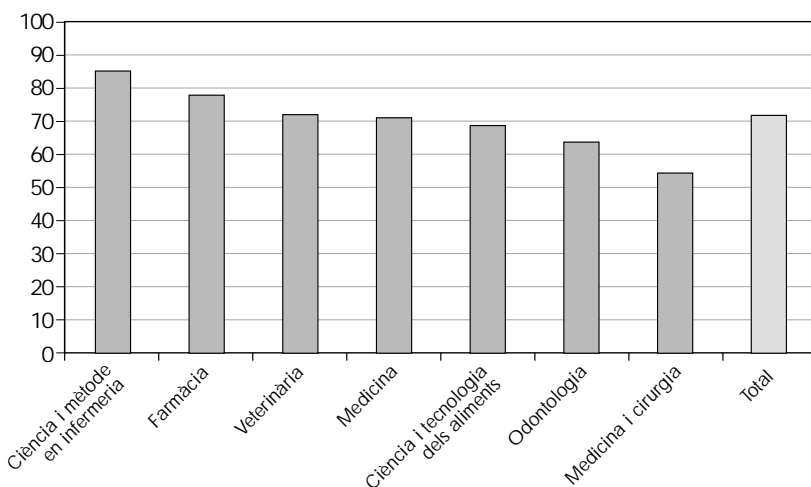
3.3.2. Les noies a les titulacions de Ciències de la Salut

Llicenciatures:

- La proporció de noies a totes les titulacions supera el 50% (gràfic 3.17).
- La distribució de les noies i dels nois per titulacions és molt semblant (gràfics 3.18 i 3.19).

Gràfic 3.17

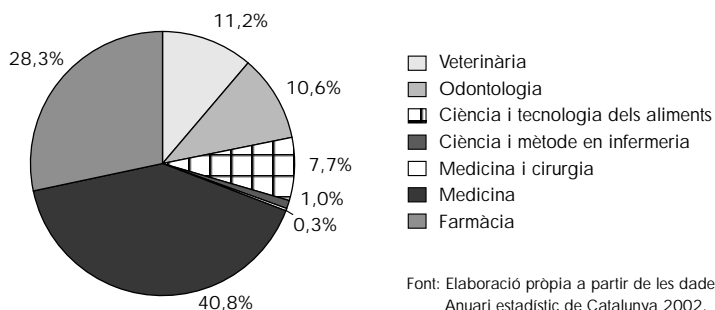
Proporció de noies a les titulacions. Àrea de Ciències de la Salut. Llicenciatures. Curs 2000/2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Anuari estadístic de Catalunya 2002.

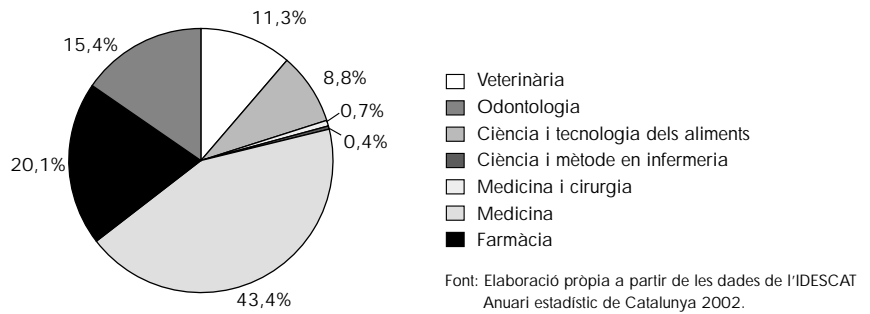
Gràfic 3.18

Distribució de les noies per titulacions. Àrea de Ciències de la Salut. Llicenciatures. Curs 2000/2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Anuari estadístic de Catalunya 2002.

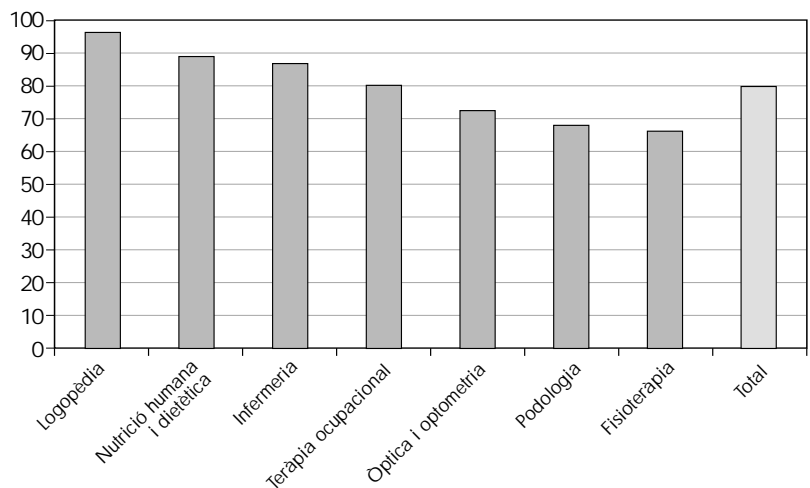
Gràfic 3.19 Distribució del nois per titulacions. Àrea de Ciències de la Salut. Llicenciatures. Curs 2000/2001

Diplomatures:

- La proporció de noies a totes les titulacions és molt alta, superant sempre el 60% i en molts casos el 80% (gràfic 3.20).
- La majoria de l'alumnat es concentra en les titulacions d'Infermeria i de Fisioteràpia: el 50,4% de les noies tria la primera enfront del 32,9% de nois, mentre que Fisioteràpia és la primera opció dels nois, amb un 37,9% enfront del 18,6% de les noies (gràfics 3.21 i 3.22).

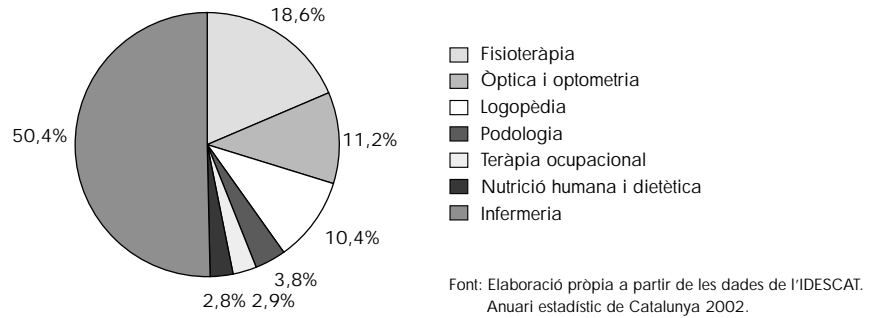
Gràfic 3.20 Proporció de noies a les titulacions. Àrea de Ciències de la Salut. Diplomatures. Curs 2000/2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Anuari estadístic de Catalunya 2002.

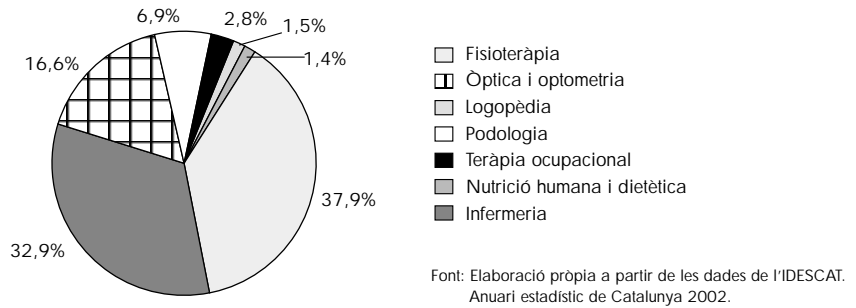
Gràfic 3.21

Distribució de les noies per titulacions. Àrea de Ciències de la Salut. Diplomatures. Curs 2000/2001

Gràfic 3.22

Distribució dels nois per titulacions. Àrea de Ciències de la Salut. Diplomatures. Curs 2000/2001

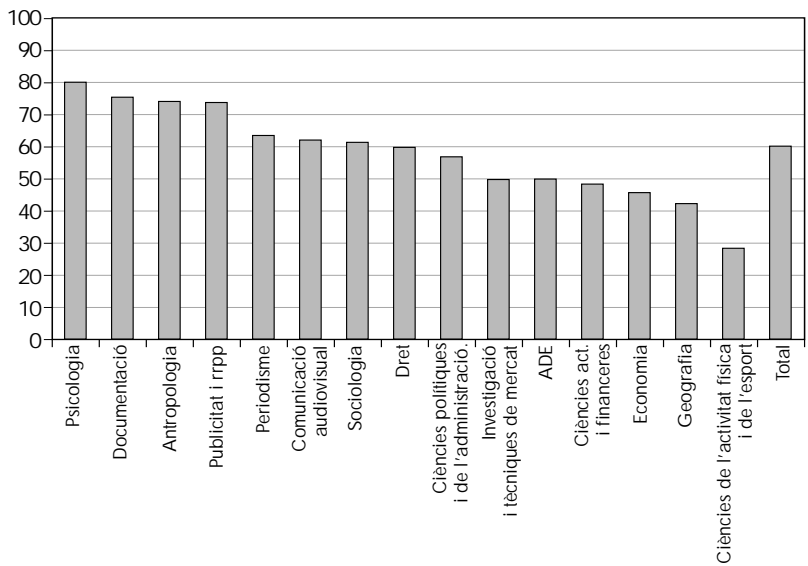
3.3.3. Les noies a les titulacions de Ciències Socials

Llicenciatures:

- En la majoria de titulacions la proporció de noies és prou elevada (gràfic 3.23).
- Les titulacions amb més alumnes són Dret, Psicologia, Administració i Direcció d'Empreses (ADE) i Economia. Tanmateix, noies i nois no es distribueixen de la mateixa manera entre aquestes quatre titulacions. Les dones es concentren principalment a Dret (27%), seguit de Psicologia (20,8%), ADE (19,2%) i Economia (7,5%); per als homes ADE és la primera opció (28,9%), seguida de Dret (26,4%), Economia (12,9%) i Psicologia (7,9%) (gràfics 3.24 i 3.25). Cal dir que Psicologia és una titulació que a les dades disponibles es classifica tant en Ciències Socials com en Humanitats i que, de fet, les universitats l'inclouen en l'àmbit de Ciències de la

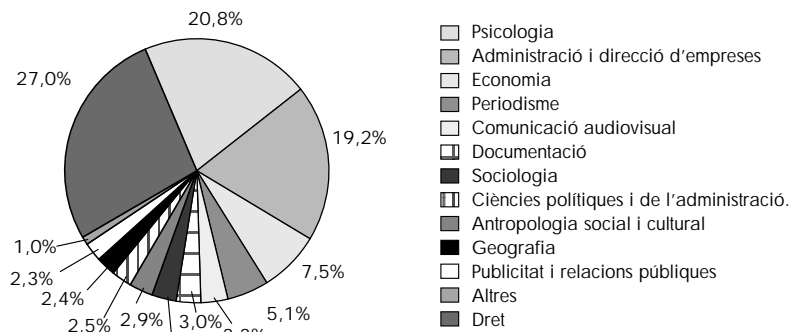
Salut, on ja s'ha comentat que la proporció de dones és molt elevada. Per què les noies trien Psicologia i els nois trien ADE? Les raons poden buscar-se en els rols que la societat atribueix històricament a dones i homes, i les identifica a elles amb professions que requereixen habilitats per a la cura de les persones i a ells amb professions on les aptituds per a la direcció són importants.

Gràfic 3.23 Proporció de noies a les titulacions. Àrea de Ciències Socials. Llicenciatures. Curs 2000/2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Anuari estadístic de Catalunya 2002.

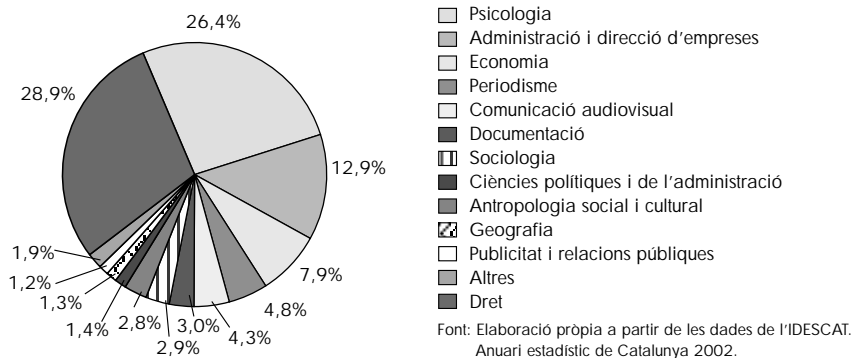
Gràfic 3.24 Distribució de les noies per titulacions. Àrea de Ciències Socials. Llicenciatures. Curs 2000/2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Anuari estadístic de Catalunya 2002.

Gràfic 3.25

Distribució dels nois per titulacions. Àrea de Ciències Socials. Llicenciatures. Curs 2000/2001

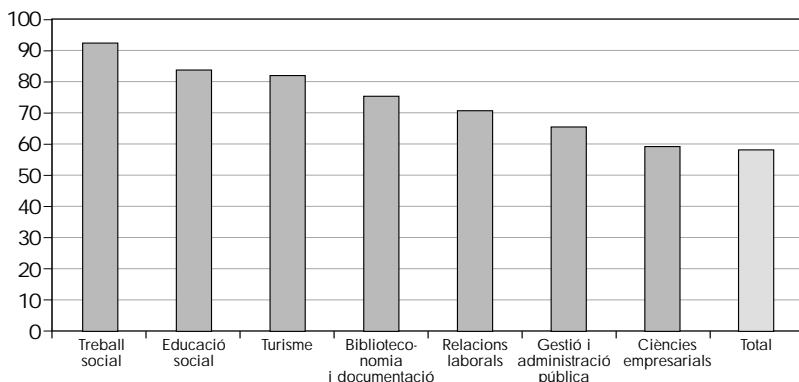

Diplomatures:

- La proporció de noies a la majoria de titulacions supera el 60%; tanmateix, Empresariales és on el percentatge es redueix, tot i que és proper al 50% (gràfic 3.26).
- Els valors més xocants pel que fa a la distribució de noies i nois per titulacions són els següents: el 79,6% dels nois estudia Empresariales, mentre que només ho fa el 55,6% de les noies; el 14,2% de les noies es concentra a Educació Social, i és aquesta la primera opció només per al 4% dels nois (gràfics 3.27 i 3.28). Novament, sembla que les dones es concentren en titulacions relacionades amb el benestar i l'educació de les persones, i els homes ho fan en titulacions relacionades amb la gestió i la direcció, que deriven en professions més ben considerades i remunerades.

Gràfic 3.26

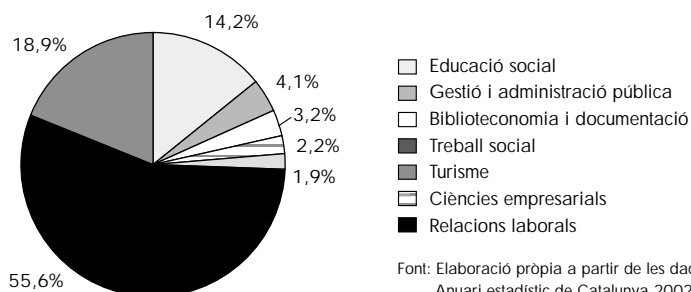
Proporció de noies a les titulacions. Àrea de Ciències Socials. Diplomatures. Curs 2000/2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Anuari estadístic de Catalunya 2002.

Gràfic 3.27

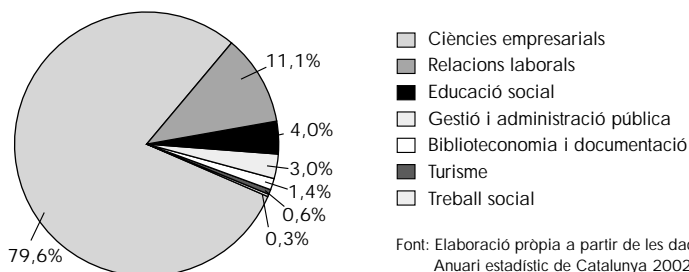
Distribució de les noies per titulacions. Àrea de Ciències Socials. Diplomatures. Curs 2000/2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Anuari estadístic de Catalunya 2002.

Gràfic 3.28

Distribució dels nois per titulacions. Àrea de Ciències Socials. Diplomatures. Curs 2000/2001

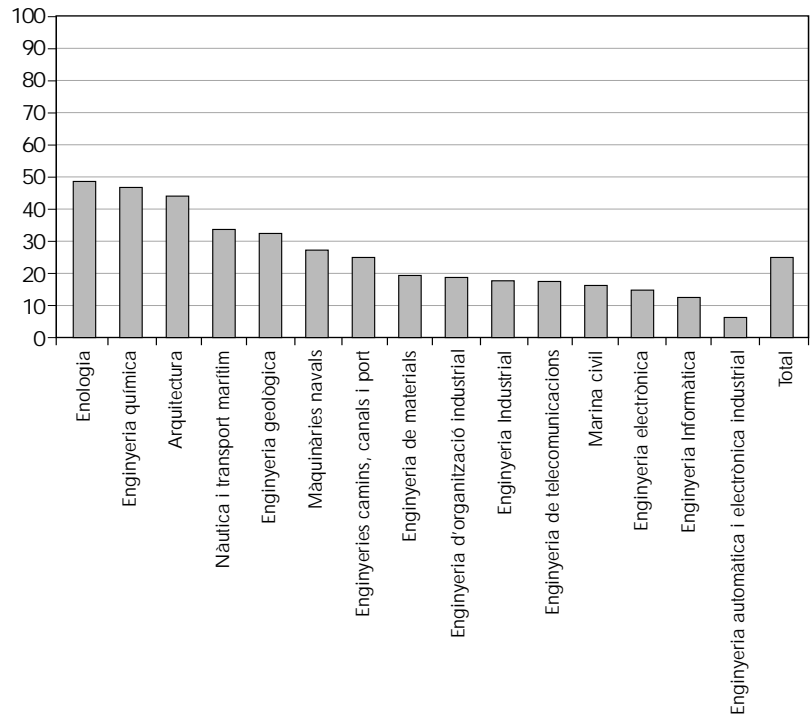
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Anuari estadístic de Catalunya 2002.

3.3.4. Les noies a les titulacions d'Arquitectura i Enginyeria

Arquitectura i enginyeries:

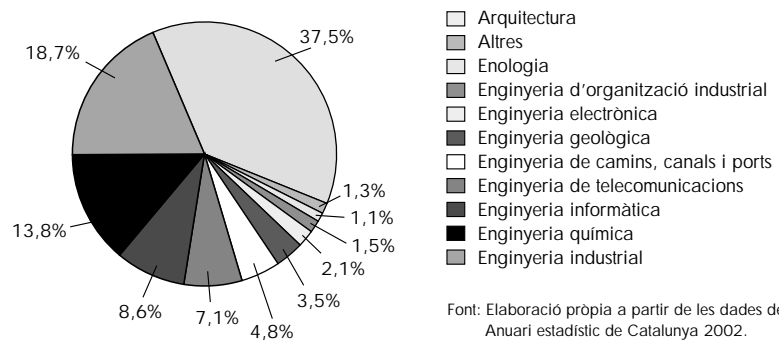
- La proporció de noies a totes les titulacions d'aquesta àrea és molt baixa. Les úniques titulacions en què la proporció de noies supera el 40% són Enologia, Enginyeria Química i Arquitectura (gràfic 3.29). L'arquitectura, a més a més de tecnologia, té una forta vessant relacionada amb l'art i el disseny, i potser és per això que la proporció de dones és molt superior, comparant-la amb la resta de titulacions de l'àrea.
- Pel que fa a la distribució de les noies i dels nois per titulacions, s'aprecien algunes diferències prou importants: el 37,5% de noies són a Arquitectura, mentre que els nois hi són en un 16,1%; el 13,8% de noies cursa Enginyeria Química, enfront del 5,3% de nois; únicament el 8,6% de noies es concentra a Enginyeria Informàtica, mentre que el 20,8% dels nois s'hi apunta (gràfics 3.30 i 3.31).

Gràfic 3.29 Proporció de noies a les titulacions. Àrea d'Arquitectura i Enginyeria. Enginyeries i Arquitectura. Curs 2000/2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Anuari estadístic de Catalunya 2002.

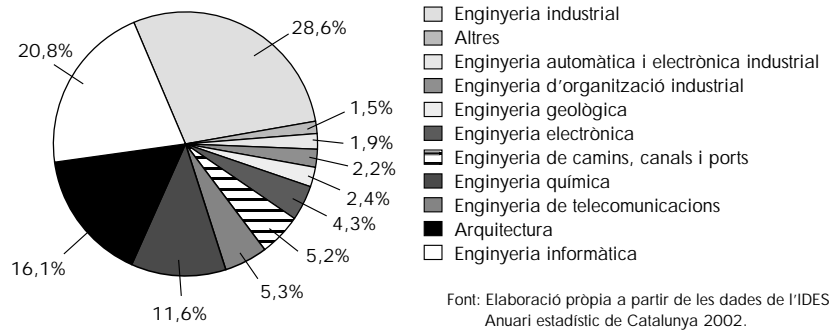
Gràfic 3.30 Distribució de les noies per titulacions. Àrea d'Arquitectura i Enginyeria. Enginyeries i Arquitectura. Curs 2000/2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Anuari estadístic de Catalunya 2002.

Gràfic 3.31

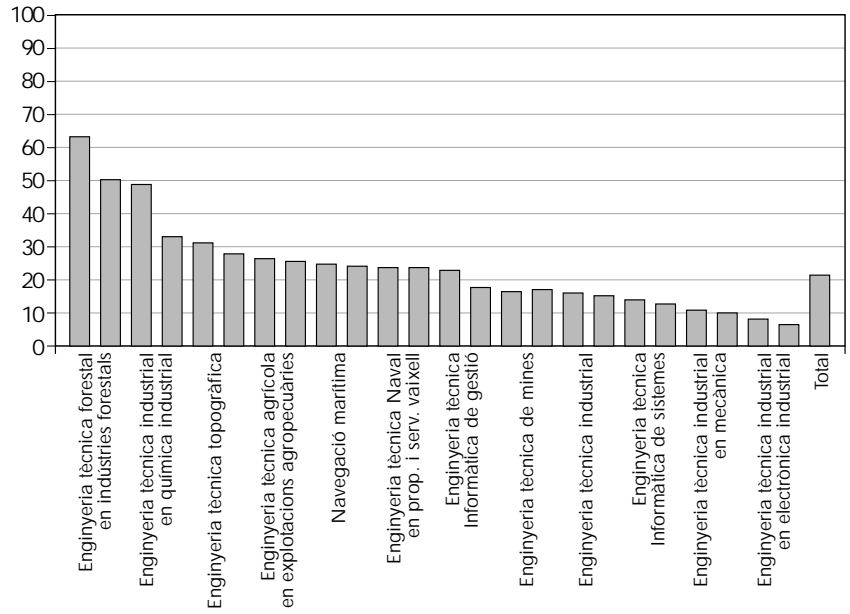
Distribució dels nois per titulacions. Àrea d'Arquitectura i Enginyeria.
Enginyeries i Arquitectura. Curs 2000/2001

Arquitectura tècnica i enginyeries tècniques:

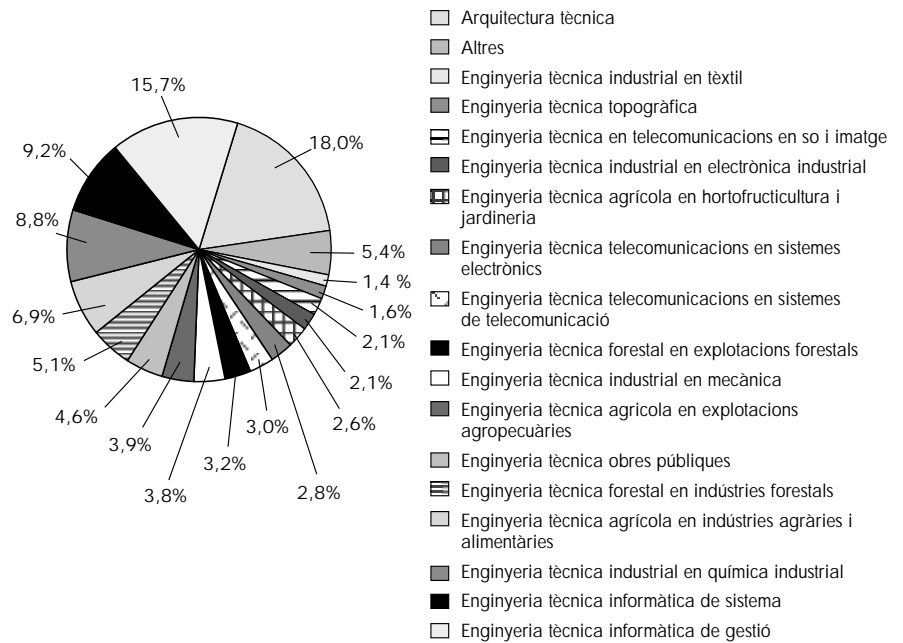
- De nou, la proporció de noies en aquestes titulacions és molt baixa; la majoria de titulacions no superen el 30% de noies (gràfic 3.32).
- Els valors més xocants respecte a la distribució de l'alumnat per titulacions són els següents: el 18% de noies estudia Arquitectura Tècnica, mentre que tant sols el 9,7% dels nois ho fan; el 9,2% de les noies estudia Enginyeria Tècnica en Informàtica de Sistemes, enfront del 18,2% dels nois (gràfics 3.33 i 3.34). Els desequilibris entre noies i nois en aquesta àrea són molt representatius.

Gràfic 3.32 Proporció de noies a les titulacions. Àrea d'Arquitectura i Enginyeria. Enginyeries tècniques i Arquitectura tècnica. Curs 2000/2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Anuari estadístic de Catalunya 2002.

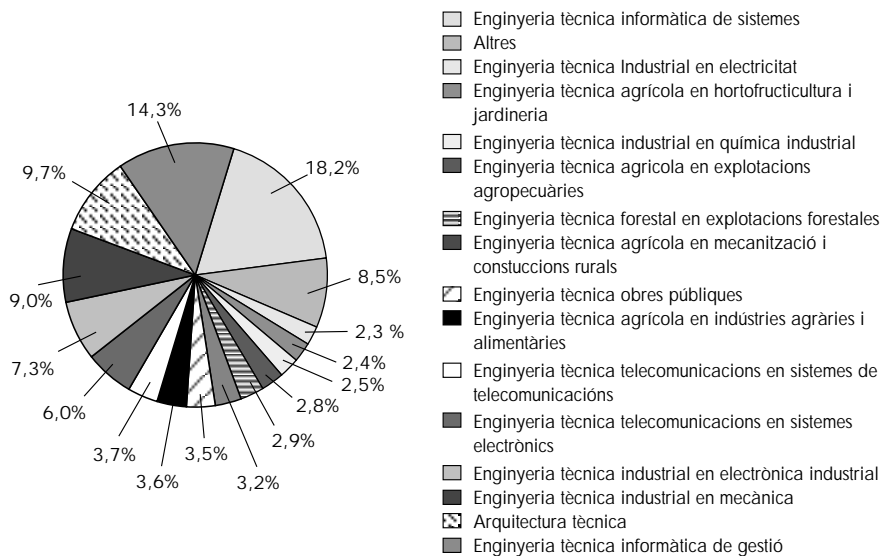
Gràfic 3.33 Distribució de les noies per titulacions. Àrea d'Arquitectura i Enginyeria. Enginyeries tècniques i Arquitectura tècnica. Curs 2000/2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Anuari estadístic de Catalunya 2002.

Gràfic 3.34

Distribució dels nois per titulacions. Àrea d'Arquitectura i Enginyeria. Enginyeries tècniques i Arquitectura tècnica. Curs 2000/2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Anuari estadístic de Catalunya 2002.

3.3.5 Les dones als estudis de tercer cicle

En aquest apartat s'analitza la presència de les dones als estudis de tercer cicle. Cal tenir en compte que les dades no incorporen la informació de la Universitat de Lleida i de la Universitat Ramon Llull, ja que de la primera no se'n té cap informació i la de la segona no està desglossada per gènere.

Els gràfics 3.35, 3.36, 3.37 i 3.38 (realitzats a partir de la taula 3.7) mostren el nombre i la proporció de dones a cada àmbit d'estudi i com es distribueixen els estudiants i les estudiantes de tercer cicle entre els diferents àmbits. Tot i que l'Arquitectura i l'Enginyeria continua essent un àmbit més exclusiu d'homes, sembla que a tercer cicle els desequilibris són menys acusats. Això es veu més clar en el gràfic 3.39, on s'ha representat el percentatge de dones, a cada un dels àmbits d'estudi, pels diferents nivells: tercer cicle; llicenciatures, arquitectura i enginyeries; i diplomatures, arquitectura tècnica i enginyeries tècniques. El percentatge de dones a Arquitectura i Enginyeria passa d'un 21% a les titulacions de primer cicle a un 32% als estudis de tercer cicle.

De tota manera, és important recordar que la informació sobre tercer cicle no és completa i que els resultats anteriors podrien ser diferents si es consideressin les dades de tercer cicle (no disponibles) de la Universitat

de Lleida (en aquesta universitat s'hi estudien enginyeries). Per això, s'han pres les dades referents a la Universitat Politècnica de Catalunya i al curs 2001-2002 per tal de comparar la proporció de noies als diferents nivells de formació. La taula 3.8 conté aquestes dades, que semblen confirmar aquesta tendència a l'equilibri entre dones i homes a mesura que el nivell de formació és més alt.

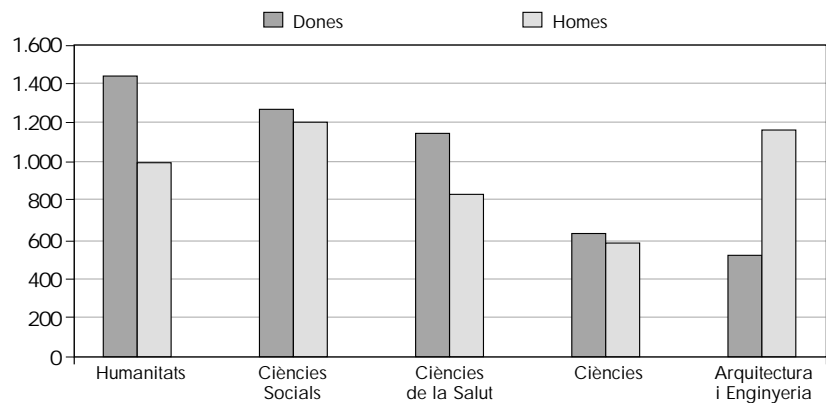
Taula 3.7. Nombre de dones i d'homes per àmbit d'estudi. Tercer cicle. Curs 2001-2002.

	Homes	Dones	Total	% Dones
Humanitats	1.021	1.442	2.463	58,55
Ciències Socials	1.188	1.269	2.457	51,63
Ciències de la Salut	829	1.134	1.963	57,75
Ciències	592	654	1.246	52,51
Arquitectura i Enginyeria	1.149	544	1.693	32,12
TOTAL	4.779	5.043	9.822	51,34

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. *Anuari estadístic de Catalunya 2002*. Inclou alumnes de centres integrats amb titulacions homologades i títols propis.

Gràfic 3.35

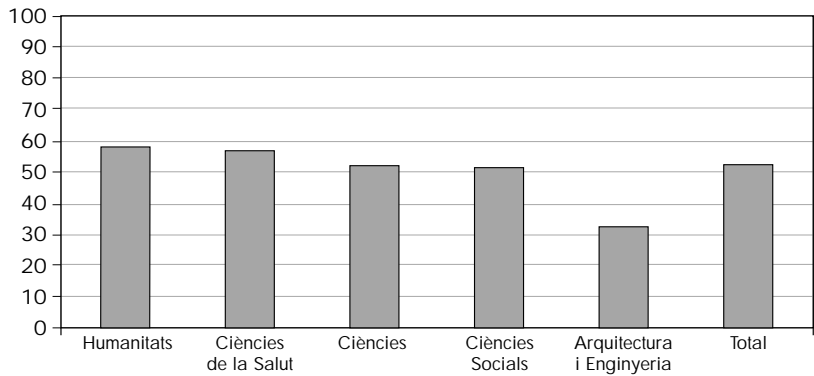
Nombre de dones i d'homes per àmbit d'estudi Tercer cicle. Curs 2000/2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pel DURSI.

Gràfic 3.36

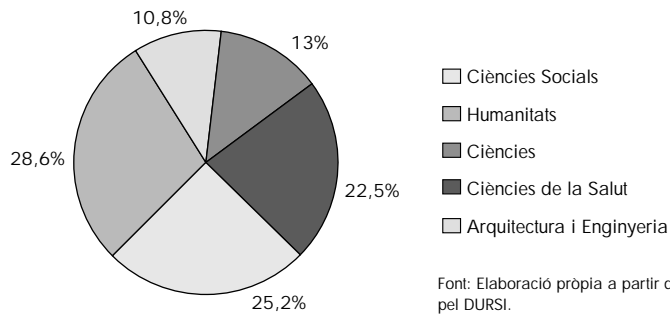
Proporció de dones per àmbit d'estudi Tercer cicle.
Curs 2001/2002

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pel DURSI.

Gràfic 3.37

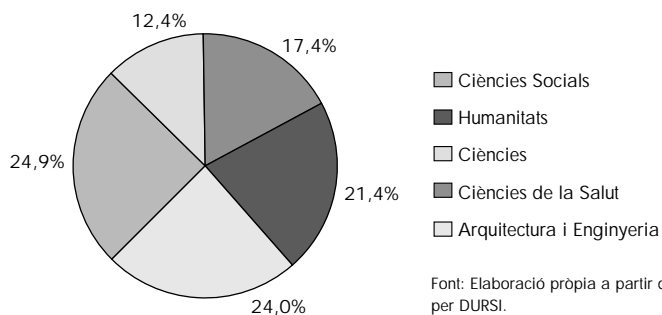
Distribució de les dones per àmbits d'estudi. Tercer cicle.
Curs 2001/2002

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pel DURSI.

Gràfic 3.38

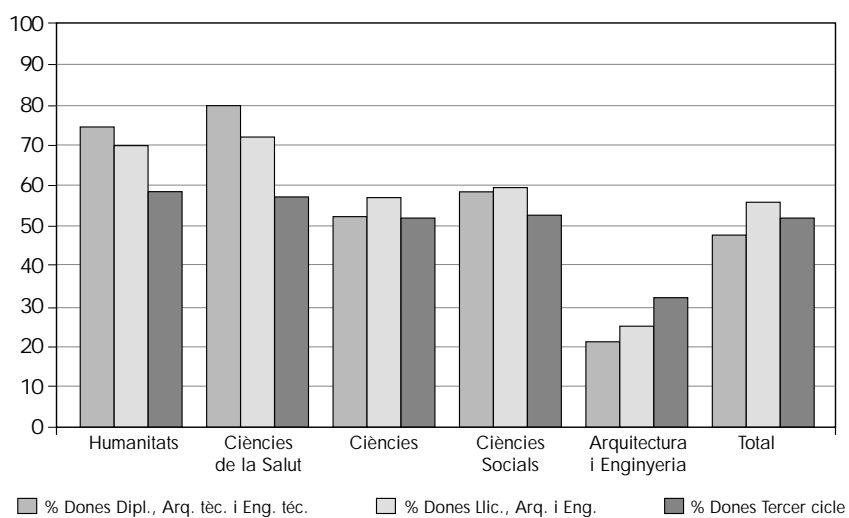
Distribució dels homes per àmbit d'estudi. Tercer cicle.
Curs 2001/2002

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per DURSI.

Gràfic 3.39

Distribució de les dones per àmbit d'estudi. Tercer cicle.
Curs 2001/2002

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per DURSI.

Taula 3.8. Nombre de dones i d'homes als estudis d'Arquitectura i l'Enginyeria de la UPC. Primer, primer i segon i tercer cicle. Curs 2001-2002.

	Homes	Dones	Total	% Dones
Primer cicle	11.926	3.527	15.453	22,82
Primer i segon cicle	11.792	4.403	16.195	27,19
Tercer cicle	991	465	1.456	31,94
TOTAL	24.709	8.395	33.104	25,36

Font: Elaboració pròpia a partir de dades facilitades pel DURSI.

IV

LES DONES EN EL PROFESSORAT D'EDUCACIÓ NO UNIVERSITÀRIA

En aquest capítol es presenten les dades referents al professorat no universitari, és a dir, parlem del professorat que imparteix tant l'educació infantil com la primària i la secundària.

Veurem on estan i què fan majoritàriament les dones d'aquest sector, quins càrrecs acadèmics ocupen i destacarem els àmbits científics i tecnològics on la presència de la dona és encara nul·la o molt escassa.

Les dades obtingudes han estat cedides de forma agrupada segons dos blocs: el bloc d'educació infantil i primària, i el bloc de secundària. Totes elles han estat facilitades pel Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

La informació disponible, per una banda, és un històric del nombre de professores des del curs 1980-1981 fins al 1999-2000, i, per una altra, hi ha dades detallades de la situació del curs 2000-2001, i en el cas de secundària dades específiques d'aquest sector també dels cursos 2001-2002 i 2002-2003.

4.1. La presència de les dones en el professorat d'educació infantil i primària

A continuació s'analitza la presència de la dona en el professorat d'educació infantil i primària, i l'evolució en els darrers anys per saber si sempre ha estat com ara o si es detecten algunes tendències.

Durant el curs 2000-2001 la presència de les dones en l'educació infantil i primària és majoritària en tots els apartats. El 84,6% del professorat d'aquesta etapa són dones, i es concentren especialment en dos apartats, que ocupen entre tots dos el 72,9% de les dones del professorat d'educació infantil i primària.

Els dos apartats majoritàriament ocupats per dones són: el d'especialista d'educació infantil i el de generalista de primària. Ho podem veure a la taula 4.2 i en el gràfic 4.4. En el sector públic i en el privat es mantenen els dos apartats anteriorment citats com a majoritaris. El conjunt d'aquests dos apartats en el sector públic ocupa un 72,6% de dones, i en el sector privat ocupa un 73,3% de dones.

Comparant el sector públic i el privat, la presència de la dona mestra en l'educació infantil i primària és molt semblant, un 84,3% en el sector públic i un 85% en el sector privat. En el desglossament d'aquestes quantitats hi ha, en una majoria d'apartats, diferències molt petites, excepte en el cas del professorat especialista d'educació física, que en el sector públic ocupa un 57,5% de dones i en el privat només un 41,2% són dones (vegeu l'annex A4).

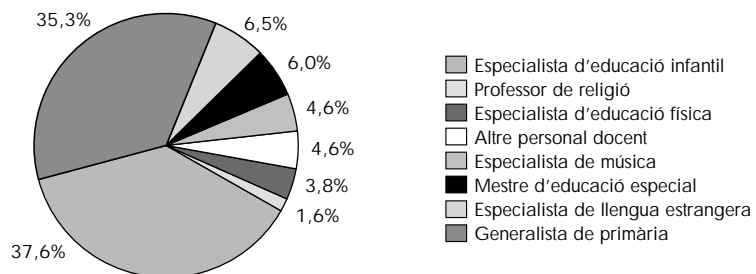
Taula 4.1. Professorat de l'educació infantil i primària. Total. Curs 2000-2001.

	Total	Homes	Dones	% Dones
Especialista d'educació infantil	13.429	235	13.194	98,3
Generalista de primària	15.735	3.356	12.379	78,7
Especialista de llengua estrangera	2.782	492	2.290	82,3
Especialista de música	1.993	375	1.618	81,2
Especialista d'educació física	2.593	1.254	1.339	51,6
Professor de religió	727	164	563	77,4
Mestre d'educació especial	2.368	279	2.089	88,2
Altre personal docent	1.838	226	1.612	87,7
TOTAL	41.465	6.381	35.084	84,6

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Estadística de l'ensenyament.

Gràfic 4.1

Professores educació infantil i primària. Total. Curs 2000/2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Estadística de l'ensenyament.

Per respondre les qüestions plantejades respecte a l'evolució seguida es disposa de les dades de la taula 4.2. A partir de la taula s'han realitzat els gràfics 4.2, 4.3 i 4.4.

En el gràfic 4.2 podem veure l'evolució del professorat comparativament en el sector públic i en el privat. Observem que en el sector públic la tendència és a l'alça, mentre que en el sector privat es detecta una lleugera tendència a la baixa.

En el gràfic 4.3 es presenta la comparativa entre el professorat femení i el masculí. En aquest cas la tendència en cada gènere està molt clara: augmenta de forma considerable el professorat femení i disminueix també de forma considerable el professorat masculí. Els dos efectes comporten que la presència de la dona en aquest sector, quant a percentatges, és realment molt important.

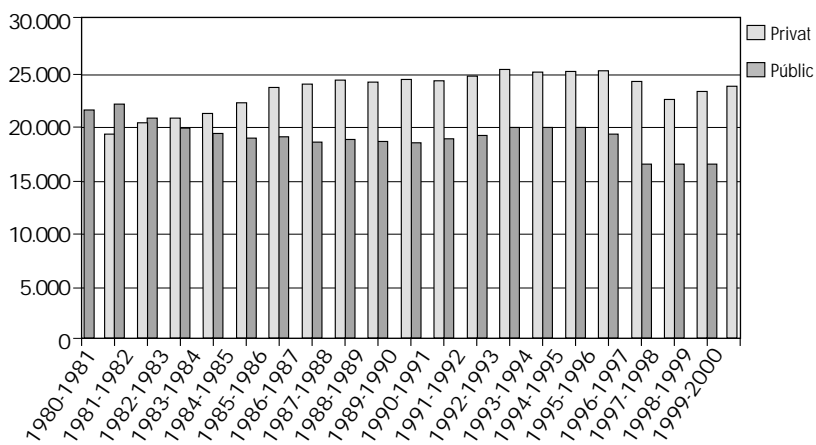
Taula 4.2. Evolució del professorat que imparteix educació infantil i primària, desglossat per sectors i gènere. Catalunya 1980-2000.

Curs	Sector			Gènere		
	Total	Públic	Privat	Homes	Dones	% Dones
1980-1981	41.291	19.613	21.678	12.965	28.326	68,6
1981-1982	12.514	6.007	6.507	3.842	8.672	69,3
1982-1983	42.311	21.113	21.198	12.609	29.702	70,2
1983-1984	41.580	21.830	19.751	11.726	29.854	71,8
1984-1985	41.867	22.692	19.175	11.430	30.437	72,7
1985-1986	42.633	23.406	19.227	11.639	30.994	72,7
1986-1987	42.667	23.766	18.901	11.435	31.232	73,2
1987-1988	42.540	24.503	18.037	11.273	31.267	73,5
1988-1989	42.538	24.587	17.951	11.060	31.478	74
1989-1990	42.558	24.641	17.917	10.767	31.791	74,7
1990-1991	42.578	24.525	18.053	10.645	31.934	75
1991-1992	43.646	24.922	18.724	10.039	33.607	77
1992-1993	44.728	25.898	18.830	9.706	35.022	78,3
1993-1994	45.819	25.842	19.977	9.622	36.197	79
1994-1995	45.509	25.758	19.751	9.420	36.089	79,3
1995-1996	45.542	25.731	19.811	9.245	36.297	79,7
1996-1997	43.532	24.291	19.241	8.315	35.217	80,9
1997-1998	39.684	22.739	16.945	6.548	33.136	83,5
1998-1999	40.178	23.384	16.794	6.469	33.709	83,9
1999-2000	40.806	23.994	16.812	6.447	34.359	84,2

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Estadística de l'ensenyament.

Gràfic 4.2

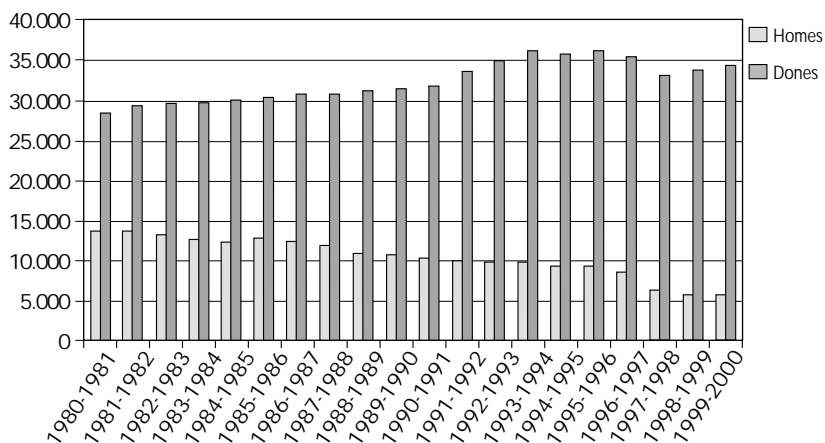
Evolució del professorat d'educació infantil i primària per sector. Catalunya 1980-2000

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Estadística de l'ensenyament.

Gràfic 4.3

Evolució del professorat d'educació infantil i primària per gènere. Catalunya 1980-2000

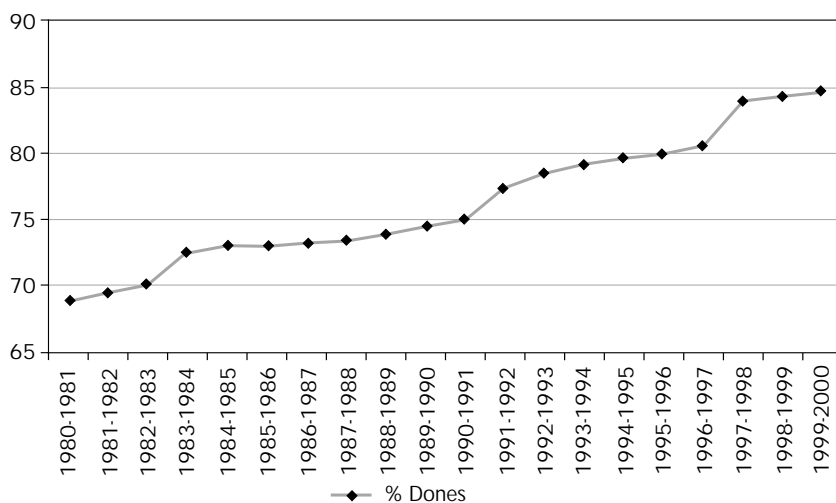

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Estadística de l'ensenyament.

En el gràfic 4.4 veiem que la dona ha estat present de forma majoritària en l'educació infantil i primària des de 1980-1981, amb un 68,6%, experimentant un augment constant que ha fet que en el curs 1999-2000 arribés al 84,2% de percentatge de dones dins del professorat d'educació infantil i primària.

Gràfic 4.4

Evolució percentual de les professores d'educació infantil i primària. Catalunya 1980-2000

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Estadística de l'ensenyament.

4.2. Les dones en el professorat d'ensenyament de secundària

En aquest apartat es presenta la situació del professorat a l'ensenyament secundari, l'evolució en els darrers anys i les tendències.

En el curs 2000-2001, dins dels ensenyaments secundaris, la presència de la dona està lleugerament per sobre de la de l'home en tots els apartats de la taula 4.3, excepte en el de professorat tècnic d'FP, on és minoritària. La dona en aquest darrer apartat només ocupa el 32,4% de les places.

Taula 4.3. Professorat d'ensenyaments secundaris. Total. Curs 2000-2001.

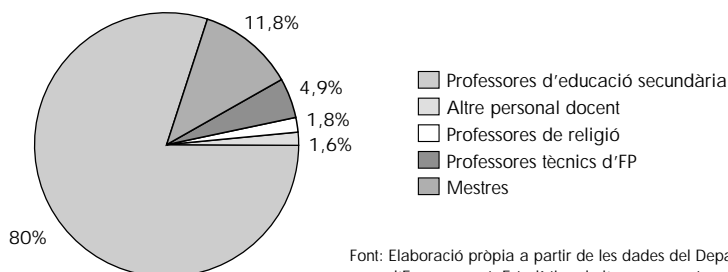
	Total	Homes	Dones	% Dones
Professorat d'educació secundària	29.705	13.189	16.516	55,6
Professorat tècnic d'FP	3.112	2.103	1.009	32,4
Mestres	4.253	1.825	2.428	57,1
Professorat de religió	735	359	376	51,2
Altre personal docent	609	288	321	52,7
TOTAL	38.414	17.764	20.650	53,8

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Estadística de l'ensenyament.

L'apartat de professorat d'educació secundària és l'apartat majoritari entre els indicats a la taula 4.3, i inclou un 76% del professorat. El 80% de les dones es concentra en aquest apartat, professorat d'educació secundària, com es pot veure en el gràfic 4.5.

Els apartats que segueixen al majoritari, en ordre de nombre de persones involucrades, són el de mestres i el de professorat tècnic d'FP, que ocupen un 11,8% i un 4,9%, respectivament, de les dones del professorat de secundària, com es veu en el gràfic 4.5.

Gràfic 4.5 Professores d'ensenyaments secundaris. Total. Curs 2000/2001

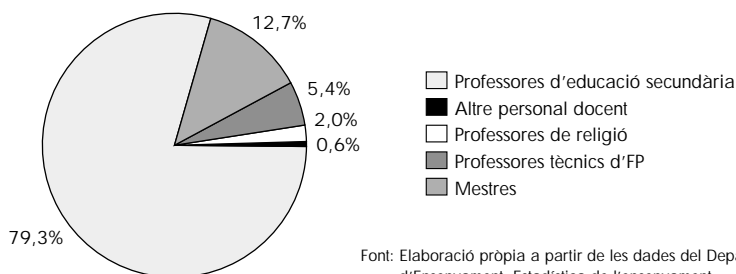

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Estadística de l'ensenyament.

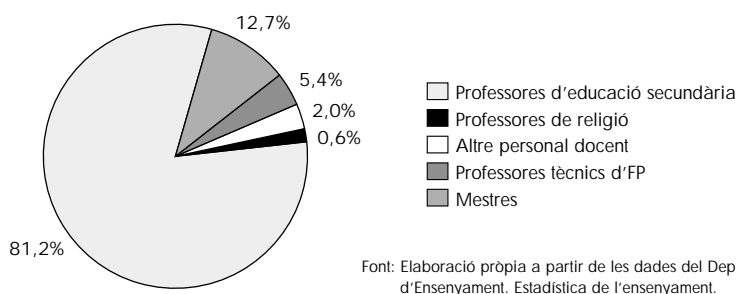
Podem comparar la presència de la dona en el professorat de secundària, en funció de si és tracta del sector públic o del privat, com es pot observar en els gràfics 4.6 i 4.7. Observem que no hi ha diferències importants. En un cas i en l'altre, el percentatge de dones en l'educació secundària està al voltant del 80%.

Si entrem en el detall podem dir que en el sector públic la presència de la dona, com a professora de religió, és més habitual que en el sector privat, un 56,4% enfront d'un 42,7%. Per a la resta les diferències són molt petites entre el sector públic i el privat.

Gràfic 4.6 Professores d'ensenyaments secundaris. Sector Públic. Curs 2000/2001

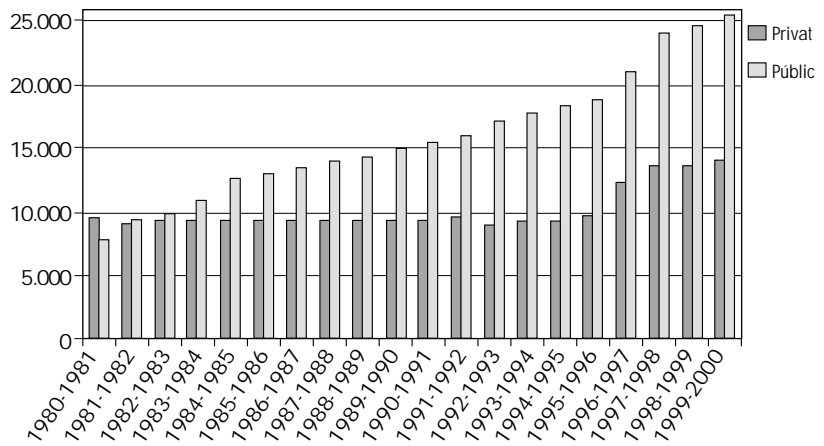
Gràfic 4.7 Professores d'ensenyaments secundaris. Sector Privat. Curs 2000/2001

Respecte a l'evolució seguida pel professorat de l'ensenyament secundari, igual que passava a infantil i primària, també la presència de la dona ha estat majoritària els darrers anys.

En el gràfic 4.8 destaquem l'augment produït en el nombre de professorat de secundària i com afecta fonamentalment el sector

Gràfic 4.8 Evolució del professorat d'educació secundària per sector. Catalunya 1980-2000

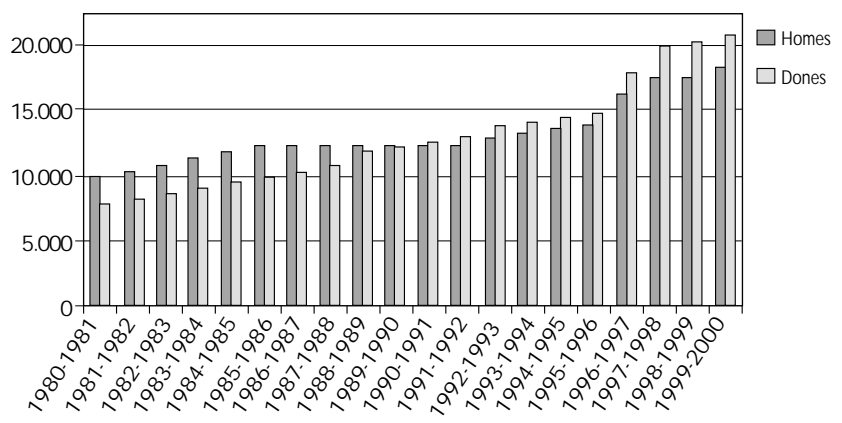

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Estadística de l'ensenyament.

públic, tot i que la tendència en el sector privat en els darrers anys també és creixent.

En el gràfic 4.9 podem veure com les dades des del curs 1980-1981 fins al 1989-1990 indiquen que en aquells anys el professorat de secundària era majoritàriament masculí. És a partir del curs 1990-1991 que la presència de la dona passa a ser majoritària. En el gràfic també observem

Gràfic 4.9 Evolució del professorat d'educació secundària per sexe. Catalunya 1980-2000

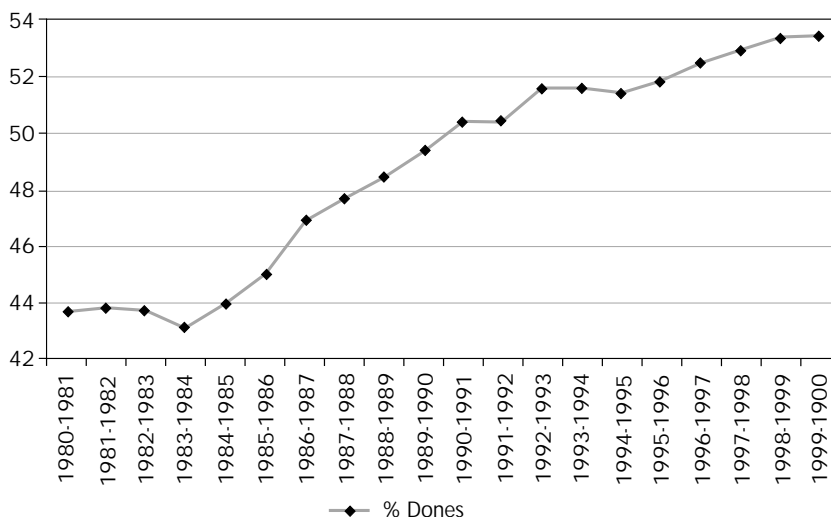

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Estadística de l'ensenyament.

que el nombre de personal en el professorat de secundària experimenta un augment continuat en cadascun dels gèneres, si bé és a partir del curs 1996-1997 quan s'observa un augment més important en el professorat femení.

El gràfic 4.10 indica el percentatge de dones en el professorat de secundària. Tot i que també experimenta un augment, aquest no és tant important ni comparable amb l'experimentat en les dones en el professorat de l'educació infantil i primària. Així en el curs 1999-2000 el percentatge de dones en el professorat d'educació secundària és del 53,5%, enfront del 84,2% en el cas d'educació infantil i primària.

Gràfic 4.10

Evolució percentual de les professores de secundària.
Catalunya 1980-2000

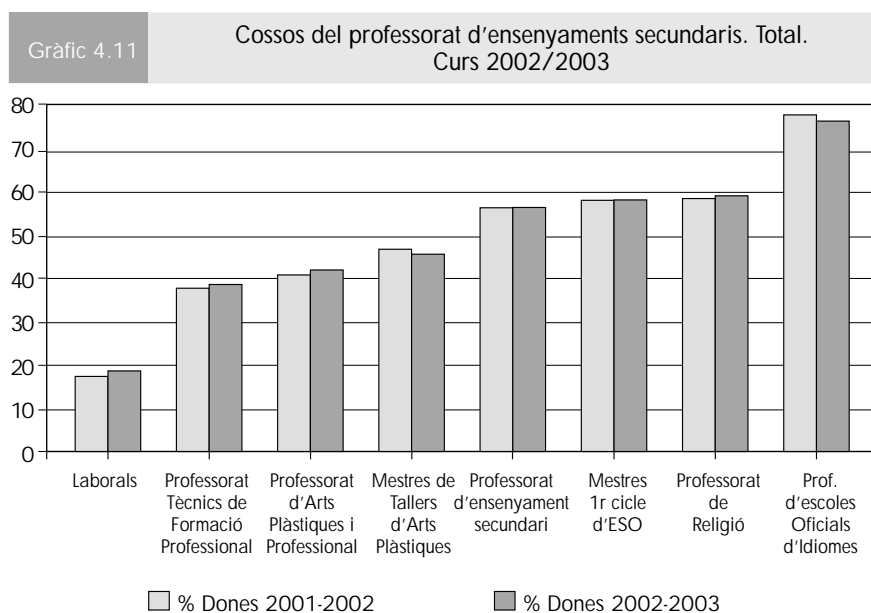
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'ensenyament.
Estadística de l'ensenyament.

En els dos darrers cursos, l'assignació als cossos del professorat d'ensenyaments secundaris no indica canvis importants, segon la taula 4.4 i el gràfic 4.11. En la majoria dels cossos s'observa un lleuger augment del percentatge de dones, excepte en dos cossos, el corresponent a professorat d'escoles Oficials d'Idiomes i al de professorat d'Arts Plàstiques, on la presència de la dona disminueix lleugerament el darrer any respecte al 2001-2002.

Taula 4.4. Cossos del professorat d'ensenyaments secundaris. Total. Curs 2002-2003.

Cossos	Curs 2002-2003	
	% Dones	% Homes
Professorat d'ensenyament secundari	56,03	43,97
Professorat tècnic de formació professional.	37,3	62,7
Professorat d'escoles oficials d'idiomes.	75,7	24,3
Professorat d'Arts Plàstiques i Disseny	42,38	57,62
Mestres de tallers d'Arts Plàstiques	45	55
Mestres (1r cicle d'ESO)	57,55	42,45
Laborals	18	82
Professorat de Religió	58,38	41,62

Font: Departament d'Ensenyament. Estadística de l'ensenyament.

Font: Departament d'Ensenyament. Estadística de l'ensenyament.

4.3. Professorat per especialitats

Amb l'observació, en la taula 4.5, de les especialitats del professorat titular en el curs 2002-2003, volem destacar les especialitats que estan ocupades majoritàriament per un o altre gènere.

S'han elaborat dues taules. En la taula 4.6 s'indiquen les especialitats en què més d'un 70% de les places d'una especialitat estan ocupades per

dones (especialitats típicament ocupades per dones o feminitzades) i en la taula 4.7 les especialitats en què més d'un 70% de les places estan ocupades per homes (especialitats típicament ocupades per homes o masculinitzades).

Taula 4.5. Professorat titular de les especialitats dels àmbits científics i tecnològic. Total. Curs 2002-2003.

Especialitats	Curs 2002-2003	
	% Dones	% Homes
Anàlisi i química industrial	56,9	43,1
Biologia i geologia	59,34	40,66
Especialista, família: comunicació, imatge i so	50	50
Dibuix lineal	22	78
Disseny gràfic		100
Disseny industrial		100
Equips electrònics	2,97	97,03
Especialista família: fabricació mecànica	50	50
Física i química	53,6	46,4
Especialista família: indústries alimentàries		100
Informàtica	25,7	74,3
Instal·lacions electrotècniques	0,52	99,48
Instal·lació i equips de criança i cultiu	100	
Instal·lació i manteniment d'equips tèrmics i fluids	3,45	96,55
Laboratori	67,85	32,15
Màquines, serveis i producció		100
Especialista família: manteniment de vehicles autopropulsats		100
Manteniment de vehicles	0,67	99,33
Matemàtiques	46,25	53,75
Matemàtiques escoles d'arts	33,34	66,66
Mecanització i manteniment de màquines		100
Oficina de projectes de construcció	14,63	85,37
Oficina de projectes de fabricació mecànica		100
Operacions i equips d'elaboració de productes alimentaris	33,33	66,67
Operacions de processos	50	50

(Continua) →

Taula 4.5. Professorat titular de les especialitats dels àmbits científics i tecnològic. Total. Curs 2002-2003. (Continuació)

Especialitats	Curs 2002-2003	
	% Dones	% Homes
Operacions i equips de producció agrària	36,37	63,63
Organització i projectes de sistemes energètics	21,43	78,57
Organització i projectes de fabricació mecànica	11,11	88,89
Organització i processos de manteniment de vehicles	4,62	95,38
Pràctiques d'instrumentació i control		100
Pràctiques de micromecànica		100
Procediments de diagnòstic clínic i ortoprotètics	79,32	20,68
Procediments sanitaris i assistencials	87,5	12,5
Processos diagnòstics clínics i productes ortoprotètics	71,74	28,26
Processos de cultiu aquícola	33,34	66,66
Processos de producció agrària	7,15	92,85
Processos i mitjans de comunicació	46,66	53,34
Processos i productes d'arts gràfiques	58,33	41,67
Processos sanitaris	64,71	35,29
Processos en la indústria alimentària	71,43	28,57
Producció en arts gràfiques	27,27	72,73
Especialista família: sanitat	14,29	85,71
Sistemes electrònics	10,64	89,36
Sistemes electrotècnics i automàtics	7,74	92,26
Sistemes i aplicacions informàtiques	29,6	70,4
Soldadures		100
Tècniques de disseny gràfic	64	36
Tècniques de procediment d'imatge i so	15	85
Tecnologia	30,59	69,41
Teoria i pràctiques de disseny	50	50
Fotogravat i tipografia		100

Font: Departament d'Ensenyament. Estadística de l'ensenyament.

Les especialitats amb un alt percentatge de dones son poques, només cinc, i estan concentrades en tres àmbits: el sanitari, l'alimentari i el de criança i cultiu. Aquest últim està totalment ocupat per dones.

Taula 4.6. Especialitats del professorat típicament femení (Dones >70%).
Curs 2002-2003.

Especialitats	Curs 2002-2003
	% Dones
Processos en la indústria alimentària	71,43
Processos diagnòstics clínics i productes ortoprotètics	71,74
Procediments de diagnòstic clínic i ortoprotètics	79,32
Procediments sanitaris i assistencials	87,5
Instal·lació i equips de criança i cultiu	100

Font: Departament d'Ensenyament. Estadística de l'ensenyament.

Les especialitats amb un baix percentatge de dones son vint-i-vuit, de les quals n'hi ha onze en què no hi ha cap dona. Les especialitats en què no trobem dones estan relacionades amb àrees de mecànica, disseny, vehicles, màquines, instrumentació, soldadura i fotogravats. Si observem la taula veiem que hi ha cinc especialitats en què la presència de la dona no arriba al 5% del total. Aquestes especialitats inclouen àmbits com electricitat, electrònica, equips tèrmics i fluids.

Taula 4.7. Especialitats del professorat típicament masculí (Homes >70%).
Curs 2002-2003.

Especialitats	Curs 2002-2003
	% Dones
Disseny gràfic	0
Disseny industrial	0
Especialista família: indústries alimentàries	0
Màquines, serveis i producció	0
Especialista família: manteniment de vehicles autopropulsats	0
Mecanització i manteniment de màquines	0
Oficina de projectes de fabricació mecànica	0
Pràctiques d'instrumentació i control	0
Pràctiques de micromecànica	0
Soldadures	0
Fotogravat i tipografia	0
Instal·lacions electrotècniques	0,52
Manteniment de vehicles	0,67

(Continua) →

Taula 4.7. Especialitats del professorat típicament masculí (Homes >70%).
Curs 2002-2003. (Continuació)

Especialitats	Curs 2002-2003
	% Dones
Equips electrònics	2,97
Instal·lació i manteniment d'equips tèrmics i fluids	3,45
Organització i processos de manteniment de vehicles	4,62
Processos de producció agrària	7,15
Sistemes electrotècnics i automàtics	7,74
Sistemes electrònics	10,64
Organització i projectes de fabricació mecànica	11,11
Especialista família: sanitat	14,29
Oficina de projectes de construcció	14,63
Tècniques de procediment d'imatge i so	15
Organització i projectes de sistemes energètics	21,43
Dibuix lineal	22
Informàtica	25,7
Producció en arts gràfiques	27,27
Sistemes i aplicacions informàtiques	29,6

Font: Departament d'Ensenyament. Estadística de l'ensenyament.

4.4. Quins càrrecs ocupen les dones a secundària?

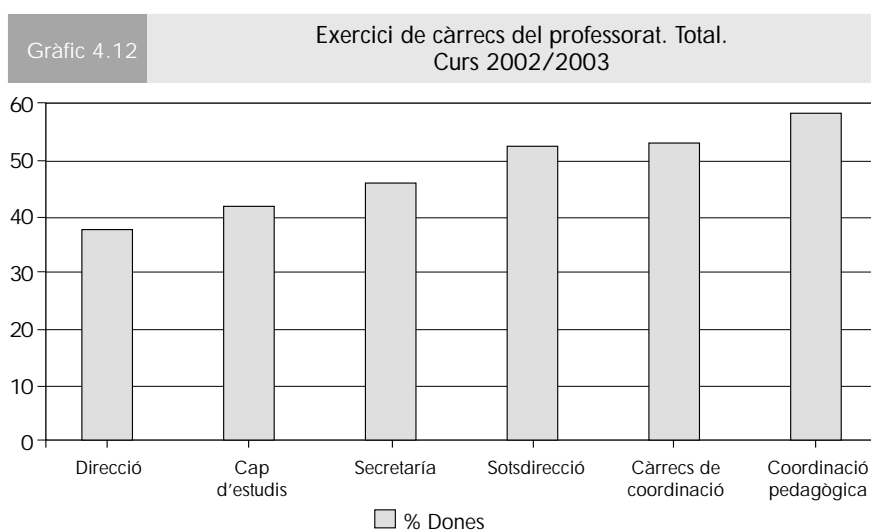
En el curs 2002-2003, les dones només ocupen un 37,45% dels càrrecs de direcció, tot i que ocupen la majoria de places de l'ensenyament secundari (en el curs 2000-2001 un 53,8% del professorat eren dones).

Les dones ocupen una majoria (més del 50%) de càrrecs de coordinadores pedagògiques i càrrecs de coordinació, la proporció és equivalent a la de dones que estan en l'ensenyament de secundària. Es pot observar en la taula 4.8.

Taula 4.8. Exercici de càrrecs del professorat. Total. Curs 2002-2003.

Càrrecs	% Dones	% Homes
Direcció	37,45	62,55
Cap d'estudis	42,38	57,62
Coordinació pedagògica	57,63	42,37
Secretaria	44,39	55,61
Sotsdirecció	53,4	46,6
Càrrecs de coordinació	54,81	45,19

Font: Departament d'Ensenyament. Estadística de l'ensenyament.

Font: Departament d'Ensenyament. Estadística de l'ensenyament.

4.5. Quines són les titulacions acadèmiques del professorat de secundària?

Pel que fa a les titulacions del professorat en el curs 2002-2003, veiem a la taula 4.9 que del total de persones que són llicenciades en medicina,

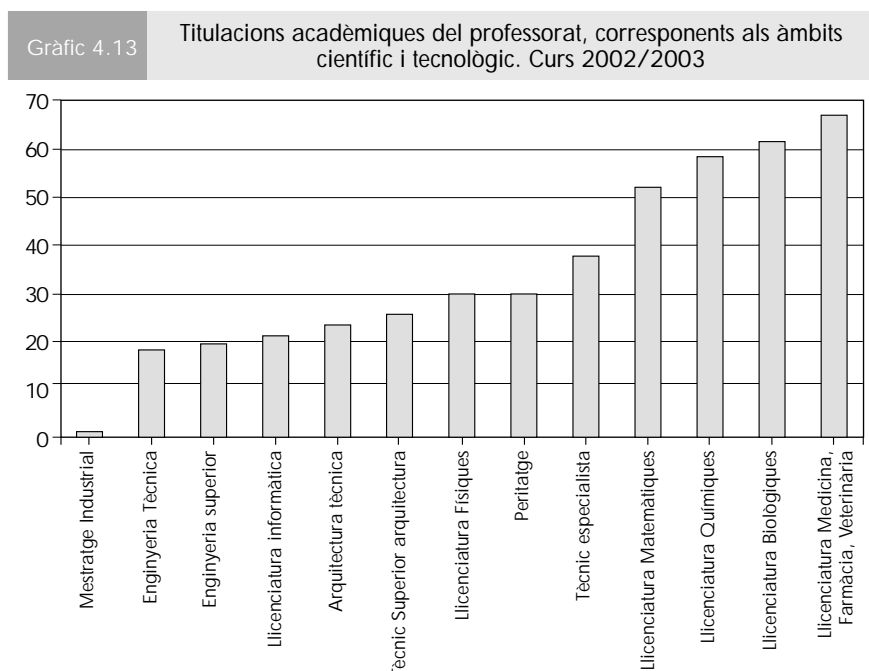
Taula 4.9. Titulacions acadèmiques del professorat, corresponents als àmbits científic i tecnològic. Curs 2002-2003.

Titulacions	% Dones	% Homes
Llicenciatura en Medicina, Farmàcia, Veterinària	66,22	33,78
Llicenciatura en Biològiques	62,83	37,17
Llicenciatura en Químiques	58,31	41,69
Llicenciatura en Matemàtiques	52,41	47,59
Llicenciatura en Físiques	30	70
Llicenciatura en Informàtica	21,8	78,2
Llicenciatura en Ciències del Mar	0	100
Tècnica superior en Arquitectura	26,35	73,65
Arquitectura tècnica	24,28	75,72
Tècnic superior en Enginyeria	19,55	80,45
Enginyeria tècnica	17,5	82,5
Peritatges	30	70
Mestratge industrial	1,6	98,4
Tècnic especialista	36,8	63,2

Font: Departament d'Ensenyament. Estadística de l'Ensenyament.

farmàcia, veterinària, biològiques, químiques o matemàtiques, més del 50% són dones. En la resta de titulacions els percentatges baixen dràsticament des del 30% de llicenciatures en Físiques fins al 1,6% de mestratge industrial o el 0% en llicenciatures en Ciències del Mar. Tot el professorat que té aquesta última titulació és del sexe masculí.

Cal destacar que del professorat titulat en Arquitectura o Arquitectura Tècnica, només un 26% o un 24% respectivament són dones. Aquesta proporció en el cas de l'enginyeria i enginyeria tècnica és encara més baixa. Només un 19,5% del professorat que és titulat en enginyeria són dones, i només un 17,5% del professorat de secundària titulat en enginyeria tècnica són dones.

Font: Departament d'Ensenyament. Estadística de l'Ensenyament.

V

**LES DONES EN EL
PROFESSORAT
D'EDUCACIÓ
UNIVERSITÀRIA**

En el present capítol s'analitza la presència i situació de la dona, com a professora, en el món científic i tecnològic universitari.

La font d'informació per a l'elaboració d'aquest capítol ha estat el Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació (DURSI) de la Generalitat de Catalunya (a través de la memòria del curs 2000-2001 i de dades que ens han estat facilitades i que han de formar part de la memòria del curs 2001-2002) i les mateixes universitats a través de les seves memòries i llibres de dades. Si les dades relatives al professorat són escasses, ho són encara més aquelles que tenen el gènere com a variable diferenciadora; així, informació com el nivell de formació del professorat, l'àrea de coneixement o les escoles o facultats on el professorat imparteix docència, desglossat per gènere, no apareix a la memòria del curs 2000-2001. Tanmateix, molta d'aquesta informació ens ha estat facilitada pel DURSI un cop recopilada de les universitats i revisada i tractada per a l'elaboració de la memòria dels cursos 2001-2002; malauradament, no s'ha pogut estudiar tota a temps per a l'edició d'aquest llibre. Tot i això, aquesta informació es pot consultar als annexos que s'inclouen al final d'aquest estudi.

Ara bé, les dades disponibles permeten descobrir els desequilibris existents entre la situació de les dones i dels homes que treballen, com a professores i professors, a les universitats catalanes. Per altra banda, les conclusions que es podrien treure de l'anàlisi de dades anteriors no serien significatives, ja que el desglossament per gènere no apareix a la memòria del DURSI fins al curs 1998-1999.

Les dades analitzades són les següents:

- Nombre de professores i professors: desglossat per universitat i gènere. S'analitzen les dades del curs 2000-2001.
- Nombre de professores i professors: desglossat per universitat, nivell de formació (diplomatura, llicenciatura, doctorat, etc.) i gènere. S'analitzen les dades del curs 2002-2003.
- Nombre de professores i professors: desglossat per universitat, àrea de coneixement (Ciències, Enginyeries, Ciències Socials, etc.) i gènere. S'analitzen les dades del curs 2002-2003.
- Nombre de professores i professors: desglossat per universitat, categoria (ajudants, associats, titulars d'escola universitària, titulars d'universitat, catedràtics d'escola universitària, catedràtics d'universitat) i gènere. S'analitzen les dades del curs 2000-2001.
- Nombre de càrrecs unipersonals de govern: desglossat per universitat, nivell de responsabilitat (rectores i rectors, vicerectors i vicerectors, directores o deganes i directors o degans d'escola o facultat, directores i directors de departament, etc.) i gènere. S'analitzen les dades disponibles de cada universitat (curs 2002-2003).

5.1. La presència de les dones entre el professorat de les universitats catalanes

En aquest apartat s'analitza la presència de les dones, com a professores, a les universitats catalanes.

A continuació, i per tal de facilitar la interpretació dels gràfics, es llisten les universitats públiques i privades de Catalunya:

Universitats del sistema públic (per ordre alfabètic):

- UAB:** Universitat Autònoma de Barcelona
- UB:** Universitat de Barcelona
- UdG:** Universitat de Girona
- UdL:** Universitat de Lleida
- UOC:** Universitat Oberta de Catalunya
- UPC:** Universitat Politècnica de Catalunya
- UPF:** Universitat Pompeu Fabra
- URV:** Universitat Rovira i Virgili

Universitats del sistema privat (per ordre alfabètic):

- UIC:** Universitat Internacional de Catalunya
- URL:** Universitat Ramon Llull
- UV:** Universitat de Vic

A la taula 5.1 es detalla, per cada universitat (públiques i privades), el nombre de dones i d'homes entre el professorat. Per tal d'analitzar les dades i extreure'n conclusions, s'inclouen diferents gràfics molt aclaridors.

Els gràfics 5.1, 5.2 i 5.3 mostren que, entre el personal acadèmic (professorat) de les universitats catalanes, el nombre de dones és inferior al d'homes (no arriba al 40%). Lúnica excepció és la UV i, de nou, la UPC (universitat on s'imparteixen principalment titulacions de tipus tecnològic) apareix com la universitat en què el percentatge de dones és més baix (no arriba al 20%). Veiem, doncs, que al món universitari el desequilibri entre dones i homes és elevat i preocupant. Si tenim en compte que les dones s'han incorporat als estudis universitaris molt més tard que els homes, no és gens estrany trobar aquestes diferències entre el nombre de professores i el nombre de professors.

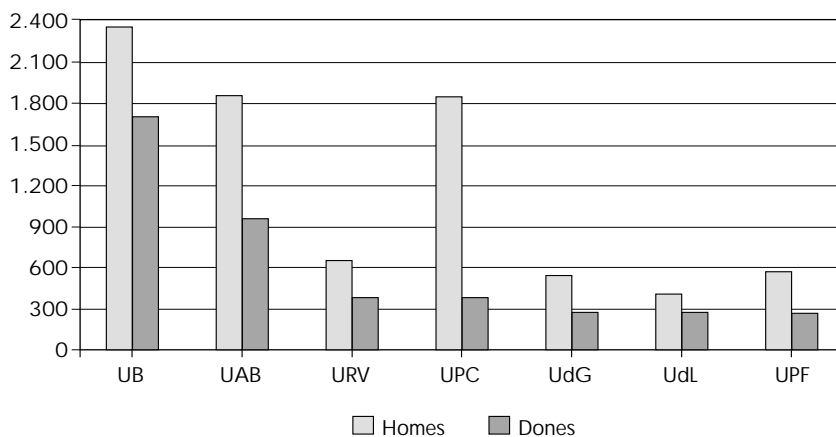
Taula 5.1. Dones i homes entre el professorat del sistema universitari públic i privat de Catalunya. Curs 2000-2001.

	Homes	Dones	Total	% Dones
UAB	1.878	998	2.876	34,70
UB	2.548	1.706	4.254	40,10
UdG	538	266	804	33,08
UdL	429	261	690	37,83
UPC	1.856	403	2.259	17,84
UPF	559	241	800	30,13
URV	669	418	1.087	38,45
Públic	8.477	4.293	12.770	33,62
UIC	210	147	357	41,18
URL	749	362	1.111	32,58
UV	167	162	329	49,24
Privat	1.126	671	1.797	37,34
TOTAL	9.603	4.964	14.567	34,08

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del DURSI. Memòria del curs 2000-2001.

Gràfic 5.1

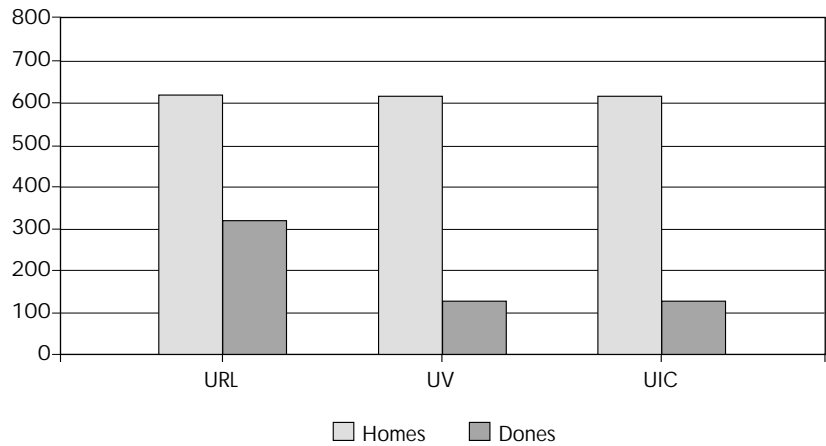
Nombre de dones i d'homes entre el professorat del sistema universitari públic. Curs 2000/2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del DURSI. Memòria del curs 2000/2001.

Gràfic 5.2

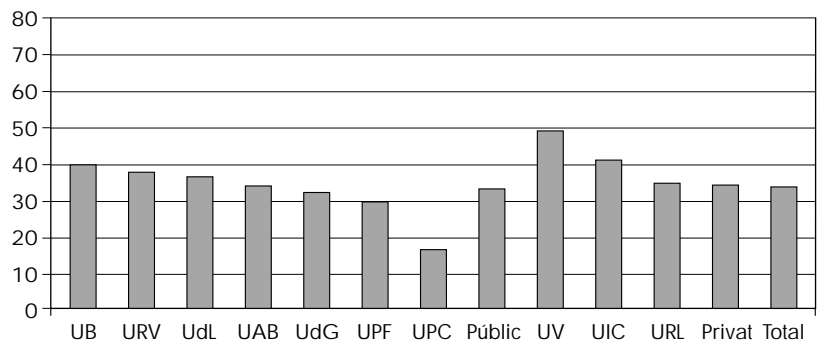
Nombre de dones i d'homes entre el professorat del sistema universitari privat. Curs 2000/2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del DURSI. Memòria del curs 2000/2001.

Gràfic 5.3

Proporció de dones entre el professorat del sistema universitari públic. Curs 2000/2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del DURSI. Memòria del curs 2000/2001.

5.2. Professorat per nivell de formació

En aquest apartat s'estudia el nivell de formació del professorat de les universitats públiques de Catalunya. Per fer-ho, s'han analitzat les dades del curs 2002-2003.

La taula 5.2 conté, per a cada universitat, el nombre de dones i d'homes que són: doctores i doctors (doctorat); llicenciades, enginyeres o arquitectes i llicenciats, enginyers o arquitectes (segon cicle); i diplomades, enginyeres tècniques o arquitectes tècniques i diplomats, enginyers tècnics o arquitectes tècnics (primer cicle).

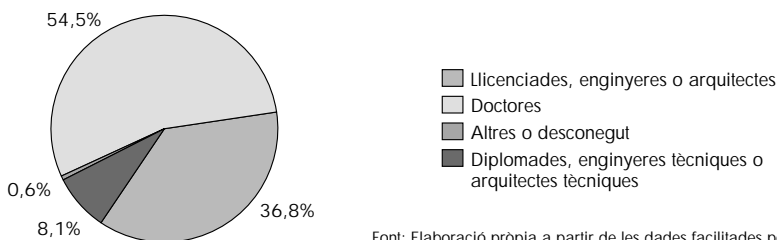
Taula 5.2. Dones i homes, per nivell de formació, al sistema universitari públic. Curs 2002-2003.

	Doctorat		Segon cicle		Primer cicle		Total		
	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones	% Dones
UAB	1.192	581	677	460	10	3	1.879	1.044	35,72
UB	1.936	1.104	622	547	53	172	2.611	1.823	41,11
UdG	278	146	262	142	73	46	613	334	35,27
UdL	251	133	160	82	18	45	429	260	37,74
UPC	1.036	213	762	207	232	57	2.030	477	19,03
UPF	303	126	283	133	10	1	596	260	30,37
URV	319	161	345	226	43	72	707	459	39,37
Total	5.315	2.464	3.111	1.797	439	396	8.865	4.657	34,44
TOTAL	7.779		4.908		835		13.522		

Font: Elaboració pròpia a partir de dades facilitades pel DURSI.

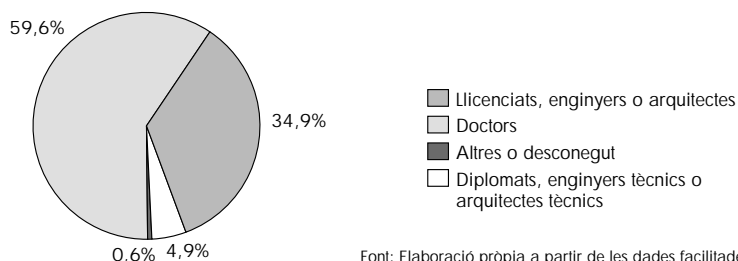
A partir de la taula, els gràfics 5.4 i 5.5 mostren la distribució de les professores i dels professors entre els diferents nivells de formació. No s'aprecien diferències importants entre homes i dones. Cal veure si aquest equilibri es veu reflectit en les categories professionals que ocupen uns i altres (apartat 5.4).

Gràfic 5.4 Distribució de les professores per nivell de formació. Sistema universitari públic (curs 2002/2003)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pel DURSI.

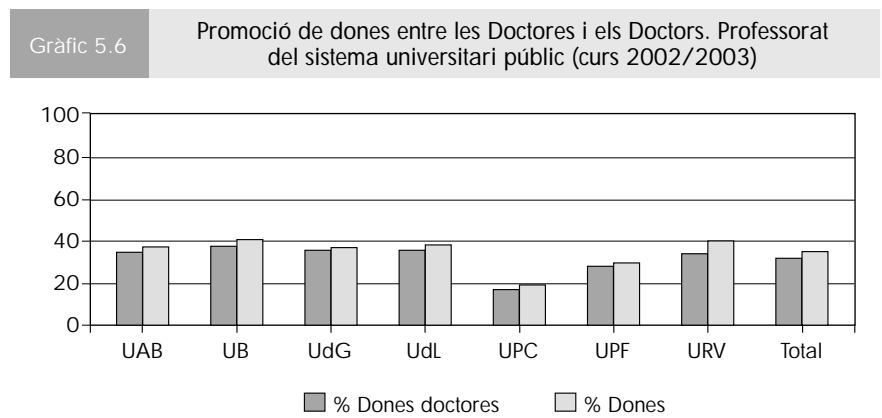
Gràfic 5.5 Distribució dels professors per nivell de formació. Sistema universitari públic (curs 2002/2003)

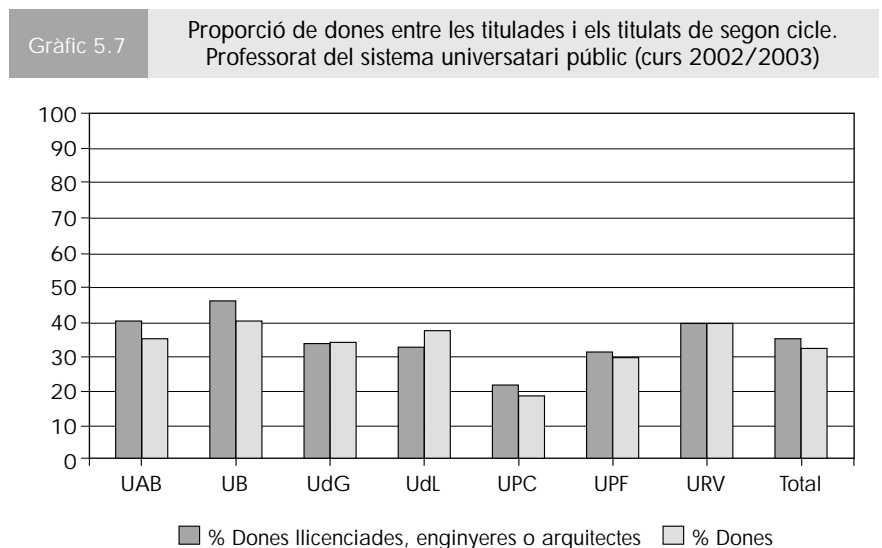
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pel DURSI.

En els gràfics 5.6, 5.7 i 5.8 s'hi observa el percentatge de dones per nivell de formació i universitat. Aquestes dades podrien fer pensar en un desequilibri entre homes i dones pel que fa al grau de formació: per exemple, la proporció de dones entre el professorat amb doctorat a la UAB és només del 33%. Tanmateix, cal tenir en compte la proporció de dones a les universitats; així, a la UAB, la proporció de dones entre el professorat amb doctorat (33%) i la proporció de dones en aquesta universitat (36%) són molt semblants.

Podríem dir que dins del desequilibri o la desigualtat, hi ha un cert equilibri.

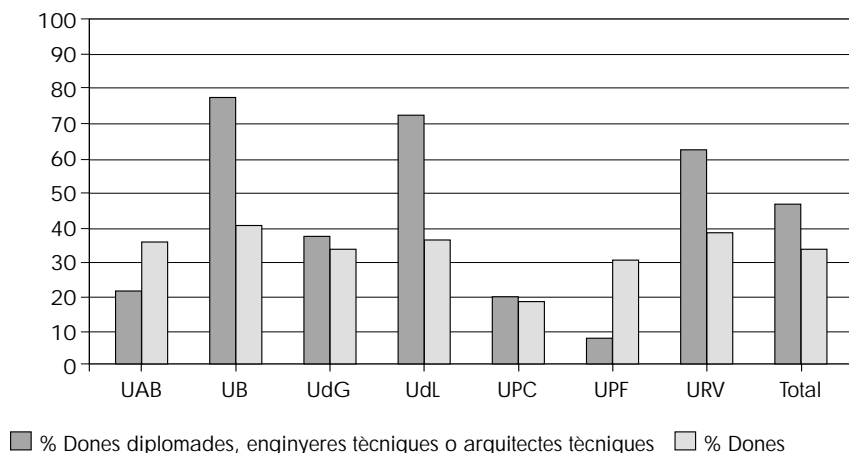
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pel DURSI.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pel DURSI.

Gràfic 5.8

Proporció de dones entre les titulades i els titulats de primer cycle.
Professorat del sistema universitari públic (curs 2002/2003)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pel DURSI.

5.3. Professorat per àrea de coneixement

En aquest apartat s'analitza el nombre de dones per àrea de coneixement per tal d'esbrinar si algunes d'aquestes àrees estan "feminitzades" o "masculinitzades", tal com es detecta en l'anàlisi de les noies i els nois que estudien a la universitat.

La taula 5.3 i els gràfics 5.9, 5.10 i 5.11 posen en relleu el desequilibri que hi ha entre les àrees d'Humanitats i d'Arquitectura i Enginyeria: mentre que els homes es concentren preferentment en Arquitectura i Enginyeria i poc en Humanitats, les dones fan precisament el contrari, concentrar-se força en àrees de coneixement de l'àmbit de les humanitats i molt poc en Arquitectura i Enginyeria. Aquests resultats no són gens estranys, tenint en compte que entre nois i noies estudiants passa exactament el mateix.

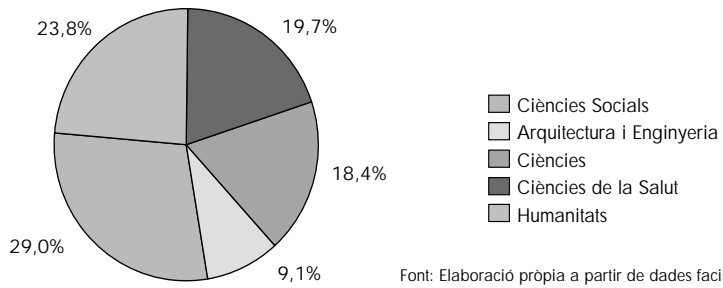
Taula 5.3. Professorat, per àrea de coneixement, al sistema universitari públic. Curs 2002-2003.

Àrea de coneixement*	Homes	Dones	Total	% Dones
Humanitats	1.277	1.117	2.394	46,66
Ciències de la Salut	1.567	922	2.489	37,04
Ciències Socials	2.318	1.358	3.676	36,94
Ciències	1.514	864	2.378	36,33
Arquitectura i Enginyeria	2.246	424	2.670	15,88

Font: Elaboració pròpia a partir de dades facilitades pel DURSI.

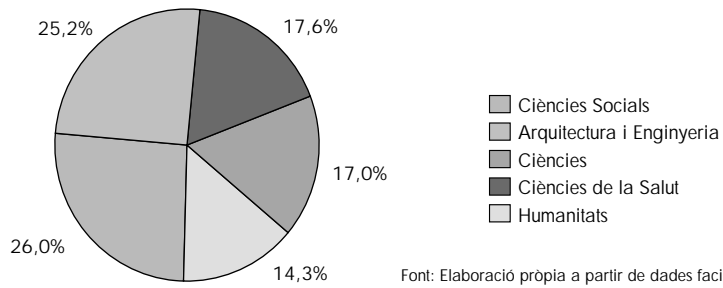
*Les diferents àrees de coneixement s'han agrupat en Humanitats, Ciències de la Salut, Ciències Socials, Ciències i Arquitectura i Enginyeria.

Gràfic 5.9 Distribució de les professores per àrea de coneixement. Sistema universitari públic. Curs 2002/2003

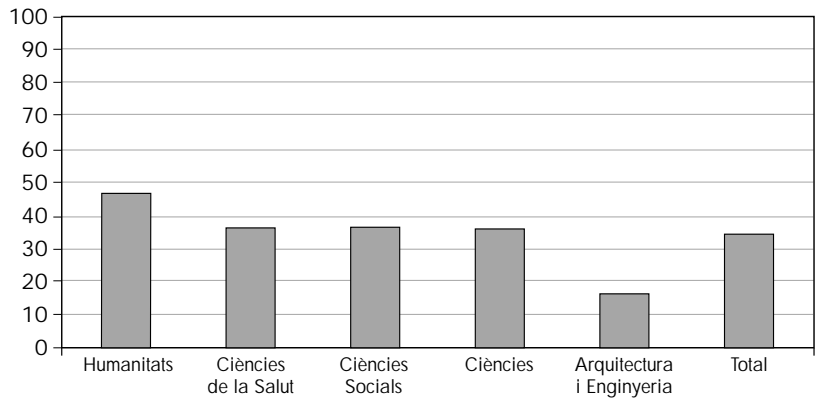
Font: Elaboració pròpia a partir de dades facilitades pel DURSI.

Gràfic 5.10 Distribució dels professors per àrea de coneixement. Sistema universitari públic. Curs 2002/2003

Font: Elaboració pròpia a partir de dades facilitades pel DURSI.

Gràfic 5.11 Proporció de dones per àrea de coneixement. Professorat del sistema universitari públic. Curs 2002/2003

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pel DURSI.

5.4. Professorat per categories professionals

En aquest apartat s'analitza la situació de les dones, com a professores, a les universitats catalanes.

A continuació, i per tal de facilitar la interpretació dels gràfics, es llisten les categories professionals (per nivell decreixent):

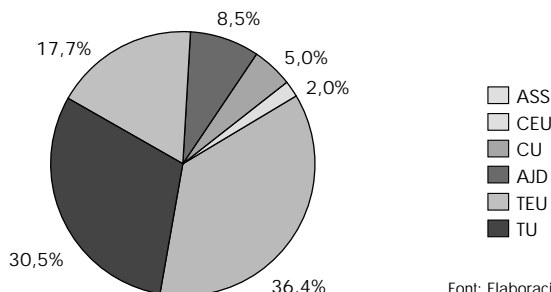
- CU:** Catedràtica o catedràtic d'universitat
- TU:** Titular d'Universitat
- CEU:** Catedràtica o catedràtic d'escola universitària
- TEU:** Titular d'escola universitària
- ASS:** Professora associada o professor associat (inclou temps parcial i temps complert)
- AJD:** Ajudantes i ajudants
- Altres:** Emèrits, visitants, convidats, substituïts, becaris, investigadors, etc. (les dades no estan desglossades).

Les dones, a més de tenir menys presència que els homes a les universitats catalanes, estan concentrades en les categories de nivells mitjans i baixos, tal com es desprèn dels gràfics següents. Per tal de poder considerar que hi ha un equilibri, el percentatge de dones al sistema universitari públic (un 34% al curs 2000-2001) s'hauria de mantenir en les diferents categories professionals. Tot i que arriben a categories com TEU o TU, hi ha molt poques dones que arriben a ser catedràtiques (CU).

Els gràfics 5.12 i 5.13 mostren com es distribueixen dones i homes entre les diferents categories (s'ha omès la categoria "Altres" ja que no està desglossada segons professores o professors emèrits, visitants, etc.). Mentre que quasi el 13% dels homes són catedràtics, només ho són el 5% de les dones.

Gràfic 5.12

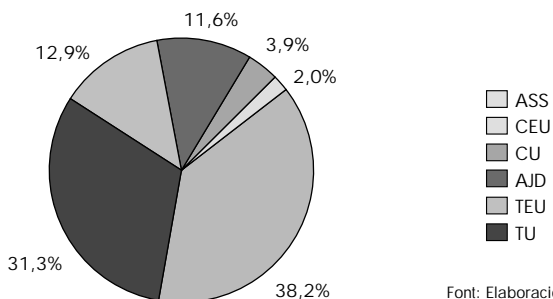
Distribució de les professores per categories. Sistema universitari públic. Curs 2000/2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del DURSI. Memòria del curs 2000/2001.

Gràfic 5.13

Distribució dels professors per categories.
Sistema universitari públic. Curs 2000/2001

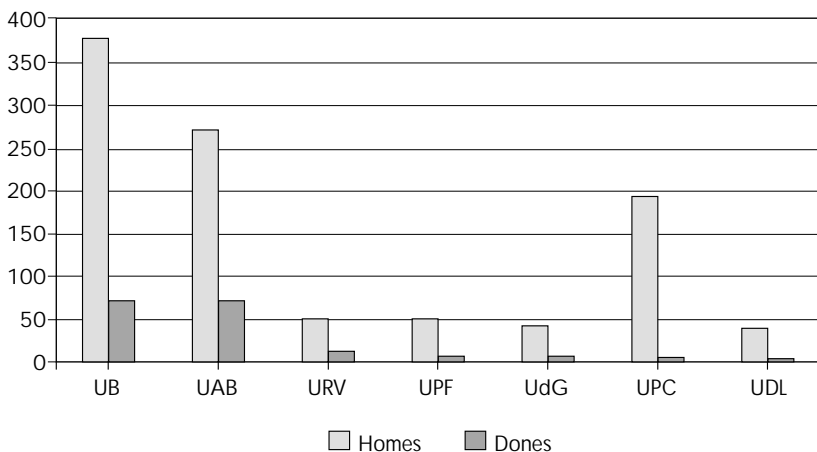
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades pel DURSI. Memòria del curs 2000/2001.

Els gràfics 5.14 i 5.15 mostren el gran desequilibri que hi ha entre dones i homes a les categories de nivells superiors. Únicament el 16% de les càtedres estan ocupades per dones.

La UPC, la UB i la UAB són les tres universitats on els desequilibris són més evidents (és on hi ha més càtedres).

Gràfic 5.14

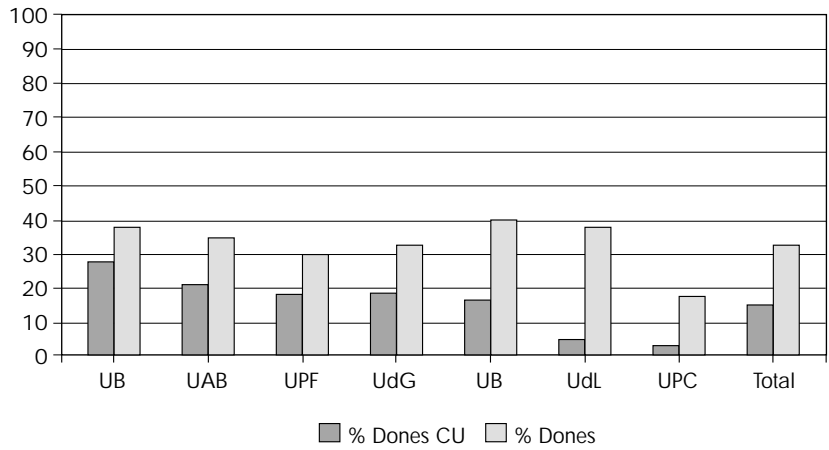
Nombre de dones i d'homes a la categoria de Catedràtica i Catedràtic d'Universitat. Sistema universitari públic. Curs 2000/2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del DURSI. Memòria del curs 2000/2001.

Gràfic 5.15

Proporció de dones a la categoria de Catedràtica i Catedràtic d'Universitat. Sistema universitari públic. Curs 2000/2001

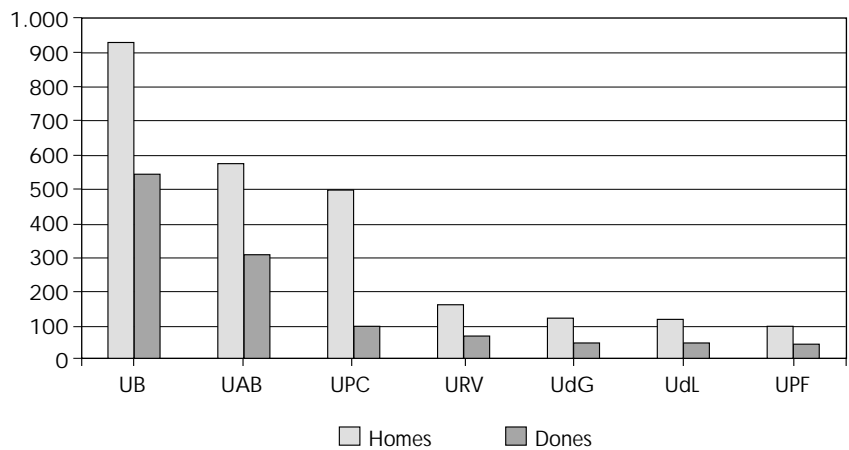

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del DURSI. Memòria del curs 2000/2001.

Els gràfics següents (gràfics 5.16 i 5.17) mostren que, a cada universitat, la proporció de dones a la categoria de TU i la proporció de dones a la universitat és aproximadament la mateixa.

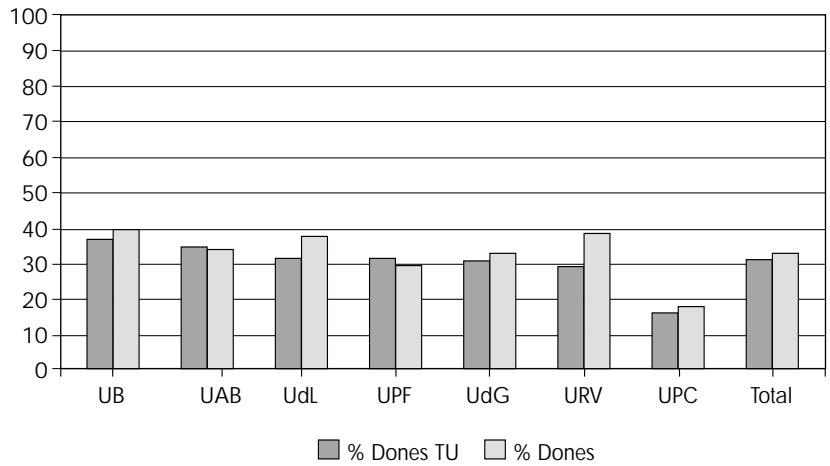
Gràfic 5.16

Nombre de dones i d'homes a la categoria de Titular d'Universitat. Sistema universitari públic. Curs 2000/2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del DURSI. Memòria del curs 2000/2001.

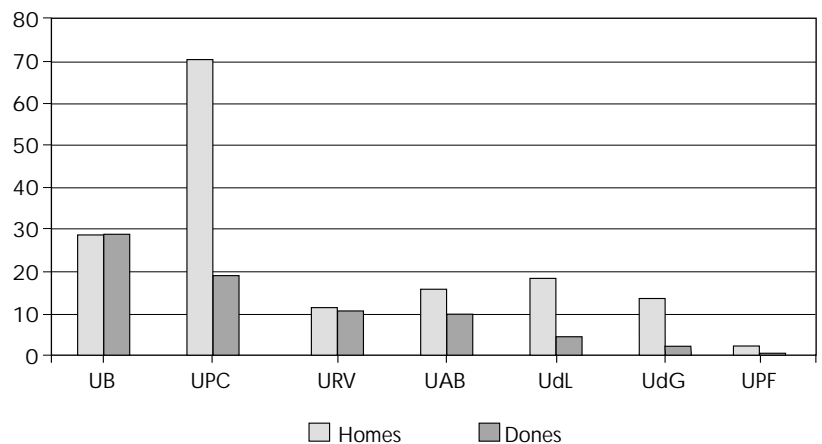
Gràfic 5.17 Proporció de dones a la categoria de Titular d'Universitat. Sistema universitari públic. Curs 2000/2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del DURSI. Memòria del curs 2000/2001.

Pel que fa a les categories de catedràtica o catedràtic d'escola universitària i titular d'escola universitària resulta curiós veure que, en algunes universitats, el percentatge de dones a la categoria de CEU és superior al percentatge de dones en el conjunt (gràfics 5.18 a 5.21).

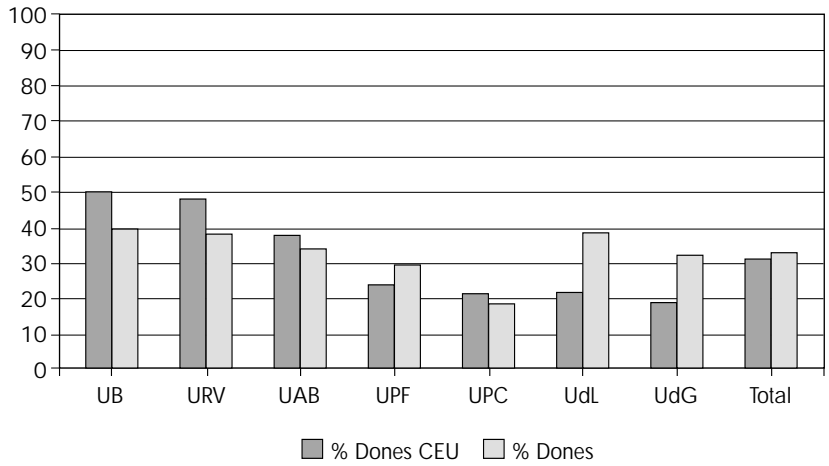
Gràfic 5.18 Nombre de dones i d'homes a la categoria de Catedràtica i Catedràtic d'Escola Universitària. Sistema universitari públics. Curs 2000/2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del DURSI. Memòria del curs 2000/2001.

Gràfic 5.19

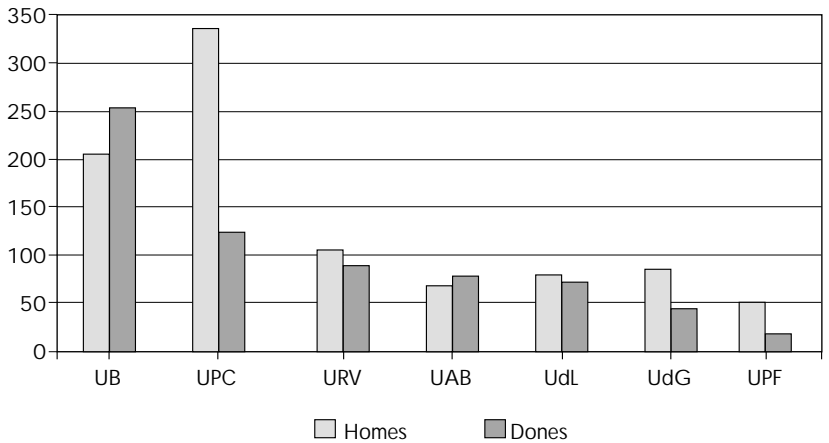
Proporció de dones a la categoria de Catedràtica i Catedràtic d'Escola Universitària. Sistema universitari públic. Curs 2000/2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del DURSI. Memòria del curs 2000/2001.

Gràfic 5.20

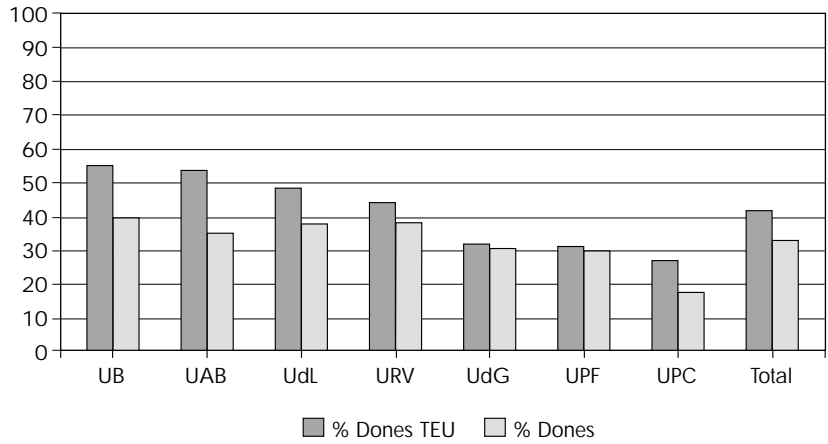
Nombre de dones i d'homes a la categoria de titular d'Escola Universitària. Sistema universitari públic. Curs 2000/2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del DURSI. Memòria del curs 2000/2001.

Gràfic 5.21

Proporció de dones a la categoria de Titular d'Escola Universitària.
Sistema universitari públic. Curs 2000/2001

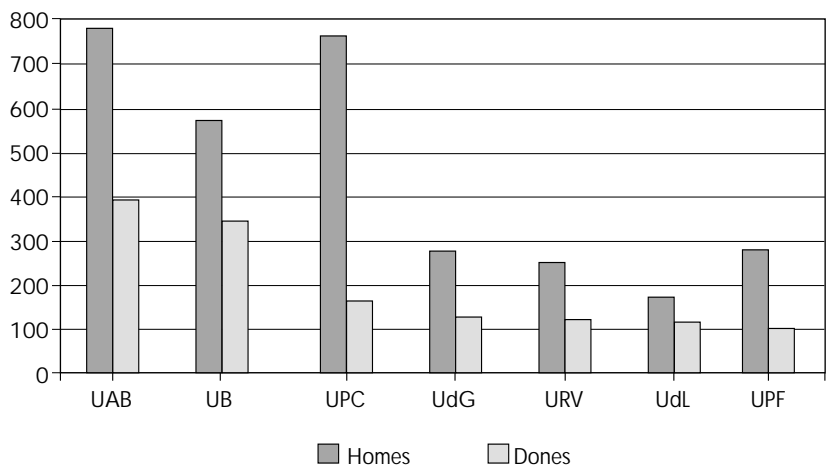

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del DURSI. Memòria del curs 2000/2001.

Els gràfics següents (gràfics 5.22 i 5.23) mostren que, a cada universitat, la proporció de dones a la categoria de professorat associat i la proporció de dones a la universitat són molt semblants.

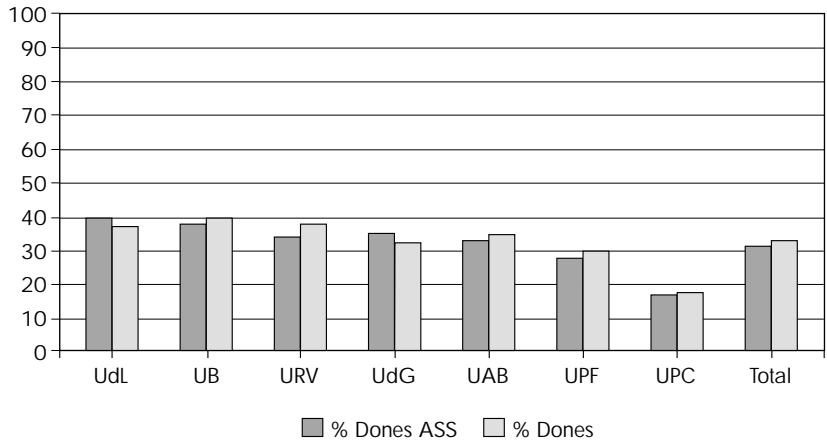
Gràfic 5.22

Nombre de dones i d'homes a la categoria de Professorat Associat.
Sistema universitari públic. Curs 2000/2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del DURSI. Memòria del curs 2000/2001.

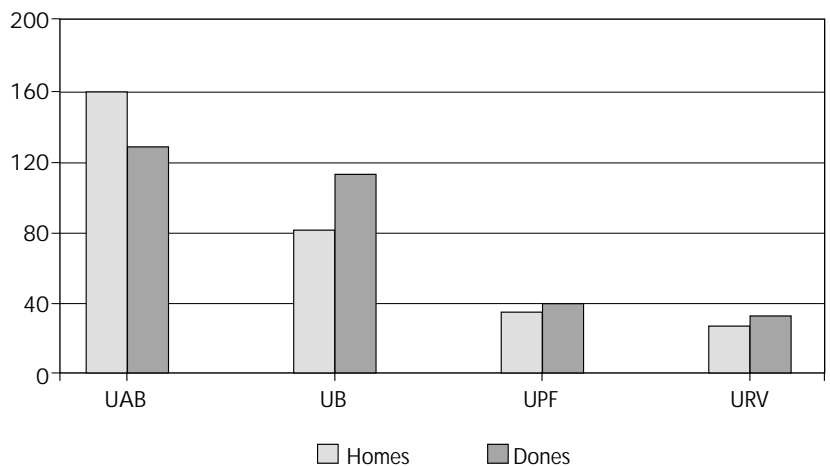
Gràfic 5.23 Proporció de dones a la categoria de Professorat Associat. Sistema universitari públic. Curs 2000/2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del DURSI. Memòria del curs 2000/2001.

Finalment, els gràfics 5.24 i 5.25 mostren com, en la categoria més baixa (ajudants i ajudants), la proporció de dones resulta clarament superior a la que els pertocaria tenint en compte el percentatge de dones a cada universitat. Les universitats on hi ha poques persones o cap persona amb aquesta categoria no s'han inclòs en els gràfics.

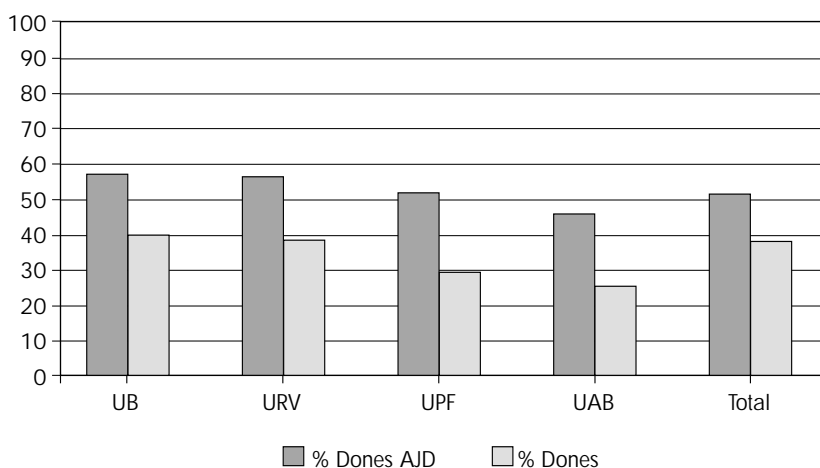
Gràfic 5.24 Nombre de dones i d'homes a la categoria d'Ajudants i Ajudants. Sistema universitari públic. Curs 2000/2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del DURSI. Memòria del curs 2000/2001.

Gràfic 5.25

Proporció de dones a la categoria d'Ajudantes i Ajudants.
Sistema universitari públic. Curs 2000/2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del DURSI. Memòria del curs 2000/2001.

5.5. Proporció de dones en càrrecs unipersonals de govern

En aquest apartat s'analitza la presència de les dones en els càrrecs unipersonals de govern de les universitats públiques i privades de Catalunya.

La taula 5.4 inclou el nombre de dones i d'homes en els diferents alts càrrecs unipersonals de govern de les universitats; la taula 5.5 inclou la informació relativa als càrrecs de govern dels centres, facultats i altres unitats estructurals.

Com es pot observar, el percentatge de dones en els diferents càrrecs de govern és molt baix; únicament dues de les onze universitats catalanes tenen una dona rectora, i a la majoria de càrrecs no hi ha més del 30% de dones. També s'observa que les proporcions són més baixes quan els càrrecs són alts, i que a mesura que descendim als llocs de sotsdirecció o de secretaria d'unitat estructural la proporció de dones augmenta.

Tot i això, alguns percentatges no són del tot descoratjadors, tenint en compte que no s'allunyen gaire de la proporció de dones entre el professorat de les universitats. Per exemple, a la UPC menys del 20% del professorat són dones, i tanmateix en els òrgans de govern aquest percentatge es manté i fins i tot augmenta en el cas dels alts càrrecs.

Taula 5.4. Proporció de dones en els alts càrrecs unipersonals de govern.
Curs 2002-2003.

	Rector/a		Gerent/a		Vicerector/a, secretari/a general, president/a de divisió		TOTAL	% Dones
	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones		
UB	1	0	0	1	13	3	18	22,22
UAB	1	0	1	0	8	2	12	16,67
UPC	1	0	0	1	10	3	15	26,67
UPF	0	1	0	1	10	3	15	33,33
UdG	1	0	1	0	6	3	11	27,27
UdL	1	0	1	0	6	1	9	11,11
URV	1	0	1	0	5	3	10	30,00
UOC	1	0	1	0	4	1	7	14,29
Públic	7	1	5	3	58	18	92	23,91
URL	0	1	-	-	2	1	4	50,00
UV	1	0	1	0	2	1	5	20,00
UIC	1	0	1	0	3	1	6	16,67
Privat	2	1	2	0	7	3	15	26,67
TOTAL	9	2	7	3	65	21	107	24,30
% Dones	18,18		30		24,42			

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per les universitats.

Taula 5.5. Proporció de dones en els càrrecs unipersonals de govern dels centres, facultats i altres unitats estructurals. Curs 2002-2003.

	Director/a de centre, degà/na, vicepresident/a de divisió, secretari/a de divisió		Director/a de departament o institut, cap d'estudis		Sotsdirector/a acadèmic, secretari/a acadèmic/a, vicedegà/na		Secretari/a de departament o institut		TOTAL	% Dones
	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones		
UB	17	16	103	48	28	15	nd	nd	227	34,80
UAB	11	4	34	15	nd	nd	nd	nd	64	29,69
UPC	14	1	43	3	74	21	33	13	202	18,81
UPF	12	1	9	3	30	14	13*	8*	90	28,89
UdG	7	1	26	2	18	10	21*	9	94	23,40
UdL	9	3	22	5	nd	nd	nd	nd	39	20,51
URV	8	3	16	7	20	13	14	8	89	34,83
UOC	6**	0	-	-	-	-	-	-	6	0,00
Públic	84	29	253	83	170	73	81	38	811	27,50
URL	20	3	nd	Nd	nd	nd	nd	nd	23	13,04
UV	2	3	16	7	3	3	-	-	34	38,24
UIC	8	0	1	2	13	6	0	1	31	29,03
Privat	30	6	17	9	16	9	0	1	88	28,41
TOTAL	114	35	270	92	186	82	81	39	899	27,59
% Dones	23,49		25,41		30,60		32,50			

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per les universitats.

*Inclou sots directores i sotsdirectores de departament o institut.

**Directors d'estudis.

nd: dades no disponibles.

La taula 5.6 incorpora el percentatge de dones entre el professorat universitari (curs 2000-2001 i sense incloure la UOC) i el percentatge de dones amb diferents càrrecs unipersonals de govern (curs 2002-2003 i informació incompleta). Tot i que la manca d'algunes dades fa que no es puguin extreure conclusions prou significatives a partir de la comparació de les dues columnes, i que hi ha diferències entre les universitats, s'observa que, en general, el percentatge de dones entre persones amb càrrecs de govern és encara més baix (27%) que el percentatge de dones entre el professorat universitari (34%).

Taula 5.6. Proporció de dones en els càrrecs unipersonals de govern.
Curs 2002-2003.

	% Dones professores (curs 2000-2001)	% Dones amb càrrecs unipersonals (curs 2002-2003)
UB	40,10	33,88
UAB	34,70	27,63
UPC	17,84	19,35
UPF	30,13	29,52
UdG	33,08	23,81
UdL	37,83	18,75
URV	38,45	34,34
Públic	33,62	27,13
URL	32,58	18,52
UV	49,24	35,90
UIC	41,18	27,03
Privat	37,34	25,00
TOTAL	34,08	27,23

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per les universitats (informació incompleta).

VI

LES DONES EN EL MERCAT DE TREBALL

En aquest capítol es presenten les dades que permetran diagnosticar la situació de la dona en el mercat de treball. Es comprovarà com encara en el segle XXI la dona no es troba en condicions d'igualtat, ni en el que fa referència a accés, ni a promoció, i això té conseqüències retributives.

6.1. Introducció

És ben sabut que Espanya és un dels països on hi ha més diferència entre la taxa d'ocupació de dones i homes, i on la taxa d'atur femení és més elevada.

La taula 6.1 ens mostra les xifres per Catalunya l'any 2002. S'observa que només el 41,6% de la població activa està formada per dones, i tot i que la incorporació de la dona al mercat de treball va incrementant, encara no hem arribat a assolir el 50%.

La proporció de dones en la població ocupada és aproximadament del 40% (del 39,9%) i la proporció de dones en la població desocupada és del 56,8%. Això vol dir que de cada cent persones que treballen quaranta són dones i seixanta, homes. Mentre que de cada cent persones que estan desocupades, la majoria són dones, quasi cinquanta-set són dones, mentre que quaranta-tres són homes.

Taula 6.1. Població de 16 anys i més segons la seva relació amb l'activitat per sexe (milers de persones). Catalunya 2002.

	Total	Homes	Dones	% Dones
Població >16 anys	5.289,4	2.568,3	2.721,1	51,4
Població activa	3.064,6	1.790,7	1.273,9	41,6
Població ocupada	2.769,9	1.663,4	1.106,5	39,9
Població desocupada	294,7	127,3	167,4	56,8
Desocupada que cerca la primera feina	36,2	17,4	18,8	52,0
Població inactiva	2.224,8	777,6	1.447,2	65,0

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Mercat de treball 2002. Ampliació de resultats anuals de l'enquesta de població activa.

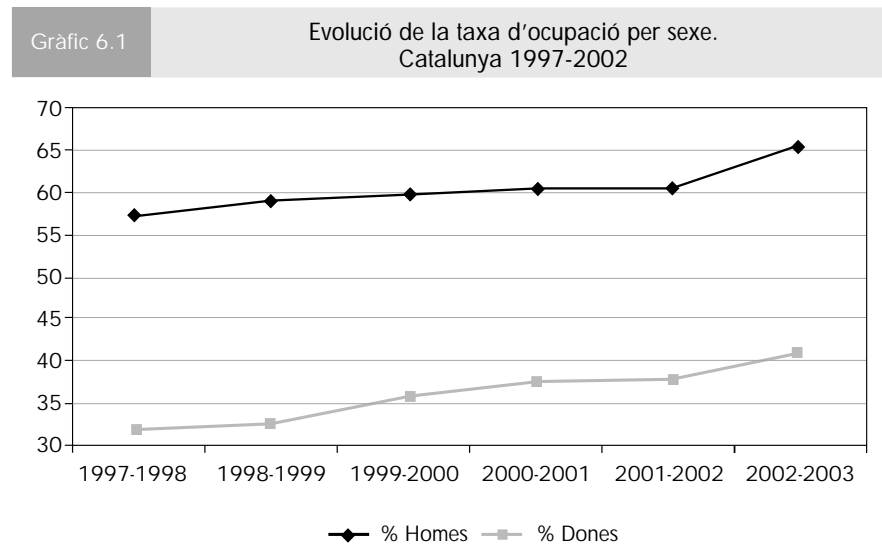
La taula 6.2 conté les taxes d'activitat i d'ocupació. S'hi pot apreciar la diferència de magnitud entre homes i dones. Així mateix, la taxa d'atur femení és quasi del doble que la d'atur masculí, un 13,1% enfront un 7,1% respectivament. Finalment la taula ens diu que hi ha una proporció més gran de dones que estan assalariades amb una taxa de salarització del 86,6%.

Taula 6.2. Taxes d'activitat, ocupació, salarització i atur per sexe. Catalunya 2002.

	Total	Homes	Dones
Taxa d'activitat	57,9	69,7	46,8
Taxa d'ocupació	52,4	64,8	40,7
Taxa de salarització	81,7	78,5	86,6
Taxa d'atur	9,6	7,1	13,1

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Mercat de treball 2002. Ampliació de resultats anuals de l'enquesta de població activa.

En el gràfic següent es pot observar que la taxa d'ocupació de les dones s'ha anat incrementant en els últims anys, des d'un 32,1% el 1997 fins a un 40,7% l'any 2002. Però, tal com mostra el gràfic les diferències entre la taxa d'ocupació entre homes i dones, pràcticament no han sofert variació, i mostren una evolució pràcticament en paral·lel.

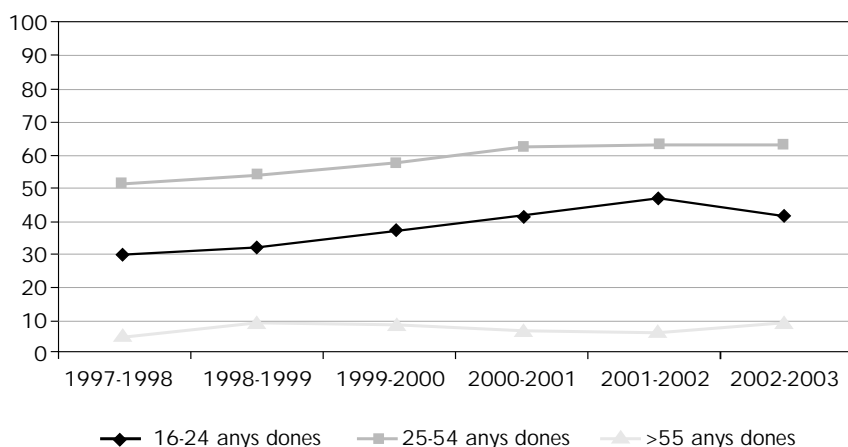
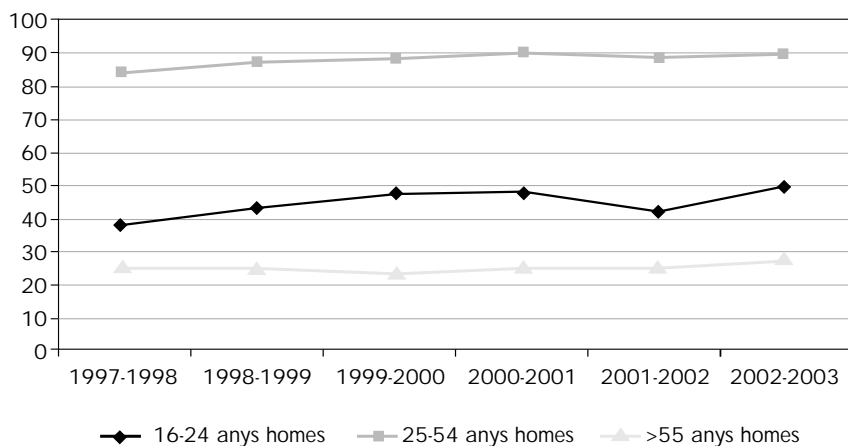

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Mercat de treball 2001 i Mercat de treball 2002. Ampliació de resultats anuals de l'enquesta de població activa.

Ara bé, si s'estudia la taxa d'ocupació per grups d'edat i gènere es comprova que en realitat les diferències entre dones i homes en la franja de 16 a 24 anys són petites, un 41,8% contra un 49,3% respectivament, mentre que en incrementar la franja d'edat les diferències entre les taxes d'ocupació es fan més grans. De 25 a 54 anys, la taxa d'ocupació de les dones és d'un 62,4% i la dels homes d'un 89,8%. A partir dels 55 anys, la taxa d'ocupació de les dones baixa al 9,2% i la dels homes a un 27,1%.

Gràfic 6.2

Evolució de la taxa d'ocupació per sexe i grup d'edat.
Catalunya 1997-2002

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Mercat de treball 2001 i Mercat de treball 2002. Ampliació de resultats anuals de l'enquesta de població activa.

6.2. Com són i què fan les dones que treballen?

Un fet remarcable és que les dones tenen un més alt nivell de formació que els seus companys homes, cosa que les posaria en avantatge a l'hora d'incorporar-se al mercat de treball, sempre que la formació assolida fos l'adequada o la que el mercat de treball necessités.

En la taula següent s'observa que el 16,3% de les dones de la població ocupada són analfabetes o han assolit l'educació primària. Un 25,3% de les dones han assolit el nivell d'educació secundària de primera etapa, un 23,3% més la de segona etapa, i un 35% de les dones tenen un títol d'educació superior. Si es comprova, una proporció més gran de dones tenen estudis d'educació secundària de segona etapa o d'estudis superiors.

Taula 6.3. Població ocupada, per nivell de formació assolit i sexe (milers de persones). Catalunya 2002.

	Total	Homes	Dones	% Dones	% Dones sobre total dones
Analfabets i educació primària	520,8	340,1	180,7	34,7	16,3
Educació secundària 1a etapa	830,4	550,0	280,4	33,8	25,3
Educació secundària 2a etapa	583,1	324,9	258,2	44,3	23,3
Educació superior	835,6	448,4	387,2	46,3	35,0

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Mercat de treball 2002. Ampliació de resultats anuals de l'enquesta de població activa.

Aquest argument també es reforça amb el fet de que la mitjana d'anys de formació de les dones de la població ocupada és superior a la mitjana d'anys de formació dels homes, amb 11,1 anys i 10,3 anys respectivament. Es pot veure a la taula 6.4 que per edats aquestes mitjanes d'anys són diferents, i a partir dels 45 anys s'escurcen o fins i tot canvien de sentit a partir dels 55 anys.

Taula 6.4. Mitjana d'anys de formació de la població ocupada per grups d'edat i sexe. Catalunya 2002.

	Total	Homes	Dones
De 16 a 24 anys	10,6	10,1	11,2
De 25 a 34 anys	11,8	11,3	12,5
De 35 a 44 anys	10,9	10,8	11,2
De 45 a 54 anys	9,6	9,5	9,9
De 55 i més	8,3	8,4	8,2
TOTAL	10,6	10,3	11,1

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Mercat de treball 2002. Ampliació de resultats anuals de l'enquesta de població activa.

Un dels aspectes més interessants és conèixer en quins sectors i branques d'activitat treballen les dones. Treballen en sectors madurs o en sectors tecnològicament punters? Treballen en la indústria o en els serveis?

Majoritàriament les dones ocupades es troben als serveis, amb un 76,7%, un 20,2% de les dones ocupades estan a la indústria, només un 1,7% a la construcció i un 1,4% a l'agricultura.

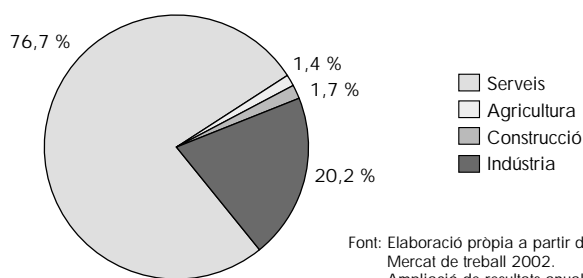
Dins el sector serveis, on hi ha una més gran proporció de dones és al comerç, hoteleria i reparacions, amb un 26,2%, i seguidament a l'Administració pública, educació i sanitat, on es troba el 23,5% de les dones que treballen. També destaca el 12,7% de dones en serveis financers a empreses i lloguers.

Taula 6.5. Població ocupada, per branca d'activitat i sexe. Catalunya 2002.

	Nombre (milers de persones)	Percentatges		
	Dones	Homes	Dones	% Dones sobre total Dones
Agricultura, ramaderia, silv. i pesca	16,0	77,1	22,9	1,4
Energia, química, cautxú i metal·lúrgia	52,3	78,5	21,5	4,7
Alimentació, tèxtil, fusta, paper i edició	103,5	63,3	36,7	9,4
Maquinària, material elèctric i de transport	67,2	74,5	25,5	6,1
Construcció	18,6	93,3	6,7	1,7
Comerç, hoteleria i reparacions	289,6	47,0	53,0	26,2
Transports i telecomunicacions	49,3	76,2	23,8	4,5
Serveis financers a empreses i lloguers	140,5	54,8	45,2	12,7
Administració pública, educació i sanitat	260,2	35,5	64,5	23,5
Altres serveis col·lectius	109,3	34,1	65,9	9,9

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Mercat de treball 2002. Ampliació de resultats anuals de l'enquesta de població activa.

Gràfic 6.3 Percentatge de dones ocupades per branca d'activitat. Catalunya 2002

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Mercat de treball 2002. Ampliació de resultats anuals de l'enquesta de població activa.

En la indústria els sectors d'alimentació, tèxtil, fusta, paper i edició agrupen el 9,4% de les dones de la població ocupada. Un 6,1% de les dones està al sector de maquinària, material elèctric i de transport.

Tant important com saber a quins sectors i branques d'activitat treballen les dones, és saber quin tipus d'ocupació tenen. En la taula 6.6 es pot comprovar com el percentatge més gran de dones és de treballadores de

serveis, restauració, personals i comerç amb un 22,3%, seguit del 21,2% com a empleades administratives.

Només el 7,3% de les dones que treballen són directives d'empresa. El 14,6% de les dones són tècniques i professionals científiques i el 10,5% tècniques i professionals de suport. Per simplificar podem dir que una de cada quatre dones treballen en ocupacions de tipus tècnic i científic.

La taula 6.6 també mostra el grau de feminització o no de cada una de les categories. Es pot veure com hi ha dues categories on predominen les dones. De cada cent treballadors que són empleats administratius pràcticament seixanta-cinc són dones, i de cada cent treballadors de serveis de restauració, personals i de comerç més de seixanta-sis són dones.

La proporció està equilibrada, és a dir, la meitat són dones i la meitat són homes en tècnics i professionals científics i intel·lectuals i en la categoria de treballadors no qualificats.

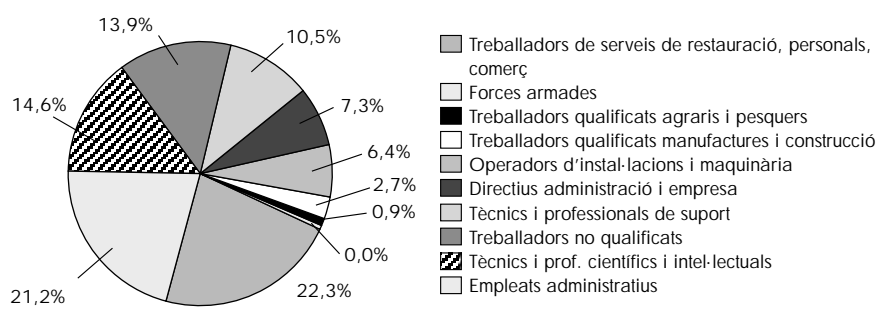
Finalment hi ha unes ocupacions on les dones són minoritàries, i es tracta per tant de categories molt masculinitzades: forces armades amb pràcticament un 0% de dones, treballadors qualificats en manufactures i construcció, on les dones només representen un 6,3% dels treballadors i en treballadors qualificats agraris i pesquers, on només divuit són dones de cada cent.

Taula 6.6. Població ocupada, per tipus d'ocupació i sexe (milers de persones). Catalunya 2002.

	Total	Homes	Dones	% Dones	% Dones sobre total dones
Directius administració i empresa	234,0	152,8	81,2	34,7	7,3
Tècnics i professionals científics i intel·lectuals	320,1	158,9	161,2	50,4	14,6
Tècnics i professionals de suport	281,3	164,6	116,7	41,5	10,5
Empleats administratius	362,3	127,7	234,6	64,8	21,2
Treballadors de serveis de restauració, personals i comerç	372,7	125,4	247,3	66,4	22,3
Treballadors qualificats agraris i pesquers	55,2	45,2	10,0	18,1	0,9
Treballadors qualificats en manufactures i construcció	483,4	453,1	30,3	6,3	2,7
Operadors d'instal·lacions i maquinària	353,1	282,2	70,9	20,1	6,4
Treballadors no qualificats	306,6	152,3	154,3	50,3	13,9
Forces armades	1,2	1,2	0,0	0,0	0,0

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Mercat de treball 2002. Ampliació de resultats anuals de l'enquesta de població activa.

Gràfic 6.4 Percentatge de dones ocupades per tipus d'ocupació. Catalunya 2002

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Mercat de treball 2002. Ampliació de resultats anuals de l'enquesta de població activa.

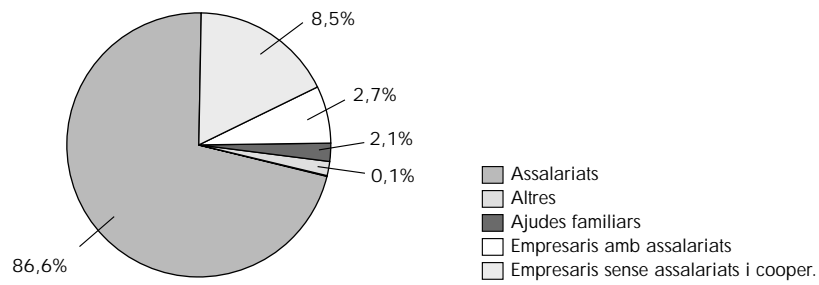
Si s'estudia la situació professional, resumida en la taula 6.7, el 86,6% de les dones estan assalariades, mentre que només un 11,2% són empresàries, suma del 2,7% d'empresàries amb assalariats i el 8,5% d'empresàries sense assalariats.

Taula 6.7. Percentatge de la població ocupada per situació professional i sexe (milers de persones). Catalunya 2002.

	Total	Homes	Dones	% Dones	% Dones sobre total dones
Empresaris amb assalariats	128,8	98,7	30,0	23,3	2,7
Empresaris sense assalariats i cooper.	338,6	244,6	94,0	27,8	8,5
Ajudes familiars	37,7	14,5	23,2	61,5	2,1
Assalariats	2.263,6	1.305,3	958,3	42,3	86,6
Altres	1,4	0,4	1,0	71,4	0,1

Font: IDESCAT. Mercat de treball 2002. Ampliació de resultats anuals de l'enquesta de població activa.

Gràfic 6.5 Percentatge de dones ocupades per situació professional. Catalunya 2002

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Mercat de treball 2002. Ampliació de resultats anuals de l'enquesta de població activa.

Una dada molt significativa és el tipus de jornada que fan les dones. Si bé el 85,4% de les dones fa jornada completa, el 97,5% dels homes també la fa completa. Això vol dir que la proporció de dones que fa jornada parcial, el 14,6%, és molt superior a la proporció d'homes que fan aquest tipus de jornada, només el 2,5%.

Dit d'una altra manera, de cada cent treballadors que fan jornada parcial més de setanta-nou són dones, mentre que de cada cent treballadors que fan jornada completa aproximadament trenta-sis són dones.

Taula 6.8. Població ocupada per tipus de jornada i sexe (milers de persones). Catalunya 2002.

	Total	Homes	Dones	% Dones	% Dones sobre total dones
Completa	2.567,1	1.621,9	945,1	36,8	85,4
Parcial	202,9	41,5	161,4	79,5	14,6

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Mercat de treball 2002. Ampliació de resultats anuals de l'enquesta de població activa.

6.3. Població ocupada assalariada

Com s'ha destacat en els apartats anteriors, la taxa de salarització de les dones és molt elevada. El 86,6% de les dones ocupades són treballadores assalariades. A partir d'aquí el que es presenta són les dades referents a la població ocupada assalariada, i es podrà comprovar com la situació de les dones és molt similar a la descrita en l'apartat de la població ocupada.

La taula 6.9 mostra que la proporció de dones assalariades que han assolit el nivell d'educació primària és dos punts més baix que la corresponent a la proporció de dones ocupades, mentre que el percentatge de dones que tenen educació superior es dos punts més elevat. Concretament, el 37% de les dones ocupades assalariades han assolit el nivell d'educació superior.

Taula 6.9. Població ocupada assalariada per nivell de formació assolit i sexe (milers de persones). Catalunya 2002.

	Total	Homes	Dones	% Dones	% Dones sobre total dones
Analfabets i educació primària	385,9	244,5	141,4	36,6	14,8
Educació secundària 1a etapa	681,4	440,9	240,5	35,3	25,1
Educació secundària 2a etapa	479,0	257,5	221,5	46,2	23,1
Educació superior	717,3	362,4	354,9	49,5	37,0

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Mercat de treball 2002. Ampliació de resultats anuals de l'enquesta de població activa.

Si s'estudia la població ocupada assalariada per sector d'activitat i gènere també es comprova com el 76,2% de les dones estan en el sector serveis, el 21,7% en la indústria, només un 1,5% de les dones assalariades estan treballant en el sector de la construcció i un 0,6% en l'agricultura.

En el sector serveis el 55,1% de les persones assalariades que hi treballen són dones, mentre que a la construcció només el 6,8% són dones, fet que demostra que aquests dos sectors estan molt feminitzats i masculinitzats respectivament.

Taula 6.10. Població ocupada assalariada per sector d'activitat i sexe (milers de persones). Catalunya 2002.

	Total	Homes	Dones	% Dones	% Dones sobre total dones
Agricultura	21,9	16,6	5,3	24,2	0,6
Indústria	710,0	501,7	208,3	29,3	21,7
Construcció	205,5	191,5	13,9	6,8	1,5
Serveis	1.326,2	595,5	730,7	55,1	76,2

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Mercat de treball 2002. Ampliació de resultats anuals de l'enquesta de població activa.

En la taula següent es pot veure que ara el nombre de dones que són assalariades i arriben a llocs directius és només del 1,5%, percentatge molt inferior al que obtenen les dones ocupades en total (tant si són empresàries o sòcies de l'empresa on treballen, com si estan assalariades).

Taula 6.11. Població ocupada assalariada per tipus d'ocupació i sexe (milers de persones). Catalunya 2002.

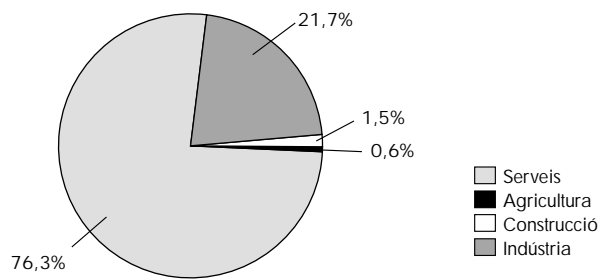
	Total	Homes	Dones	% Dones	% Dones sobre total dones
Directius administració i empresa	62,5	48,2	14,3	22,9	1,5
Tècnics i professionals científics i intel·lectuals	279,9	131,2	148,7	53,1	15,5
Tècnics i professionals de suport	234,9	131,5	103,4	44,0	10,8
Empleats administratius	344,5	123,9	220,6	64,0	23,0
Treballadors de serveis de restauració, personals i comerç	339,0	115,1	223,9	66,0	23,4
Treballadors qualificats agraris i pesquers	14,1	12,3	1,8	12,8	0,2
Treballadors qualificats de manufactures i construcció	385,0	359,0	26,0	6,8	2,7
Operadors d'instal·lacions i maquinària	302,7	234,4	68,3	22,6	7,1
Treballadors no qualificats	299,9	148,5	151,4	50,5	15,8
Forces armades	1,2	1,2	0,0	0,0	0,0

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Mercat de treball 2002. Ampliació de resultats anuals de l'enquesta de població activa.

Les dones assalariades amb tasques administratives representen un 23% del total de dones ocupades assalariades, i si se sumen les que tenen categoria de tècniques són del 26,3%.

Gràfic 6.6

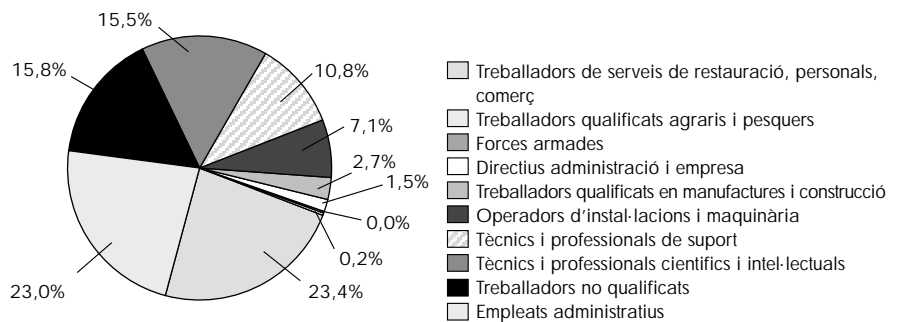
Percentatge de dones ocupades assalariades per sector d'activitat. Catalunya 2002

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Mercat de treball 2002. Ampliació de resultats anuals de l'enquesta de població activa.

Gràfic 6.7

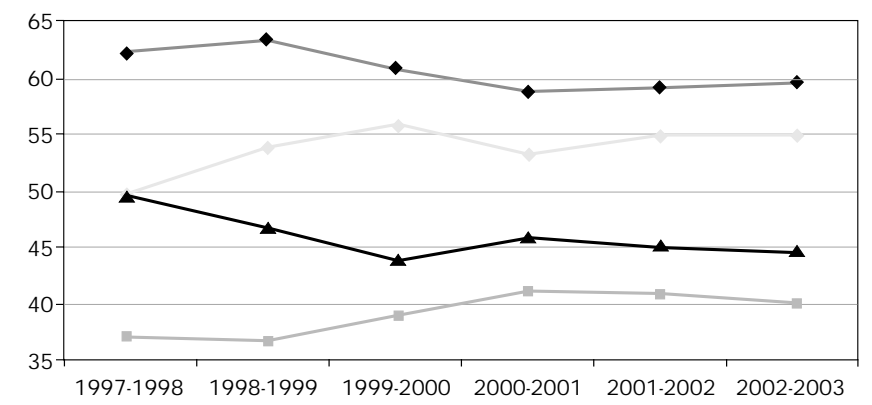
Percentatge de dones ocupades assalariades per tipus d'ocupació. Catalunya 2002

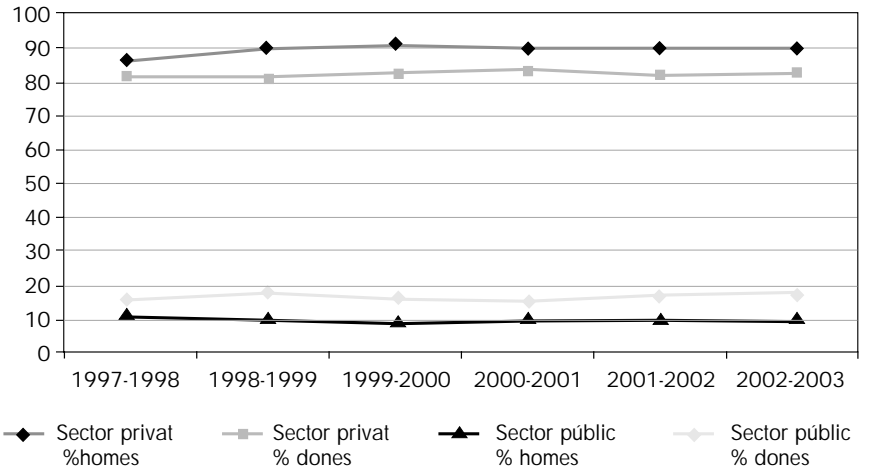
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Mercat de treball 2002. Ampliació de resultats anuals de l'enquesta de població activa.

Gràfic 6.8 Evolució percentual de la població ocupada assalariada per sectors. Catalunya 1997-2002

Proporció d'homes i dones ocupades de cada sector respecte al total de la població ocupada del sector

Proporció d'homes i dones ocupades respecte al total de la població ocupada

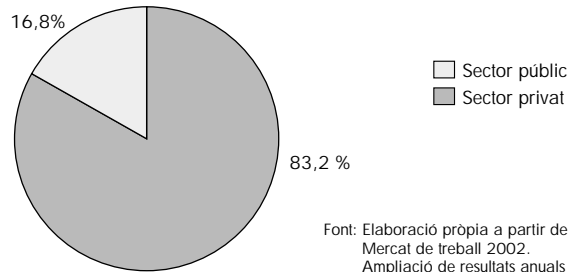

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Mercat de treball 2001 i Mercat de treball 2002. Ampliació de resultats anuals de l'enquesta de població activa.

Segons el gràfic 6.9, el percentatge de dones que treballen en el sector públic és del 16,8%, mentre que les dones ocupades que treballen com a assalariades en el sector privat són del 83,2%. Però malgrat el que semblaria concloure's amb això, si s'observen els dos gràfics següents es pot comprovar com les dones són majoria en el conjunt de treballadors del sector públic, mentre que passa justament a l'inrevés en el sector privat.

Gràfic 6.9

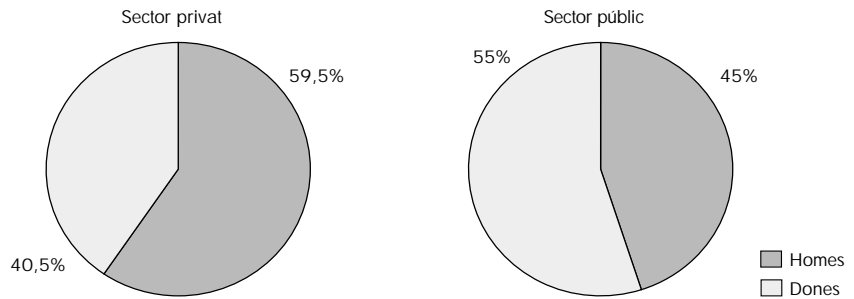
Distribució de les dones ocupades assalariades per sector. Catalunya 2002

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Mercat de treball 2002. Ampliació de resultats anuals de l'enquesta de població activa.

Gràfic 6.10

Distribució percentual de la població ocupada assalariada per sector i sexe. Catalunya 2002

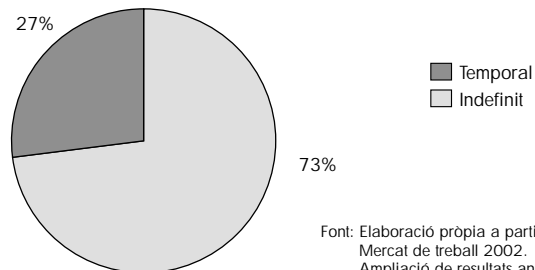

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Mercat de treball 2002. Ampliació de resultats anuals de l'enquesta de població activa.

Els gràfics següents mostren com la dona es troba en unes condicions de major precarietat laboral, i com la situació ha anat empitjorant en els últims anys.

Gràfic 6.11

Distribució de les dones ocupades assalariades per tipus de contracte. Catalunya 2002

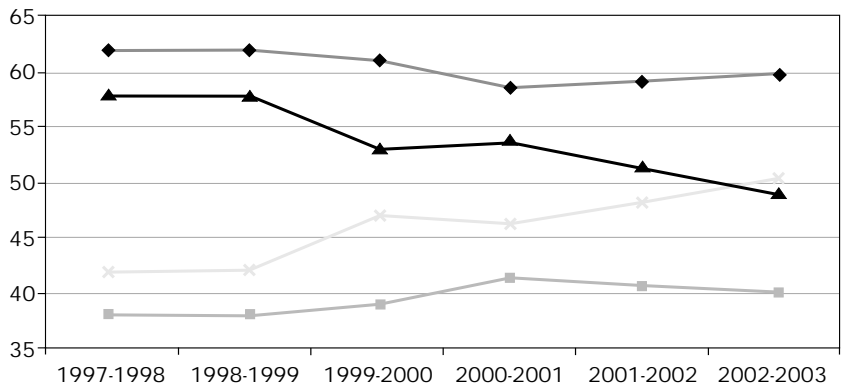

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Mercat de treball 2002. Ampliació de resultats anuals de l'enquesta de població activa.

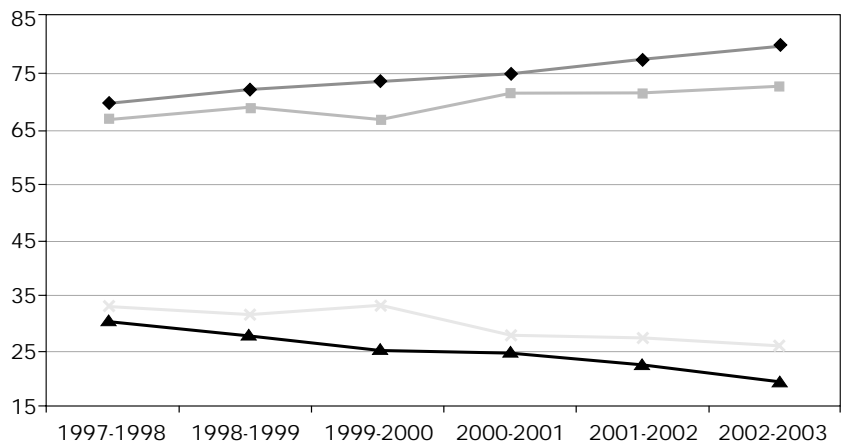
Gràfic 6.12

Evolució percentual de la població ocupada assalariada per tipus de contracte. Catalunya 1997-2002

Percentatge d'homes i dones amb cada tipus de contracte respecte al total de persones amb aquell tipus de contracte

Percentatge d'homes i dones amb cada tipus de contracte respecte al total d'homes assalariats i de dones assalariades respectivament

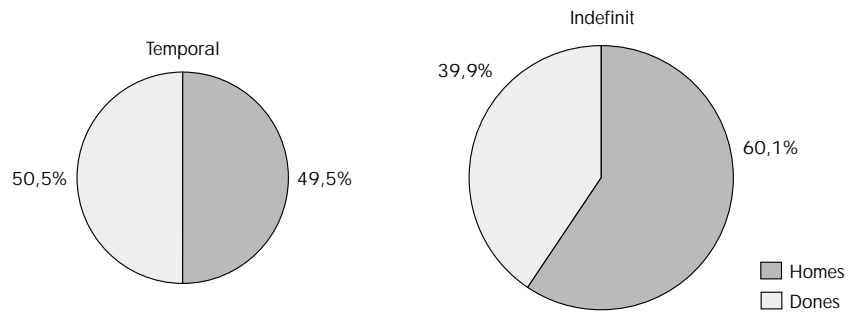
◆ Indefinit % homes ■ Indefinit % dones ▲ Temporal % homes ✕ Temporal % dones

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Mercat de treball 2001 i Mercat de treball 2002. Ampliació de resultats anuals de l'enquesta de població activa.

Dels contractes de treball indefinits, un 60,1% són d'homes i un 39,9% són de dones, mentre que dels contractes temporals, un 50,5% són de dones.

Gràfic 6.13

Distribució percentual de la població ocupada assalariada per tipus de contracte i sexe. Catalunya 2002

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Mercat de treball 2002.
Ampliació de resultats anuals de l'enquesta de població activa.

VII

LES DONES I L'ALTA TECNOLOGIA

Per poder estudiar la situació de la dona en el món de la tecnologia, després de comprovar que no hi havia dades disponibles de l'enquesta de població activa (EPA) a nivell de tres dígits (només es disposa de dos dígits de la CNAE), ni amb els corresponents desglossaments de gènere, es va fer una petició d'informació a l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT).

L'objectiu era conèixer el nombre i la proporció de dones que treballen en empreses de sectors d'alta i mitjana tecnologia respecte del total de treballadors ocupats en aquests sectors, i quin tipus de feina, funcions, categoria o lloc de responsabilitat tenien les dones en les empreses d'aquests sectors.

La classificació de sectors d'alta i mitjana tecnologia de l'Institut Nacional d'Estadística (INE) és la següent:

Taula 7.1. Classificació CNAE-93 dels sectors d'alta i mitjana tecnologia.

CNAE	Sectors
Sectors manufacturers de tecnologia alta	
244	Indústria farmacèutica
30	Maquinària d'oficina i material informàtic
321	Components electrònics
32-321	Aparell de radio, TV i comunicacions
33	Instruments mèdics, de precisió, òptica i rellotgeria
353	Construcció aeronàutica i espacial
Sectors manufacturers de tecnologia mitjana-alta	
24-244	Indústria química excepte indústria farmacèutica
29	Maquinària i equipament
31	Maquinària i aparells elèctrics
34	Indústria automòbil
35-353	Altres material de transport
Serveis d'alta tecnologia o de punta	
64	Correus i telecomunicacions
72	Activitats informàtiques
73	Recerca i desenvolupament

Font: Institut Nacional d'Estadística (INE).

La informació subministrada per l'Institut d'Estadística de Catalunya ha estat el nombre de treballadors i treballadores dels sectors manufacturers d'alta i mitjana tecnologia (CNAE: 24, 29, 30, 31, 32, 33, 34 i 35) i el

nombre de treballadors i treballadores dels serveis d'alta tecnologia o de punta (CNAE: 64, 72 i 73). Un nivell més baix de desagregació no ha estat possible.

Com es pot observar en la taula 7.2 la proporció de dones en els sectors manufacturers d'alta i mitjana tecnologia és del 26,9% sobre el total de treballadors ocupats en aquests sectors a Catalunya l'any 2002.

Taula 7.2. Població ocupada a manufactures de tecnologia alta i mitjana-alta i serveis d'alta tecnologia o de tecnologia punta. Segons sexe i branca d'activitat (milers de persones). Catalunya 2001-2002.

Any	Branca	Homes	Dones	Total	% Dones
2001	Manufactures de tecnologia alta i mitjana-alta	218,9	80,5	299,4	26,9
	Serveis d'alta tecnologia o de tecnologia punta	46,6	27,0	73,6	36,7
2002	Manufactures de tecnologia alta i mitjana-alta	211,7	78,1	289,8	26,9
	Serveis d'alta tecnologia o de tecnologia punta	47,0	27,5	74,5	36,9

Font: IDESCAT, a partir de les dades de l'enquesta de població activa de l'INE.

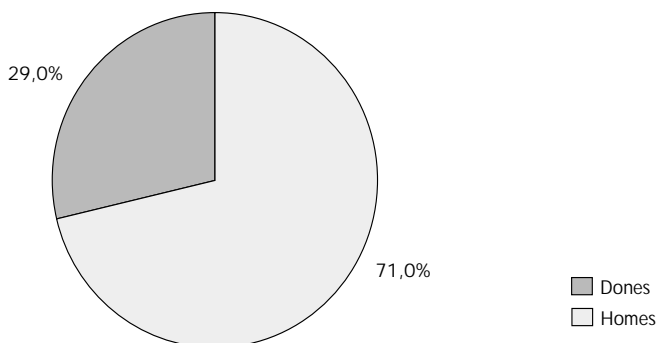
La proporció de dones en els serveis d'alta tecnologia o de punta és més gran, del 36,9%, segurament no només per incloure les activitats d'R+D en les empreses i centres de recerca, sinó també de l'ensenyament superior, on es veurà en el proper capítol que les dones representen una proporció més elevada que en altres sectors.

Agregant el nombre de dones ocupades en els sectors manufacturers i les ocupades en els serveis, la proporció de dones és aproximadament del 29% del total de treballadors ocupats en aquests sectors (veure el gràfic 7.1).

Si comparem les dades dels dos últims anys només s'aprecia un lleuger augment de la proporció en els serveis d'alta tecnologia o de punta, mentre que en els sectors manufacturers, malgrat que la proporció es manté constant, el nombre absolut de dones ocupades és inferior a la de l'any anterior.

A més a més del nombre de dones ocupades en aquests sectors, és important saber si la seva situació està en condicions d'igualtat o no respecte de la dels seus companys homes. Per aquest motiu s'ha estudiat el nombre de dones i la seva proporció respecte del total de treballadors ocupats en els sectors d'alta i mitjana tecnologia segons la categoria professional.

Gràfic 7.1 Població ocupada en sectors d'alta i mitja tecnologia per sexe. Catalunya 2002

Font: IDESCAT, a partir de les dades de l'enquesta de població activa de l'INE.

La informació subministrada per l'IDESCAT ha estat possible únicament amb el nivell de desagregació contingut en la taula 7.3. La distinció entre directius i tècnics (CCO-94: 1, 2 i 3) no ha estat possible per problemes de significació de la informació.

A més a més, els tècnics agrupen els tècnics i professionals científics i intel·lectuals, més els tècnics i professionals de suport. Tampoc no ha estat possible elaborar la taula d'empresaris, per la mateixa raó.

Taula 7.3. Població ocupada a manufactures de tecnologia alta i mitjana-alta i serveis d'alta tecnologia o de tecnologia punta. Segons sexe i ocupació. Catalunya 2001-2002.

Any	Ocupació	Homes	Dones	Total	% Dones
2001	Directius i tècnics	91,7	30,8	122,4	25,2
	Resta d'ocupacions	173,8	76,8	250,6	30,6
2002	Directius i tècnics	86,9	26,7	113,6	23,5
	Resta d'ocupacions	171,9	78,9	250,8	31,5

Font: IDESCAT, a partir de les dades de l'enquesta de població activa de l'INE.

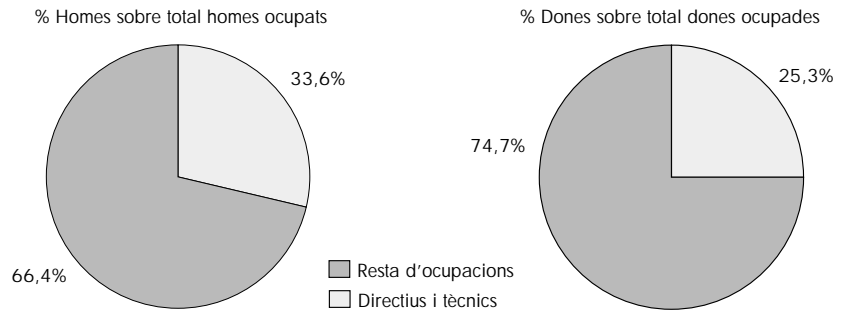
A partir de la taula anterior es pot veure que la proporció de directives i tècniques en aquests sectors (respecte del total de directius i tècnics) és molt més baixa que la proporció de dones ocupades en aquests mateixos sectors. L'any 2002 la proporció de directives i tècniques era tan sols del 23,5%. Això vol dir que gairebé tres de cada quatre directius i tècnics d'empreses manufactures o de serveis d'alta i mitjana tecnologia són homes. Menys d'un de cada quatre directius i tècnics en aquests sectors és una dona.

El més negatiu del que es conclou a partir de la taula és que del 2001 al 2002, tant en nombres absoluts com en percentatge, el nombre de dones ha disminuït en aquestes categories.

Si es calcula en quines categories estan concentrades les dones, es pot comprovar que el nombre de dones que arriben a dalt de tot de les organitzacions ocupant llocs directius i en categories tècniques és del 25,3% del total de les dones ocupades en els sectors d'alta i mitjana tecnologia, mentre que aquest percentatge per als homes és del 33,6% al 2002, fet que corrobora la major dificultat d'accés i promoció de les dones.

Gràfic 7.2

Població ocupada en sectors d'alta i mitja tecnologia per categories professionals i sexe. Catalunya 2002

Font: IDESCAT, a partir de les dades de l'enquesta de població activa de l'INE.

VIII

LES DONES I LA RECERCA

Aquest capítol està dedicat al personal de recerca i desenvolupament (R+D) en els diferents sectors d'activitat: Administració pública, ensenyament superior, institucions sense afany de lucre (ISAL) i empreses.

8.1. Introducció

L'única institució que elabora dades estadístiques sobre recerca i desenvolupament a l'Estat Espanyol és l'Instituto Nacional de Estadística (INE), a partir d'una enquesta anual, i des de l'any 1989 aproximadament ofereix les dades desglossades per comunitat autònoma. Malgrat aquesta regionalització de les dades, no es disposa dels desglossaments per gènere i comunitats autònomes del personal d'R+D.

Per aquest motiu, es va haver de fer una petició d'informació, a l'Instituto Nacional de Estadística, en què se li va demanar el personal d'R+D a Catalunya desglossat per gènere i sector d'activitat, per gènere i categoria professional, tant en nombre de persones com en l'equivalent a dedicació plena (EDP) per l'any 2001.

El criteri de regionalització que ha utilitzat l'INE per poder obtenir les dades ha estat per ubicació de la seu social de la unitat estadística. En aquest cas es considera, per cada comunitat autònoma, el personal empleat per les unitats estadístiques la seu social de les quals estigui localitzada en aquesta comunitat autònoma.

Respecte de les categories, l'INE classifica el personal d'R+D en:

- Personal investigador:

Són els científics, científiques, enginyers i enginyeres implicats en la concepció o creació de nous coneixements, productes, processos, mètodes i sistemes i en la gestió dels corresponents projectes.

S'inclouen els gerents, administradors o administradores dedicats a la planificació i gestió dels aspectes científics i tècnics del treball dels investigadors i que, normalment, tenen una categoria igual o superior a les de les persones empleades directament com a investigadors.

També s'inclouen les estudiants i els estudiants postgraduats amb un salari/beca d'estudi que realitzen activitats d'R+D.

- Personal tècnic:

El personal tècnic i assimilat són persones quines principals tasques requereixen uns coneixements i experiència tècnica en un o diversos camps de l'enginyeria, de les ciències biològiques i físiques o de les ciències socials i humanitats.

Participen en projectes d'R+D, realitzen tasques científiques i tècniques aplicant principis i mètodes operatius, generalment sota la supervisió dels investigadors, com per exemple: buscar bibliografia, preparar programes d'ordinador, preparar material, fer proves i anàlisis, efectuar mesures, càlculs, realitzar enquestes, etcètera.

- Personal auxiliars:

El personal auxiliar comprèn els treballadors i les treballadores, qualificats o no, i el personal de secretaria i d'oficina que participen en la realització de projectes d'R+D o que estan directament relacionats amb aquests projectes.

S'inclouen els gerents i administradors ocupats principalment de qüestions financeres, de gestió de personal i d'administració en general, sempre que les seves activitats tinguin una relació directa amb les tasques d'R+D.

Lequivalència a dedicació plena (EDP) és la suma del personal que treballa a dedicació plena més la suma de fraccions de temps del personal que treballa a temps parcial.

8.2. Les dones que fan R+D per sectors d'activitat i categoria

Segons la taula 8.1, del total de persones ocupades en tasques d'R+D a dedicació plena (EDP), un 32% són dones.

La proporció de dones en R+D respecte al total de personal d'R+D en els organismes públics és del 47,5%, i en l'ensenyament superior, del 44,5%. En el sector empresarial aquesta proporció es redueix a més de la meitat, amb una proporció del 21,2%. En l'únic sector en què les dones són majoria és en el d'institucions públiques sense afany de lucre (IPSAL), amb una proporció del 57,1%.

Ara bé, si mirem la categoria d'aquestes dones que fan recerca i desenvolupament (R+D), veiem que la majoria són investigadores, amb un percentatge de dones investigadores respecte del total de dones que fan R+D en equivalència a dedicació plena (EDP) del 60,2%. Així mateix, la proporció de dones amb categoria de tècniques respecte del total de dones que fan R+D (EDP) és del 20,6%, i la proporció de dones que són auxiliars de recerca, del 19,3%.

Taula 8.1. Personal dedicat a activitats d'R+D en equivalència a dedicació plena (EDP) per sector i sexe. Catalunya 2001.

Sectors		Total	Dones	% Dones	% Dones sobre total dones del sector
Empreses	Investigadors	4.692,5	876,5	18,7	30,5
	Tècnics	6.144,6	1.136,0	18,5	39,6
	Auxiliars	2.703,5	858,6	31,8	29,9
	Total	13.540,6	2.871,1	21,2	100,0
Administració pública	Investigadors	935,9	378,7	40,5	62,2
	Tècnics	205,0	131,0	63,9	21,5
	Auxiliars	139,7	99,2	71,0	16,3
	Total	1.280,6	608,9	47,5	100,0
Ensenyament superior	Investigadors	7.936,8	3.407,9	42,9	79,7
	Tècnics	789,4	331,5	42,0	7,8
	Auxiliars	884,8	533,9	60,3	12,5
	Total	9.611,0	4.273,3	44,5	44,5
IPSAI	Investigadors	158,2	86,2	54,5	62,5
	Tècnics	37,1	23,9	64,4	17,3
	Auxiliars	46,4	27,9	60,1	20,2
	Total	241,7	138,0	57,1	57,1
Total sectors	Investigadors	13.723,9	4.749,3	34,6	60,2
	Tècnics	7.176,5	1.622,4	22,6	20,6
	Auxiliars	3.774,9	1.519,6	40,3	19,3
	Total	24.675,3	7.891,3	32,0	32,0

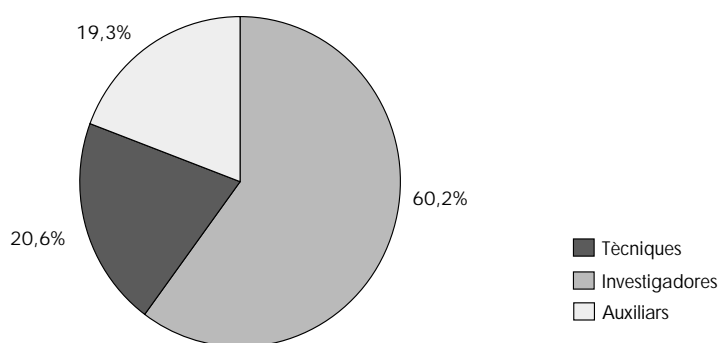
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

Però si mirem quina és la distribució en cada sector, veiem que les proporcions són molt diferents. La proporció d'investigadores continua sent més gran només en l'ensenyament superior i en l'Administració pública, amb un 79,7% i un 62,2% respectivament. Però en les empreses els resultats són molt pitjors. En aquest sector la proporció de dones que estan fent tasques d'auxiliars i la d'investigadores és molt semblant, aproximadament d'un 30%, mentre que la de tècniques és un 39,6%.

En les empreses i dins de la categoria d'investigadors només un 18,7% són dones. Això vol dir que de cada cent investigadors el nombre de dones no arriba ni a dinou. La situació és molt semblant en la categoria de tècnics. Les dones representen un 18,5% del total de tècnics en les empreses.

Gràfic 8.1

Participació de les dones en activitats d'R+D (EDP) per categories. Catalunya 2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

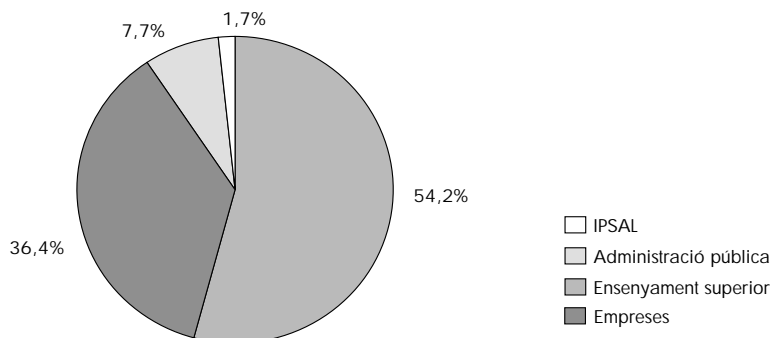
Ja s'ha dit en els paràgrafs anteriors que les dones representen el 32% del personal d'R+D en equivalència a dedicació plena (EDP). Però les dones no es troben distribuïdes en igual nombre en els diferents sectors. Segons la taula 8.2 i el gràfic 8.2, a on hi ha més gran nombre de dones que fan recerca i desenvolupament és a l'Ensenyament superior, més de la meitat de totes les dones que fan R+D estan en aquest sector, concretament un 54,2% de les dones. A continuació, un 36,4% de les dones que fan recerca i desenvolupament estan en les empreses, un 7,7% de les dones a l'Administració Pública i només un 1,7% de les dones que fan R+D ho fan a Institucions Públiques Sense Afany de Lucre (IPSAL).

Taula 8.2. Participació de les dones en R+D (EDP) segons el sector. Catalunya 2001.

Sector	Dones R+D (EDP)			Total dones	%Dones sobre total dones
	Investigadores	Tècniques	Auxiliars		
Empreses	876,5	1.136	858,6	2.871,1	36,4
Administració pública	378,7	131	99,2	608,9	7,7
Ensenyament superior	3.407,9	331,5	533,9	4.273,3	54,2
IPSAL	86,2	23,9	27,9	138	1,7
Total	4.749,3	16.22,4	15.19,6	7.891,3	100,0

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

Gràfic 8.2 Representació de les dones en R+D (EDP) segons el sector. Catalunya 2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

Taula 8.3. Personal dedicat a activitats d'R+D (nombre de persones) per sector i gènere. Catalunya 2001.

Sectors		Total	Dones	% Dones	% Dones sobre total dones del sector
Empreses	Investigadors	5.147,0	947,0	18,4	28,5
	Tècnics	7.187,0	1.336,0	18,6	40,2
	Auxiliars	3.294,0	1.044,0	31,7	31,4
	Total	15.628,0	3.327,0	21,3	100,0
Administració pública	Investigadors	1.548,0	642,0	41,5	68,2
	Tècnics	273,0	175,0	64,1	18,6
	Auxiliars	181,0	125,0	69,1	13,3
	Total	2.002,0	9.42,0	47,1	100,0
Ensenyament superior	Investigadors	13.605,0	5.359,0	39,4	79,9
	Tècnics	1.011,0	4.15,0	41,0	6,2
	Auxiliars	1.447,0	930,0	64,3	13,9
	Total	16.063,0	6.704,0	41,7	100,0
IPSAL	Investigadors	382,0	199,0	52,1	61,4
	Tècnics	97,0	68,0	70,1	21,0
	Auxiliars	84,0	57,0	67,9	17,6
	Total	563,0	324,0	57,5	100,0
Total sectors	Investigadors	20.682,0	71.47,0	34,6	63,3
	Tècnics	8.568,0	19.94,0	23,3	17,7
	Auxiliars	5.006,0	21.56,0	43,1	19,1
	Total	34.256,0	11.297,0	33,0	100,0

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

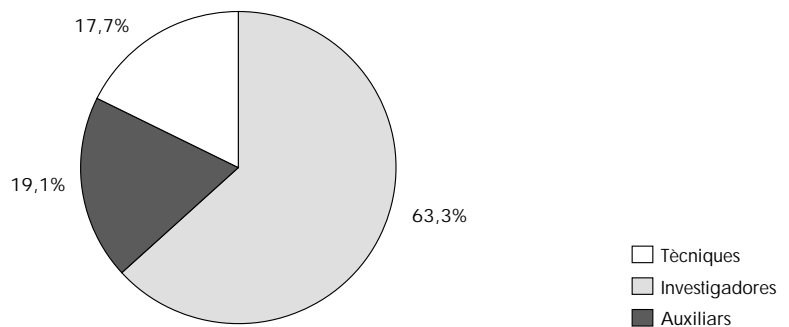
Si estudiem les dades de personal d'R+D en nombre de persones, sense tenir en compte la seva dedicació, tant si és parcial com si és plena, les conclusions que arribem són molt similars encara que una mica més favorables per la situació de la dona.

Del total de persones que fan recerca i desenvolupament a Catalunya, el 33% són dones. D'aquestes dones tenen la categoria d'investigadores un 63,3% del total, un 17,7% són tècniques i un 19,1% són auxiliars.

D'igual manera, la proporció de dones que fan R+D en l'empresa respecte del total de personal d'R+D és d'un 21,3%, mentre que en l'Administració pública, l'ensenyament superior i en l'IPSA les proporcions són molt superiors, del 47,1%, 41,7% i 57,5% respectivament.

Per categories, a l'empresa és on hi ha més tècniques i auxiliars. Només el 28,5% de dones que fan recerca i desenvolupament en les empreses són investigadores, mentre que a la resta de sectors la proporció més gran és en tots els casos la d'investigadores, que arriba a ser pràcticament el 80% del total de dones que fan R+D en l'ensenyament superior.

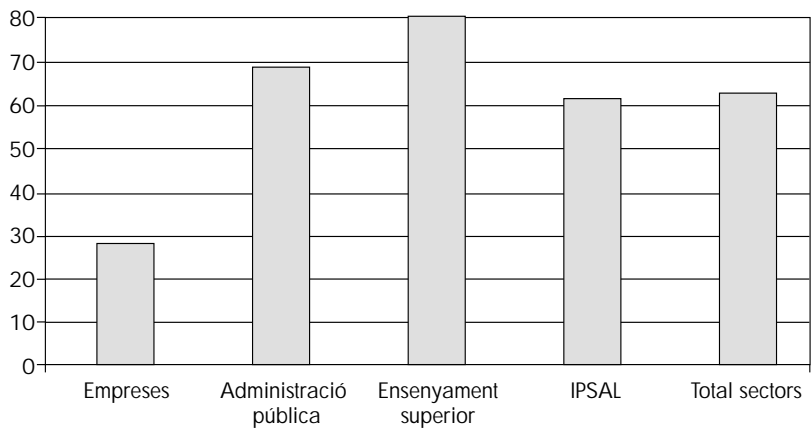
Gràfic 8.3

Participació de les dones en activitats d'R+D per categories.
Catalunya 2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

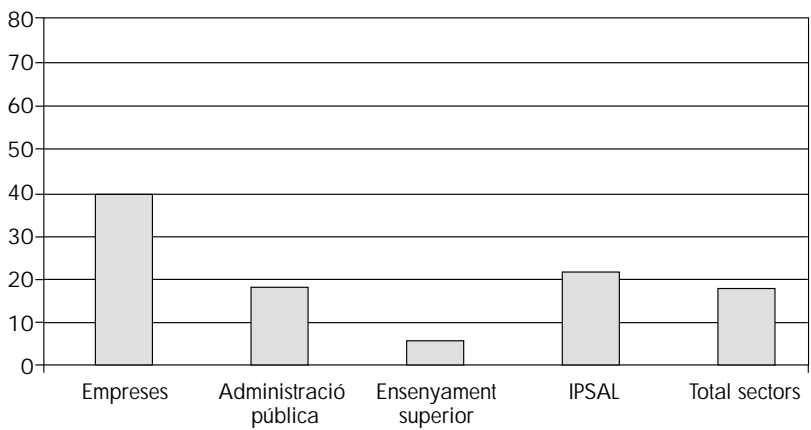
Els gràfics següents ens mostren que la distribució per categories és molt diferent en cada un dels sectors.

Gràfic 8.4 Dones investigadores respecte al total del personal R+D per sectors d'activitat. Catalunya 2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

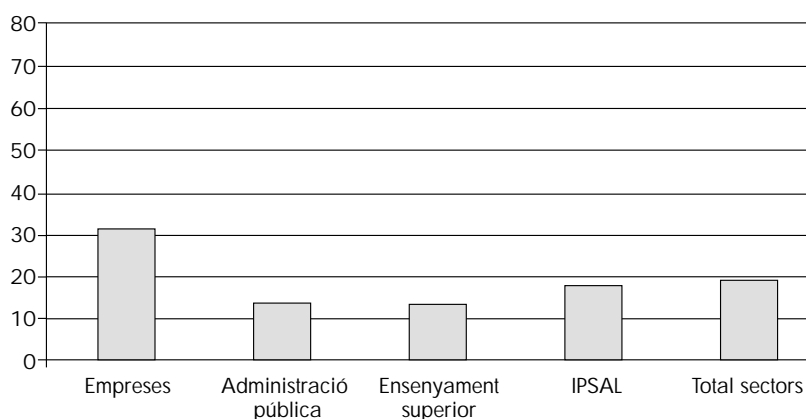
Gràfic 8.5 Dones tècniques respecte al total del personal R+D per sectors d'activitat. Catalunya 2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

Gràfic 8.6

Dones auxiliars respecte al total del personal R+D per sectors d'activitat. Catalunya 2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

En la taula 8.4 es pot veure quantes dones fan R+D en cada un dels sectors i la proporció de dones que fan recerca i desenvolupament en cada sector respecte del total de dones dedicades a aquest tipus d'activitats. Ara es pot veure que on hi ha més dones que fan R+D és a l'ensenyament superior, amb un 59,3%, a les empreses, en un 29,5%, en un 8,3% a l'Administració pública i només en un 2,9% en l'IPSAL.

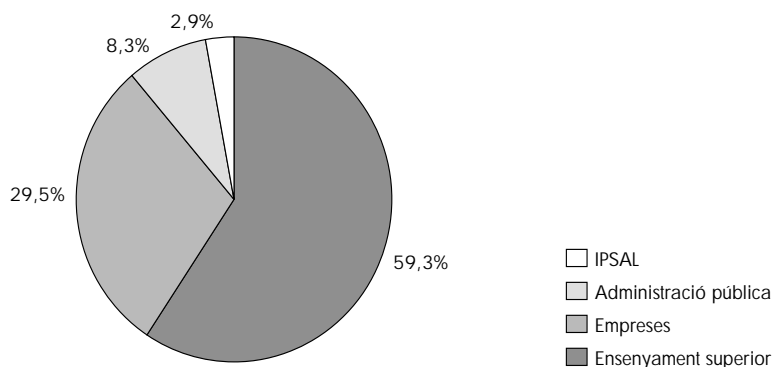
Per tant, si només es té en compte el nombre de persones, tant si és a dedicació plena com si és a dedicació parcial a tasques d'R+D, la proporció de dones que fan aquest tipus d'activitat a les empreses no arriba al 30%, mentre que si es calcula el nombre de persones en equivalència a dedicació plena (EDP) aquesta proporció era del 36,4%.

Taula 8.4. Participació de les dones en R+D (nombre de persones) segons el sector. Catalunya 2001.

Sectors	R+D Dones			Total	% Dones sobre total dones
	Investigadores	Tècniques	Auxiliars		
Empreses	947	1.336	1044	3.327	29,5
Administració pública	642,0	175,0	125,0	942	8,3
Ensenyament superior	5.359,0	415,0	930,0	6704	59,3
IPSAL	199	68	57	324	2,9
Total sectors	7.147	1.994	2.156	11.297	100,0

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

Gràfic 8.7

Representació de les dones en R+D segons el sector.
Catalunya 2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

8.3. Les dones que fan R+D a les empreses

En aquest apartat es presenten les dades del personal d'R+D en el sector de les empreses, en què es podrà conèixer la diferent distribució d'aquest personal per branca d'activitat de l'empresa segons el seu codi CNAE, el desglossament per gènere i per categoria professional.

Les dades estan contingudes a la taula 8.5, on s'ha calculat la proporció de dones que hi ha en el personal d'R+D de les empreses de cada branca d'activitat, i la proporció de dones que fan R+D en empreses de cada branca respecte del total de dones que es dediquen a fer R+D en el total d'empreses a Catalunya.

Com ja s'ha explicat en la introducció d'aquest capítol, s'han considerat les empreses que tenen la seva seu social a Catalunya. Les dades subministrades per l'Institut Nacional de Estadística (INE) no estan completes, ja que atesa la grandària de la mostra el desglossament per gènere no és possible obtenir-lo en algunes branques d'activitat i garantir el secret estadístic.

Taula 8.5. Personal d'R+D en empreses (nombre de persones) per branca d'activitat i gènere. Catalunya 2001.

CNAE	Branques d'activitat	Total	Dones	% Dones	% Dones sobre total dones
01+02+05	Agricultura	179	81	45,2	2,4
10 a 41	Total indústria	12.173	2.606	21,4	78,3
10+11+12 +13+14 +23	Indústries d'extracció i petroli	0	0	0,0	0,0
15+16	Alimentació, begudes i tabac	602	188	31,2	5,6
17+18+19	Indústria tèxtil, confecció, cuir i calçat	776	324	41,7	9,7
18	Confecció i pelleteria	416	244	58,6	7,3
17	Indústria tèxtil	345	78	22,6	2,3
19	Cuir i calçat	15	2	13,3	0,0
20+21+22	Fusta, paper, edició i arts gràfiques	342	100	29,2	3,0
22	Edició, impressió i reproducció	142	59	41,5	1,7
21	Cartó i paper	180	35	19,4	1,0
24	Indústria química	3.881	1.382	35,6	41,5
24-244	Productes químics	1.589	489	30,7	14,6
244	Productes farmacèutics	2.292	893	38,9	26,8
25	Cautxú i matèries plàstiques	278	55	19,7	1,6
26	Productes minerals no metàl·lics	173	21	12,1	0,6
27	Metal·lúrgia	45	3	6,6	0,0
28	Manufactures metàl·liques	205	17	8,2	0,5
29+30+31 +32+33 +34+35	Maquinària, material de transport	5.572	490	8,7	14,7
29	Maquinària i equip mecànic	1.295	104	8,0	3,1
30	Màquines de oficina, càlcul i ordenadors	270	6	2,2	0,1
31	Maquinària elèctrica	825	62	7,5	1,8
32	Equipo electrònic	643	67	10,4	2,0
321	Components electrònics	266	18	6,7	0,5
32-321	Aparells de radio, TV i comunicació	377	49	12,9	1,4
33	Instruments, òptica i rellotgeria	364	28	7,6	0,8

Taula 8.5. Personal d'R+D en empreses (nombre de persones) per branca d'activitat i gènere. Catalunya 2001. (Continuació)

CNAE	Branques d'activitat	Total	Dones	% Dones	% Dones sobre total dones
34	Vehicles de motor	2.064	212	10,2	6,3
35	Altres material de transport	111	11	9,9	0,3
353	Construcció aeronàutica i espacial	0	0	0,0	0,0
35-351-353	Altres equip de transport	103	11	10,6	0,3
36	Indústries manufactureres diverses	250	20	8,0	0,6
361	Mobles	84	6	7,1	0,1
36-361	Altres activitats de fabricació	166	14	8,4	0,4
37	Reciclatge	0	0	0,0	0,0
40+41	Energia i aigua	49	6	12,2	0,1
45	Construcció	43	4	9,3	0,1
50 a 93	Total serveis	3.233	636	19,6	19,1
50+51+52+55	Comerç i hoteleria	75	8	10,6	0,2
64	Correus i telecomunicacions	347	82	23,6	2,4
65+66+67	Mediació financera	110	8	7,2	0,2
70+71+72+73+74	Immobiliàries i serveis a empreses	2.551	506	19,8	15,2
72	Activitats informàtiques i connexes	785	113	14,3	3,3
722	Programes d'ordinador	765	113	14,7	3,3
72-722	Altres activitats informàtiques	20	0	0,0	0,0
73	Serveis d'R+D	1.100	258	23,4	7,7
70+71+74	Altres serveis a empreses	666	135	20,2	4,0
80+85+90+92+93	Serveis públics, socials i col·lectius	132	32	24,2	0,9
	TOTAL	15.628	3.327	21,289	100,0

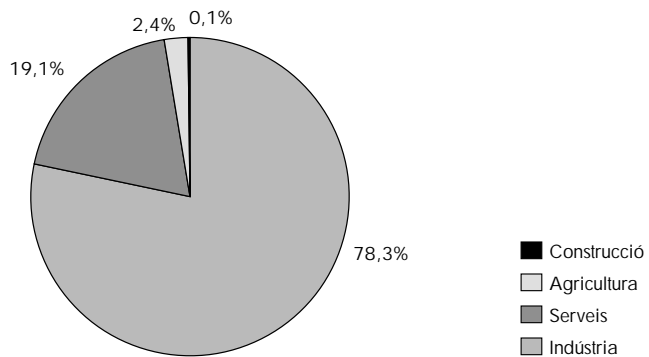
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

Una primera conclusió de la taula anterior és que el nombre més gran de dones que fan R+D en el sector empresa, es troba en empreses industrials. Un 79,3% de les dones estan en empreses industrials, un 19,1% de les dones en empreses de serveis, un 2,4% en empreses agrícoles i només un 0,1% de les dones que es dediquen a activitats de recerca i desenvolupament treballen en empreses de la construcció.

Una altre conclusió de la taula 8.5 que ja havíem vist també en la taula 8.3 és que del total de persones que fan R+D a les empreses un 21,3% són dones, per tant un 78,7% són homes. Però veiem que per branques d'activitat aquesta proporció varia moltíssim, des del 2,2% en màquines d'oficina, càlcul i ordinadors, fins al 58,6% de confecció i pel·leteria.

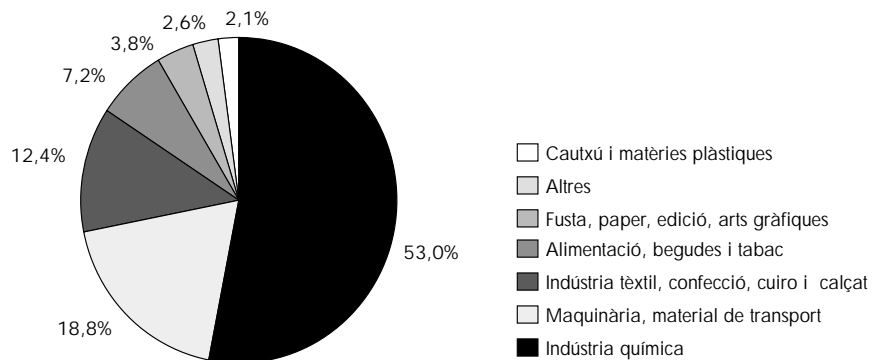
Dins de la indústria, on es troba una proporció més gran de dones fent R+D és en la indústria química (53%), i concretament en la indústria farmacèutica amb un 34,3%. A continuació, els sectors industrials que ocupen una proporció més gran de dones que fan R+D són: maquinària, material de transport (18,8%), indústria tèxtil, confecció, cuir i calçat (12,4%), alimentació, begudes i tabac (7,2%), fusta, paper, edició, arts gràfiques (3,8%) i cautxú i matèries plàstiques (2,1%).

Gràfic 8.8 Dones que fan R+D a l'empresa per branca d'activitat. Catalunya 2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

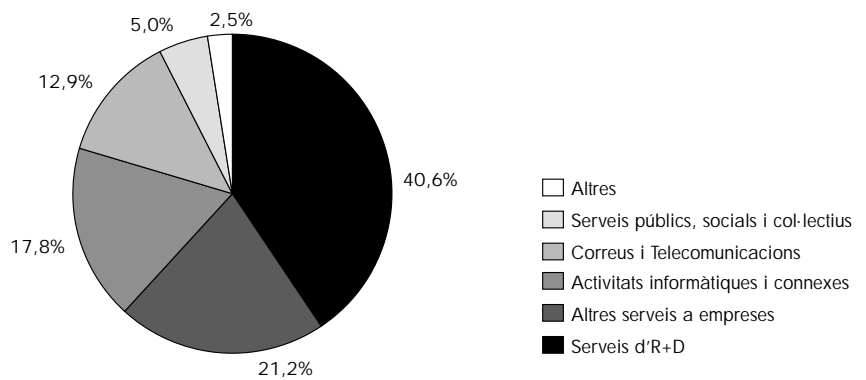
Gràfic 8.9 Proporció de dones que fan R+D a les empreses industrials per branques d'activitat. Catalunya 2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

Dins del sector serveis, on hi ha un nombre més gran de dones que fa R+D és lògicament en empreses de serveis d'R+D, amb un 40,6% del total de dones. Altres branques d'activitat amb una proporció significativa de dones que fan R+D són: altres serveis a empreses, que inclou entre altres activitats immobiliàries (CNAE: 70), amb un 21,2%, activitats informàtiques, amb el 17,8%, correus i telecomunicacions, amb el 12,9%, i serveis públics, socials i col·lectius, amb el 5%.

Gràfic 8.10 Proporció de dones que fan R+D a les empreses de serveis per branques d'activitat. Catalunya 2001

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

IX

LES DONES COM A USUÀRIES I PROFESSIONALS DE LES TIC

En aquest capítol es recullen les dades obtingudes en l'estudi sobre oferta i demanda de personal de les tecnologies de la informació i la comunicació de juny de 2001 de la Secretaria per a la Societat de la Informació (SSI), i l'enquesta sobre la penetració de les TIC a Catalunya de la Secretaria de Telecomunicacions i Societat de la Informació (DURSI) i l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT) de novembre de 2001.

Per tal d'estudiar la situació actual dels professionals de les TIC, l'estudi es basava en els resultats de l'enquesta realitzada per l'Institut d'Estadística de Catalunya i la Secretaria per a la Societat de la Informació a una mostra de 1.600 empreses catalanes de tots els sectors amb deu o més treballadors.

En el segon estudi la mostra de l'enquesta estava formada per 1.645 llars distribuïdes segons la dimensió del municipi i la demarcació territorial a què pertanyen. Dins de cada una d'aquestes llars es va seleccionar aleatòriament una persona de quinze anys o més per avaluar l'ús que fa de les noves tecnologies, bàsicament ordinador, Internet i telèfon mòbil.

Del primer estudi l'indicador que ens interessa destacar és el percentatge de dones assalariades professionals i usuàries de les TIC sobre el total dels treballadors professionals i usuaris de les tecnologies de la informació en empreses de deu o més treballadors.

Taula 9.1. Presència de la dona a les TIC. Catalunya 2000.

	% Professionals de les TIC	% Usuaris de les TIC
Dones	2,6	43,2
Homes	4,4	31,3
Total	3,7	35,7

	% Dones
Personal assalariat ocupat	37
Professionals de les TIC	26
Usuàries de les TIC	45

Font: Secretaria per a la Societat de la Informació, a partir de dades de l'IDESCAT. Enquesta sobre ocupació de les TIC a l'empresa. Desembre de 2000.

Del total d'assalariats professionals de les TIC de la mostra, el 26% eren dones, molt per sota de la proporció de dones que hi ha en conjunt en aquestes empreses, que era del 37%. Si el 45% dels usuaris de les TIC a les empreses són dones, i tenint en compte que només el 37% dels

treballadors són dones, això significa que hi ha un nombre més alt d'usuàries.

Els resultats mostren també que el personal assalariat ocupat com a professional de les TIC representa el 3,7% del personal de les empreses de deu o més treballadors. Respecte al total de dones ocupades a les empreses de la mostra, les professionals de les TIC representen només el 2,6%, molt per sota del 4,4% d'homes professionals de les TIC.

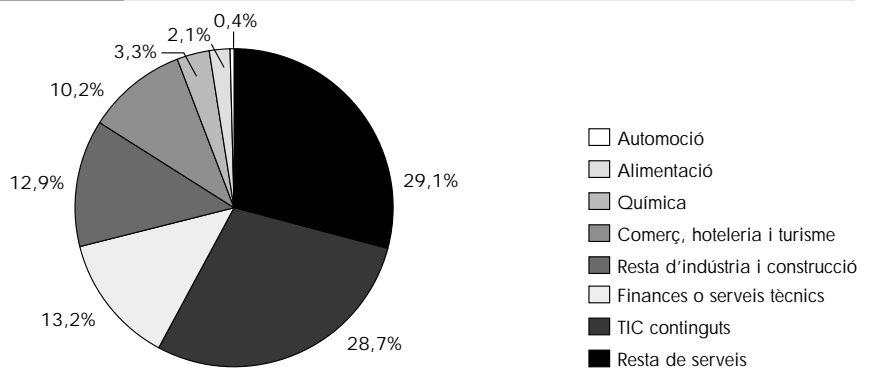
Els sectors que més dones professionals de les TIC ocupen són el de la resta de serveis, amb un 29,1%, i el de TIC i continguts amb un 28,7%, mentre que els sectors on hi ha més dones usuàries de les TIC són la resta de serveis (25,8%), comerç, hoteleria i turisme (25%), i finances i serveis tècnics amb el 16,5%.

Taula 9.2. Dones professionals de les TIC per sectors. Catalunya 2000

	% Dones
TIC i continguts	28,7
Finances o serveis tècnics	13,2
Resta d'indústria i construcció	12,9
Comerç, hoteleria i turisme	10,2
Química	3,3
Alimentació	2,1
Automoció	0,4
Resta de serveis	29,1

Font: Secretaria per a la Societat de la Informació, a partir de dades de l'IDESCAT. Enquesta sobre ocupació de les TIC a l'empresa. Desembre de 2000.

Gràfic 9.1 Dones professionals de les TIC per sectors. Catalunya 2000

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Secretaria per a la Societat de la Informació a partir de dades de l'IDESCAT. Enquesta sobre ocupació TIC a l'empresa. Desembre 2000.

Taula 9.3. Definició de sectors d'activitat amb la correspondència amb la classificació CNAE-93.

Sector	CNAE-93
TIC i continguts	7.122, 72, 221, 223, 921, 922, 924, 925, 30-33, 642
Alimentació	15, 16
Automoció	34, 35
Química	24, 25
Comerç, hoteleria i turisme	50, 51, 52, 55, 60, 61, 62, 63
Resta de la indústria i construcció	10-14, 17-21, 222, 23, 26-29, 36-37, 40-41, 45
Finances i serveis tècnics	65, 66, 67, 74
Resta dels serveis	641, 70, 711, 712, 7131, 7132, 7134, 714, 73, 80, 85, 90, 91, 923, 926, 927, 93

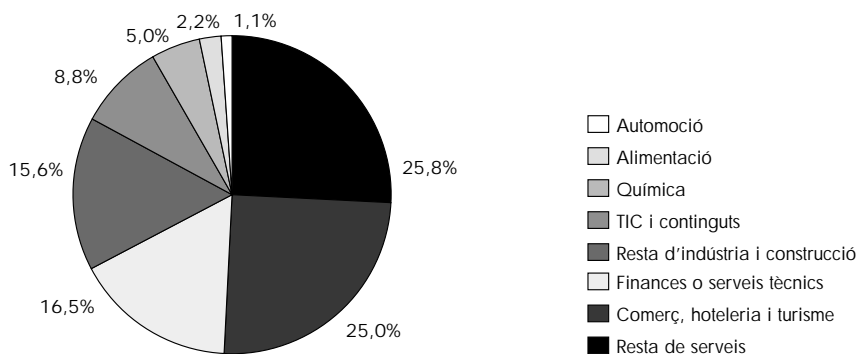
Font: Oferta i demanda de personal de les tecnologies de la informació i la comunicació. Catalunya 2001. Secretaria per a la Societat de la Informació, 2001. <http://dursi.gencat.es>

Taula 9.4. Dones usuàries TIC per sectors. Catalunya 2000

	% Dones
TIC i continguts	8,8
Finances o serveis tècnics	16,5
Resta d'indústria i construcció	15,6
Comerç, hoteleria i turisme	25,0
Química	5,0
Alimentació	2,2
Automoció	1,1
Resta de serveis	25,8

Font: Secretaria per a la Societat de la Informació, a partir de dades de l'IDESCAT. Enquesta sobre ocupació de les TIC a l'empresa. Desembre de 2000.

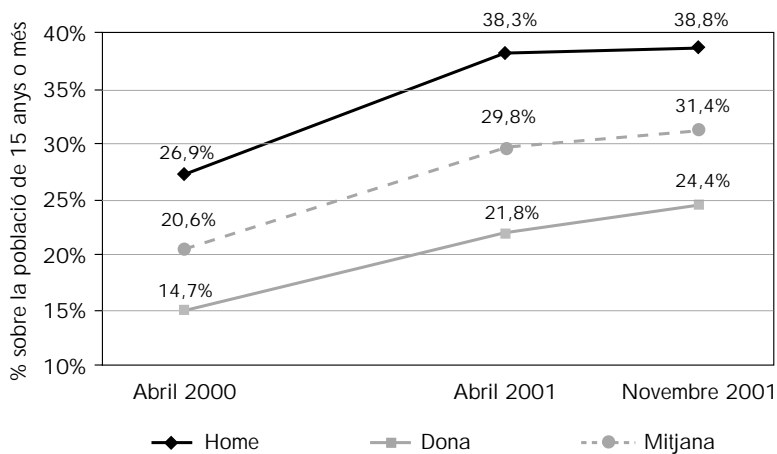
Gràfic 9.2 Dones usuàries TIC per sectors. Catalunya 2000

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Secretaria per a la Societat de la Informació a partir de dades de l'IDESCAT. Enquesta sobre ocupació TIC a l'empresa. Desembre 2000.

Segons els resultats de l'enquesta sobre penetració de les TIC a Catalunya, l'ús de les noves tecnologies per part de les dones, com per exemple l'ús d'Internet, s'ha incrementat, i passa del 21,8% l'abril de 2001 al 24,4% el novembre de 2001, i és més gran l'increment que no pas el dels homes.

Gràfic 9.3 Evolució de l'ús d'Internet a Catalunya segons el sexe. Catalunya 2000-2001

Font: Secretaria de Telecomunicacions i Societat de la Informació. Resum de l'enquesta sobre la penetració de les TIC a Catalunya STSHDESCAT. Novembre 2001.

X

CONCLUSIONS

Volem començar aquestes conclusions dient que és absolutament necessari que els organismes encarregats de la recollida i elaboració de dades facin un esforç per considerar el gènere com a variable diferenciadora, ja que aquesta és l'única manera de poder fer estudis que desvetllin de manera clara i exacta la realitat de la dona en el món científic i tecnològic. Això hauria de permetre descobrir i descartar els orígens i les causes de les desigualtats i dissenyar polítiques i accions amb vista a aconseguir un equilibri entre les dones i els homes que estudien i treballen en entorns científics i tecnològics.

Manquen encara moltes dades, es constata com la variable gènere no sempre es té en compte a l'hora de fer enquestes, estadístiques i difondre informació per part de les institucions.

Les dades recollides en aquest llibre blanc ens mostren que en la població catalana hi ha més nois que noies a primària, i aquesta tendència, demogràfica, existeix mentre l'ensenyament és obligatori, però quan passen a les etapes postobligatòries els nois no segueixen la seva formació, segurament perquè s'incorporen abans al mercat de treball, mentre que les noies es mantenen majoritàriament fins a les etapes superiors, cicles formatius de grau superior (CFGs) i universitat. L'increment de les noies a la població escolar comença a fer-se palesa quan estudiem l'etapa del batxillerat. Això ens pot portar a concloure que **les noies perceben la necessitat d'estar més preparades i d'assolir un més alt nivell educatiu que els permeti accedir en un futur al mercat de treball en millors condicions.**

Però quan s'analitza l'àmbit de formació escollit majoritàriament per les noies, tant en modalitats de batxillerat com en famílies professionals dels cicles formatius, es comprova que les opcions continuen sent molt tradicionals. El 54% de les noies fan el batxillerat d'Humanitats i Ciències Socials, el 33,7% escullen la modalitat de Ciències de la Naturalesa i la Salut, i només el 7,2% fan el Tecnològic. En els cicles formatius de grau mig troben que Administració i Sanitat són les famílies on es concentra pràcticament el 65% de totes les noies matriculades en aquests cicles. De les opcions tecnològiques sembla que la química és de les preferides per les estudiants.

Les causes que poden provocar aquestes sortides encara "tradicionals" podrien ser diverses. En el cas del poc èxit dels batxillerats tecnològics, potser el perfil del professorat que fa orientació o tutoria. En general el professorat ha d'assumir l'orientació i la informació a través de les tutories. Però **manquen especialistes** en orientació que reforçarien aquesta tasca des d'un punt de vista més tècnic. També **hi ha una manca de referents femenins**, hi ha poques professores en determinades àrees tecnològiques, en què la proporció de professorat masculí és majoritària o fins i tot total. Una altra causa la podem trobar en l'oferta territorial. Tot i que s'hauria d'analitzar més a fons, creiem que l'oferta territorial pot facilitar o no la mobilitat, i això repercuteix de forma diferent entre els nois i les noies.

En l'etapa de cicles formatius de grau mitjà (CFGM), cal destacar dos aspectes: les dones no tenen tendència a seguir aquesta etapa, i és l'única opció postobligatòria en què no presenten la proporció majoritària.

En els cicles formatius de grau superior (CFGS), les dones són majoria, fet que reforça la idea que les noies volen o veuen la necessitat de formar-se, però un cop més aquesta formació està emmarcada en les sortides “tradicionals” i “femenines”.

En l'ensenyament universitari les conclusions que s'extreuen de les dades analitzades són clares i preocupants: **a les titulacions en què la tecnologia hi juga un paper clau (principalment enginyeries), els desequilibris entre el nombre de dones i el nombre d'homes són molt grans.** En altres àmbits científics, les proporcions són més equilibrades, tot i que algunes titulacions encara semblen ser “territori” dels nois.

La tendència de les noies és a concentrar-se en Ciències Socials i Humanitats, mentre que els nois apunten cap a enginyeries o titulacions com Administració i Direcció d'Empreses o Empresariales.

Mentre que les dones representen el 53% del total d'estudiants de primer i segon cicle, als àmbits d'arquitectura i enginyeria el percentatge de dones cau a un 25,4%. Per titulacions, les diferències de distribució de les dones encara són més acusades.

Sembla que **a tercer cicle els desequilibris tendeixen a minvar**; si és així, els percentatges de professores en els diferents àmbits potser haurien d'estar encara més equilibrats, si no ara, almenys sí d'aquí a uns anys.

Fruit d'aquesta situació en el món de l'ensenyament, **la dona quan s'incorpora al mercat de treball ho fa en uns sectors, en unes branques d'activitat i en unes ocupacions determinades, cosa que ocasiona el conegut efecte de segregació professional.**

De l'estudi realitzat sobre la situació en el mercat de treball s'ha comprovat que la dona ha estat present de forma majoritària com a professora en l'educació infantil i primària des del curs 1980-1981, amb un 68,6%, experimentant un augment constant que ha fet que en el curs 1999-2000 arribés al 84,2% de percentatge de dones dins del professorat d'educació infantil i primària.

Durant el curs 2000-2001 la presència de les dones en l'educació infantil i primària és majoritària en tots els apartats. El 84,6% del professorat d'aquesta etapa són dones. En els sectors públic i privat la presència de la dona professora en l'educació infantil i primària és molt semblant, un 84,3% en el sector públic i un 85% en el sector privat.

En el professorat de l'ensenyament secundari també la presència de la dona ha estat majoritària a partir dels cursos 1990-1991, i tot i que també experimenta un augment, no és tan important ni comparable amb

l'experimentat per les dones en el professorat de l'educació infantil i primària. Així, en el curs 1999-2000 el percentatge de dones en el professorat d'educació secundària és del 53,5%.

En el curs 2000-2001 dins dels ensenyaments secundaris, la presència de la dona està lleugerament per sobre de la de l'home excepte en el professorat tècnic d'FP, on és minoritària. La dona en aquest darrer apartat només ocupa el 32,4% de les places.

Les especialitats amb un alt percentatge de dones en el professorat (més del 70%) son poques, només cinc, en el curs 2002-2003, i estan concentrades en tres àmbits: el sanitari, l'alimentari i el de criança i cultiu. Aquest últim està totalment ocupat per dones.

Les especialitats que en el curs 2002-2003 tenen un baix percentatge de dones (menys del 30%) son vint-i-vuit, de les quals n'hi ha onze en què no hi ha cap dona. Les especialitats en què no trobem dones estan relacionades amb àrees de mecànica, disseny, vehicles, màquines, instrumentació, soldadura i fotograts. Hi ha cinc especialitats en què la presència de la dona no arriba al 5% del total. Aquestes especialitats inclouen àmbits com electricitat, electrònica, equips tèrmics i fluids.

Les dones en el curs 2002-2003 només ocupen un **37,45% dels càrrecs de director, tot i que ocupen la majoria de places de l'ensenyament secundari** (en el 2000-2001 un 53,8% del professorat eren dones). Les dones ocupen una majoria (més del 50%) de càrrecs de coordinador pedagògic i càrrecs de coordinació. La proporció és equivalent a la de dones que estan en l'ensenyament de secundària.

A la universitat catalana, la situació pel que fa a proporcions de dones en el professorat és molt diferent. Es podria dir que **la universitat està "masculinitzada"; el percentatge de professores no arriba al 35%** (curs 2000-2001). És una llàstima que no es pugui analitzar la tendència que ha seguit aquesta dada en els darrers anys, ja que això podria portar llum sobre un possible futur més equilibrat (cal esperar que, si actualment el nombre de noies que estudia a la universitat és superior al nombre de nois, a mesura que passin els anys el nombre de professores s'anirà incrementant).

Pel que fa a les àrees de coneixement del professorat, hi ha un desequilibri força acusat entre **l'àrea "feminitzada" d'Humanitats i l'àrea "masculinitzada" d'Arquitectura i Enginyeria**.

Amb tot, una de les dades més preocupants, i que podria fer pensar fins i tot en un cert grau de discriminació per gènere dins el món universitari, és el **baixíssim percentatge de dones que ocupen càtedres** (molt més baix que el percentatge de dones a la universitat). Això podria ser degut al "sostre de vidre" que dificulta que les dones arribin a les categories professionals més altes (catedràtica d'universitat, en aquest cas). Tanmateix, cal una anàlisi més detallada per arribar a determinar si part

d'aquest desequilibri es deu en realitat a una possible discriminació (caldría analitzar, per exemple, quantes professores titulars tenen la mateixa edat que els professors catedràtics).

El percentatge de dones en els diferents càrrecs de govern a les universitats és molt baix; únicament dues de les onze universitats catalanes tenen una dona rectora, i a la majoria de càrrecs no hi ha més del 30% de dones. Tot i que la manca d'algunes dades fa que no es puguin extreure conclusions prou significatives, i que hi ha diferències entre universitats, en general, el percentatge de dones en els càrrecs unipersonals de govern (per al total d'universitats catalanes **és del 27%**) és encara més baix que el percentatge de dones entre el professorat universitari. També s'observa que les proporcions són més baixes quan els càrrecs són més alts, i que a mesura que descendim als llocs de sotsdirecció o de secretaria d'unitat estructural la proporció de dones augmenta.

Aquesta situació de desigualtat és general en tot el mercat de treball i fins i tot s'agreuja en l'empresa privada. Tot i que **la incorporació de la dona al mercat de treball va incrementant, el 2002 només el 41,6% de la població activa està formada per dones.**

En estudiar les dades de mitjana d'anys de formació i proporció de dones i homes en cada un dels nivells formatius, s'ha comprovat que **les dones tenen de mitjana un nivell més alt de formació**, però aquest avantatge de moment no els ha servit per assolir llocs de major prestigi i responsabilitat.

Majoritàriament, les dones ocupades estan en els serveis amb un 76,7%, i dins dels serveis on hi ha una proporció més gran de dones és en el comerç, l'hoteleria i les reparacions, amb un 26,2%, i seguidament a l'Administració pública, educació i sanitat, en què hi ha el 23,5% de les dones que treballen.

Només un 20,2% de les dones ocupades estan a la indústria, i dins de la indústria la major proporció es troba en els sectors d'alimentació, tèxtil, fusta, paper i edició.

Per ocupacions es detecten categories on predominen les dones. De cada cent empleats administratius pràcticament seixanta-cinc són dones, i de cada cent treballadors de serveis de restauració, personals i de comerç més de seixanta-sis són dones. Mentre que hi ha ocupacions o categories molt masculinitzades, per exemple, tot i que el 86,6% de les dones ocupades són treballadores assalariades, només l'1,5% de dones tenen càrrecs directius.

Si ens centrem en les dones tècniques i científiques, la situació no és tan negativa. Del total de tècnics i professionals científics i intel·lectuals, el 53,1% són dones, i en el cas de tècnics i professionals de suport la proporció és més baixa, del 44%. Ara bé, malgrat això, **el nombre de dones que tenen aquestes ocupacions representa una proporció molt baixa respecte del total de dones que treballen.**

Un altre aspecte important a considerar és si aquestes tècniques i científiques treballen en sectors d'alta i mitjana tecnologia. Les dades proporcionades per l'Institut Català d'Estadística (IDESCAT) ens diuen que **la proporció de dones en els sectors d'alta i mitjana tecnologia és aproximadament del 29%** (en manufacturadors d'alta i mitjana tecnologia del 26,9% sobre el total de treballadors ocupats en aquests sectors, i en els serveis d'alta tecnologia o de punta del 36,9%). Però **la proporció de directives i tècniques en aquests sectors (respecte del total de directius i tècnics) és molt més baixa, tan sols del 23,5%**.

A partir d'una altra font d'informació, concretament a partir de l'estudi de la Secretaria per a la Societat de la Informació (SSI) sobre el personal de les TIC de juny de 2001, del total d'assalariats professionals de les TIC de la mostra, el 26% eren dones, molt per sota de la proporció de dones que hi ha en conjunt en aquestes empreses, que era del 37%. Mentre que la proporció d'usuàries de les TIC a les empreses era del 45%.

De les dades de l'Instituto Nacional de Estadística (INE) sabem que les dones que fan recerca tant a l'empresa com a l'Administració pública, l'ensenyament superior o l'IPSAL representen el 33% del total del personal d'R+D. **De cada cent persones dedicades a tasques de recerca i desenvolupament, trenta-tres són dones.** Això ens permet afirmar que el món de la recerca (igual que el de la tecnologia) està dominat, en general, pels homes.

Però les proporcions de dones en R+D respecte del total de personal d'R+D són diferents en els diversos sectors. Mentre que la situació en els organismes públics és del 47,1%, i en l'ensenyament superior del 41,7%, en el sector empresarial aquesta proporció es redueix pràcticament a la meitat, al 21,3%.

Per categories, en les empreses només el 18,4% dels investigadors i el 18,6% que tenen la categoria de tècnic són dones, mentre que les auxiliars són el 31,7% del personal d'aquesta categoria.

Per branca d'activitat, les dades de l'INE ens indiquen que on les dones tenen un paper més important en la recerca és en la indústria química (concretament en la indústria farmacèutica), en què les dones representen el 35,6% del total de personal d'R+D en aquestes empreses. També voldríem destacar el 41,8% de dones en el personal d'R+D en la indústria tèxtil, confecció, cuir i calçat, i el 31,2% d'alimentació, begudes i tabac.

Per acabar, podem resumir que malgrat que no es pot generalitzar i que es detecten diferències en sectors, branques i categories, la situació de la dona en el món de la ciència i la tecnologia no ha assolit els nivells d'igualtat que requereix la nostra societat. Confiam que aquest llibre blanc serveixi com a punt de partida per proposar solucions i formular propostes de futur.

XI

BIBLIOGRAFIA

11.1. Llibres i articles

Anuari estadístic de Catalunya 2001. Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT). Barcelona. 2001.

Anuari estadístic de Catalunya 2002.: Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT). Barcelona. 2002.

ARTAL, M.; BRICALL, M.; FONTANALS, A.; SOLÉ, F Dones i carreres tècniques I. Perfil de les estudiants a la UPC 1998/99. Edita: Programa Dona de la UPC. Barcelona. 2000.

ARTAL, M.; BATISTA, J.M.; MÀRQUEZ, R.; PARRILLA, D.; SOLÉ, F Dones i carreres tècniques II. Perfil de les titulades en Enginyeria Industrial. Promocions 1990/98. Edita: Programa Dona de la UPC. Barcelona. 2000.

DE FELIPE, R.; ABADÍA, A.; CHUECA, A.; VIEITEZ, A. M. "Mujer, ciencia y sociedad: Las ciencias agrarias". *Revista Arbor: Ciencia, pensamiento y cultura* [Madrid], núm. 679-680, volum CLXXII (juliol-agost 2002).

DE PABLO, F.; DE LA FUENTE, G.; MORREALE, G.; SALAS, M.; ARANDA, A.; SANTISTEBAN, P.; NIETO, A.; BLASCO, M. A. "Biología y Biomedicina: un área de mujeres fértiles". *Revista Arbor: Ciencia, pensamiento y cultura* [Madrid], núm. 679-680, volum CLXXII (juliol-agost 2002).

El sistema universitari de Catalunya. Memòria 2000-2001. Generalitat de Catalunya. Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació. Barcelona. 2001.

Estadísticas sobre las actividades en investigación científica y desarrollo tecnológico (I+D). Indicadores básicos. Instituto Nacional de Estadística (INE). Madrid. 2002.

Estudio sobre mujeres investigadoras del CSIC. Centro Superior de Investigaciones Científicas (CSIC). Madrid. Juny 2001.

"Estudio sobre mujeres investigadoras del CSIC". *Revista Arbor: Ciencia, pensamiento y cultura* [Madrid], núm. 679-680, volum CLXXII (juliol-agost 2002).

FERNANDEZ VARGAS, V.; SANTESMASES, M. J. "Ciencia y tecnología en el CSIC: Una visión de género". *Revista Arbor: Ciencia, pensamiento y cultura* [Madrid], núm. 679-680, volum CLXXII (juliol-agost 2002).

GARCÍA-LÓPEZ, M. T.; GOYA LAZA, P.; ERRA SARABASA, P., GONZÁLEZ CARLOS, M.; JIMENO HERRANZ, L.; MIFSUD CORTS, M. D.; NIETO LÓPEZ, O.; DE OCÁRIZ HERRERO, C.; PENADÉS ULLATE, S.; RODRÍGUEZ RAMOS, I. "El Área de Ciencia y Tecnologías Químicas: ¿Un área de químicas?" *Revista Arbor: Ciencia,*

pensamiento y cultura [Madrid], núm. 679-680, volum CLXXII (juliol-agost 2002).

Informe Cotec. Tecnología e Innovación en España. Fundación Cotec para la Innovación Tecnológica. Madrid. 2002.

IZQUIERDO, M. J.; BORRÀS, A.; FERRER, A., SANZ, N.; VIAYNA, I. *El sexisme a la universitat. Estudi comparatiu del personal assalariat de les universitats públiques catalanes*. Universitat Autònoma de Barcelona. Serveis de Publicacions. Bellaterra. 1999.

JUÁREZ, M.; BENEDITO, C.; CANO, P.; DOBARGANES, C.; GARCÍA VIGUERA, C.; GONZÁLEZ SOTELO, C.; MARCOS, A.; MARTINEZ CASTRO, I.; POLO, C.; RODRÍGUEZ, A. "Situación de la mujer científica en el Área de Alimentos del CSIC". *Revista Arbor: Ciencia, pensamiento y cultura* [Madrid], núm. 679-680, volum CLXXII (juliol-agost 2002).

Les dones a Catalunya: dades estadístiques. Institut Català de la Dona (ICD). Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT). Barcelona. Novembre 2001.

Les femmes dans la recherche française. Livre Blanc. Ministère de la recherche. París. Març 2002.

Libro Blanco. El sistema español de innovación, diagnósticos y recomendaciones. Fundación Cotec para la Innovación Tecnológica. Madrid. 1998.

MARTÍN LOU, M. A.; BODEGA, M. I.; CALATRAVA, A.; DELGADO, M.; DURÁN, M. Á.; FERNÁNDEZ VARGAS, V.; GANGUTIA, E.; ROLDÁN, C.; SEVILLA, R. "Área de Humanidades y Ciencias Sociales: Una visión en el tiempo". *Revista Arbor: Ciencia, pensamiento y cultura* [Madrid], núm. 679-680, volum CLXXII (juliol-agost 2002).

Mercat de treball 2001. Ampliació de resultats anuals de l'enquesta de població activa. Institut d'Estadística de Catalunya. Barcelona. Maig 2002.

Mercat de treball 2002. Ampliació de resultats anuals de l'enquesta de població activa. Institut d'Estadística de Catalunya. Barcelona. Maig 2003.

MEYA LLOPART, M.; DE LA HOZ DEVI, J. *Oferta i demanda de personal de les tecnologies de la informació. Catalunya 2001*. Secretaria per a la Societat de la Informació. Barcelona. Juny 2001.

MEYA LLOPART, M.; DE LA HOZ DEVI, J. *Estadístiques de la Societat de la Informació a Catalunya 2001*. Secretaria per a la Societat de la Informació. Barcelona. Juny 2001.

MOYA DE GUERRA, E.; BELLANATO, J.; FLORES, A.; GARCÍA-BORGE, M. J.; GATO, B.; HERNÁNDEZ, M.; JUNGCLAUS, A.; MÁRQUEZ, I.; MASEGOSA, J.; DEL OLMO, A. “Mujeres en Ciencia y Tecnologías Físicas en el CSIC”. *Revista Arbor: Ciencia, pensamiento y cultura* [Madrid], núm. 679-680, volum CLXXII (juliol-agost 2002).

RUIZ VALERO, C.; ADEVA, P.; ANDRADE, M. C.; DE ANDRÉS, A.; CASCALES, C.; DURÁN, A.; FERNÁNDEZ, A.; GONZÁLEZ CARREÑO, T.; LÓPEZ SANCHO, P.; MIJANGOS, C.; MONGE, Á.; PLATERO, G.; ROVIRA, C.; SANJUÁN, M. L.; SANTOS, A. “Ciencia y Tecnología de Materiales: De las sombras a las luces”. *Revista Arbor: Ciencia, pensamiento y cultura* [Madrid], núm. 679-680, volum CLXXII (juliol-agost 2002).

TARRACH, R.; FERNÁNDEZ VARGAS, V.; LLAGUNO, C.; MENDIZABAL, T. M.; TIGERAS, P. “Científicas del CSIC: Una primera aproximación”. *Revista Arbor: Ciencia, pensamiento y cultura* [Madrid], núm. 679-680, volum CLXXII (juliol-agost 2002).

TELLERÍA, M. T. “Una visión de género en el Área de Recursos Naturales”. *Revista Arbor: Ciencia, pensamiento y cultura* [Madrid], núm. 679-680, volum CLXXII (juliol-agost 2002).

11.2. PÀGINES WEB

Consejo Superior de Investigaciones Científicas (CSIC)
www.csic.es

Departament d'Ensenyament
www.gencat.net/ense

Departament d'Universitats. Recerca i Desenvolupament (DURSI)
<http://dursi.gencat.es>

Fundación Cotec para la Innovación Tecnológica (Cotec)
www.cotec.es

Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)
www.idescat.es

Instituto Nacional de Estadística (INE)
www.ine.es

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte
www.mec.es/estadistica

Ministerio de Ciencia y Tecnología
www.mcyt.es

XII

ANNEXOS

A1. LES NOIES A L'EDUCACIÓ NO UNIVERSITÀRIA

Taula A1.1. Evolució percentual de l'alumnat d'educació infantil per sexe. Curs 1980-1981 / 2000-2001.

Curs	Total	Gènere			
		Nenes	Nens	% Nenes	% Nens
1980-1981	221.545	109.886	111.659	49,6	50,4
1981-1982	214.594	106.439	108.155	49,6	50,4
1982-1983	209.792	104.057	105.735	49,6	50,4
1983-1984	201.328	99.657	101.671	49,5	50,5
1984-1985	191.380	94.159	97.221	49,2	50,8
1985-1986	181.924	89.507	92.417	49,2	50,8
1986-1987	171.204	84.232	86.972	49,2	50,8
1987-1988	162.825	80.273	82.552	49,3	50,7
1988-1989	154.642	76.084	78.558	49,2	50,8
1989-1990	150.374	73.683	76.691	49	51
1990-1991	150.983	73.982	77.001	49	51
1991-1992	170.878	83.559	87.319	48,9	51,1
1992-1993	184.450	89.643	94.807	48,6	51,4
1993-1994	203.303	98.602	104.701	48,5	51,5
1994-1995	205.827	99.826	106.001	48,5	51,5
1995-1996	210.191	102.153	108.038	48,6	51,4
1996-1997	210.331	102.431	107.900	48,7	51,3
1997-1998	209.242	101.901	107.341	48,7	51,3
1998-1999	205.991	99.288	106.703	48,2	51,8
1999-2000	208.820	100.442	108.378	48,1	51,9
2000-2001	216.393	104.151	112.242	48,1	51,9

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Servei d'Estadística i Documentació. Estadística de l'ensenyament.

Taula A1.2. Evolució percentual de l'alumnat d'educació primària per sexe.
Curs 1980-1981 / 2000-2001.

Curs	Total	Gènere			
		Nenes	Nens	% Nenes	% Nens
1980-1981	645.761	314.486	331.275	48,7	51,3
1981-1982	656.149	317.576	338.573	48,4	51,6
1982-1983	660.172	318.203	341.969	48,2	51,8
1983-1984	657.645	317.643	340.002	48,3	51,7
1984-1985	654.088	316.579	337.509	48,4	51,6
1985-1986	634.872	307.913	326.959	48,5	51,5
1986-1987	613.312	296.843	316.469	48,4	51,6
1987-1988	589.238	284.602	304.636	48,3	51,7
1988-1989	558.666	270.394	288.272	48,4	51,6
1989-1990	525.906	254.013	271.893	48,3	51,7
1990-1991	493.407	238.809	254.598	48,4	51,6
1991-1992	465.471	225.288	240.183	48,4	51,6
1992-1993	438.822	212.829	225.993	48,5	51,5
1993-1994	415.198	201.371	213.827	48,5	51,5
1994-1995	394.860	191.507	203.353	48,5	51,5
1995-1996	380.597	184.590	196.007	48,5	51,5
1996-1997	368.261	178.975	189.286	48,6	51,4
1997-1998	358.576	173.909	184.667	48,5	51,5
1998-1999	349.530	168.473	181.057	48,2	51,8
1999-2000	347.457	167.822	179.635	48,3	51,7
2000-2001	346.604	167.732	178.872	48,4	51,6

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Servei d'Estadística Documentació. Estadística de l'ensenyament.

Taula A1.3. Evolució percentual de l'alumnat d'ensenyaments secundaris per sexe. Curs 1980-1981 / 2000-2001.

Curs	Total	Gènere			
		Nenes	Nens	% Nenes	% Nens
1980-1981	465.429	223.871	241.558	48,1	51,9
1981-1982	481.065	231.873	249.192	48,2	51,8
1982-1983	483.826	234.656	249.170	48,5	51,5
1983-1984	496.691	242.882	253.809	48,9	51,1
1984-1985	521.550	255.038	266.512	48,9	51,1
1985-1986	535.682	260.877	274.805	48,7	51,3
1986-1987	549.083	268.502	280.581	48,9	51,1
1987-1988	567.584	278.684	288.900	49,1	50,9
1988-1989	573.257	282.042	291.215	49,2	50,8
1989-1990	579.146	284.940	294.206	49,2	50,8
1990-1991	583.564	292.366	291.198	50,1	49,9
1991-1992	582.530	292.430	290.100	50,2	49,8
1992-1993	576.814	290.714	286.100	50,4	49,6
1993-1994	571.644	287.537	284.107	50,3	49,7
1994-1995	555.589	280.017	275.572	50,4	49,6
1995-1996	534.202	270.306	263.896	50,6	49,4
1996-1997	511.002	254.479	256.523	49,8	50,2
1997-1998	489.251	245.115	244.136	50,1	49,9
1998-1999	463.973	231.059	232.914	49,8	50,2
1999-2000	436.142	216.326	219.816	49,6	50,4
2000-2001	420.663	207.027	213.636	49,2	50,8

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Servei d'Estadística i Documentació. Estadística de l'ensenyament.

Taula A1.4. Noies matriculades a la modalitat tecnològica de batxillerat per sectors. Curs 2001-2002.

	Noies	% Noies sobre total noies
Sector privat (1r+2n)	1.373	35,7
Sector públic (1r+2n)	2.475	64,3
TOTAL	3.848	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Servei d'Estadística i Documentació. Estadística de l'ensenyament.

Taula A15. Noies matriculades a la modalitat tecnològica de batxillerat per províncies. Primer, segon i total. Curs 2001-2002.

	Tecnologia. Total		
	Primer	Segon	TOTAL
Lleida	127	100	227
Girona	167	107	274
Tarragona	225	151	376
Barcelona	1.703	1.268	2.971

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Servei d'Estadística i Documentació. Estadística de l'ensenyament.

Taula A1.6. Evolució percentual de l'alumnat de Batxillerat per sexe i modalitat. Curs 1991-1992 / 2001-2002.

	Batxillerat. Primer i segon curs. Alumnes per modalitats. Total														
	Arts			C. Naturalesa i la Salut			Humanitats i Socials			Tecnologia			Total		
	Total	Noies	% Noies	Total	Noies	% Noies	Total	Noies	% Noies	Total	Noies	% Noies	Total	Noies	% Noies
1991-1992	206	131	63,6	998	459	46,0	1.680	999	59,5	855	210	24,6	3.739	1.799	48,1
1992-1993	270	168	62,2	1.070	487	45,5	1.599	1.076	67,3	1.266	352	27,8	4.205	2.083	49,5
1993-1994	364	236	64,8	1.409	683	48,5	2.031	1.406	69,2	1.559	486	31,2	5.363	2.811	52,4
1994-1995	343	213	62,1	2.079	1.087	52,3	3.073	2.155	70,1	1.836	494	26,9	7.331	3.949	53,9
1995-1996	416	259	62,3	2.907	1.625	55,9	4.364	3.028	69,4	1.988	314	15,8	9.675	5.226	54,0
1996-1997	788	493	62,6	4.973	2.992	60,2	7.198	5.033	69,9	3.272	512	15,6	16.231	9.030	55,6
1997-1998	1.172	717	61,2	8.941	5.533	61,9	12.608	8.832	70,1	5.826	916	15,7	28.547	15.998	56,0
1998-1999	2.653	1.643	61,9	22.745	14.061	61,8	32.766	22.417	68,4	15.080	2.165	14,4	73.244	40.286	55,0
1999-2000	3.602	2.294	63,7	30.725	19.023	61,9	46.719	31.541	67,5	20.162	3.219	16,0	101.208	56.077	55,4
2000-2001	4.197	2.656	63,3	29.833	18.916	63,4	46.232	31.381	67,9	21.600	3.651	16,9	101.862	56.604	55,6
2001-2002	4.183	2.738	65,5	28.105	18.025	64,1	42.565	28.922	67,9	22.106	3.848	17,4	96.959	53.533	55,2

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Servei d'Estadística i Documentació. Estadística de l'ensenyament.

Taula A1.7. Sèries estadístiques de l'alumnat de batxillerat de primer i segon curs per sexe i curs des del 1991-1992 fins al 2001-2002.

	Arts			C. Naturalesa i la Salut			Humanitats i Socials			Tecnologia			Total		
	Total	Noies	% Noies	Total	Noies	% Noies	Total	Noies	% Noies	Total	Noies	% Noies	Total	Noies	% Noies
1991-1992	206	131	63,6	998	459	46,0	1.680	999	59,5	855	210	24,6	3.739	1.799	48,1
1992-1993	270	168	62,2	1.070	487	45,5	1.599	1.076	67,3	1.266	352	27,8	4.205	2.083	49,5
1993-1994	364	236	64,8	1.409	683	48,5	2.031	1.406	69,2	1.559	486	31,2	5.363	2.811	52,4
1994-1995	343	213	62,1	2.079	1.087	52,3	3.073	2.155	70,1	1.836	494	26,9	7.331	3.949	53,9
1995-1996	416	259	62,3	2.907	1.625	55,9	4.364	3.028	69,4	1.988	314	15,8	9.675	5.226	54,0
1996-1997	788	493	62,6	4.973	2.992	60,2	7.198	5.033	69,9	3.272	512	15,6	16.231	9.030	55,6
1997-1998	1.172	717	61,2	8.941	5.533	61,9	12.608	8.832	70,1	5.826	916	15,7	28.547	15.998	56,0
1998-1999	2.653	1.643	61,9	22.745	14.061	61,8	32.766	22.417	68,4	15.080	2.165	14,4	73.244	40.286	55,0
1999-2000	3.602	2.294	63,7	30.725	19.023	61,9	46.719	31.541	67,5	20.162	3219	16,0	101.208	56.077	55,4
2000-2001	41.97	2.656	63,3	29.833	18.916	63,4	46.232	31.381	67,9	21.600	3.651	16,9	101.862	56.604	55,6
2001-2002	41.83	2.738	65,5	28.105	18.025	64,1	42.565	28.922	67,9	22.106	3.848	17,4	96.959	53.533	55,2

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Estadística de l'ensenyament.

Taula A1.8. Evolució del nombre d'alumnat de CFGM per famílies tecnològiques i no tecnològiques. Curs 1996-1997 / 2001-2002.

	CFGM. Alumnes matriculats segons famílies professionals. Total																
	1996-1997		1997-1998		1998-1999		1999-2000		2000-2001		2001-2002						
	Total	% Noies	Total	% Noies	Total	% Noies	Total	% Noies	Total	% Noies	Total	% Noies					
Famílies tecnològiques	1.515	17,3	2.931	20,07	7,1	7,145	410	5,7	11.273	613	5,4	13.730	669	4,9	15.091	706	4,7
Famílies no tecnològiques	1.954	69,7	3.474	24,65	71,0	8.100	56,69	70,0	11.701	8.100	69,2	14.411	9.933	68,9	15.279	10.698	70,0

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Estadística de l'ensenyament.

Taula A1.9. Classificació de les famílies dels CFGM en tecnològiques i no tecnològiques.

Famílies tecnològiques	Famílies no tecnològiques
Activitats agràries Activitats marítimes Edificació i obra civil Electricitat i electrònica Fabricació mecànica Fusta i moble Indústries alimentàries Manteniment de vehicles autopropulsats Manteniment i serveis de producció Química Textil, confecció i pell	Activitats físiques i esportives Administració Arts gràfiques Comerç i màrqueting Comunicació, imatge i so Educació infantil Hoteleria i turisme Imatge personal Sanitat

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Estadística de l'ensenyament.

Taula A1.10. Sèries estadístiques de l'alumnat de CFGM matriculats per famílies professionals i sexe des del curs 1996-1997 fins al 2001-2002. (Continuació)

	1996-1997		1997-1998		1998-1999		1999-2000		2000-2001		2001-2002							
	Total	% Notes	Total	% Notes	Total	% Notes	Total	% Notes	Total	% Notes	Total	% Notes						
Fusta i moble	64	4	6,3	148	3	-	235	5	-	332	13	3,9	386	16	4,1	438	15	3,4
Hoteleria i turisme	180	59	32,8	382	100	26,2	755	251	33,2	1.020	358	35,1	1.526	544	35,6	1.498	534	35,6
Imatge personal	19	18	94,7	74	72	97,3	390	342	87,7	819	743	90,7	1.116	1.078	96,6	1.413	1.366	96,7
Indústries alimentàries	7	0	0,0	37	15	40,5	77	24	31,2	133	24	18,0	160	36	22,5	152	47	30,9
Manteniment de vehicles autopropulsats	325	33	10,2	409	4	1,0	1.365	14	1,0	2.356	30	1,3	2.946	40	1,4	3.260	30	0,9
Manteniment i serveis de producció	265	2	0,8	523	2	0,4	906	9	1,0	1.392	15	1,1	1.752	16	0,9	1.881	15	0,8
Química	103	71	68,9	110	63	57,3	254	128	50,4	393	204	51,9	447	244	54,6	504	289	57,3
Sanitat	400	350	87,5	1.004	878	87,5	1.935	1.727	89,3	2.636	2.331	88,4	3.164	2.817	89,0	3.299	2.951	89,5
Tèxtil, confecció i pell	63	49	77,8	80	59	73,8	91	80	87,9	94	78	83,0	78	61	78,2	74	62	83,8
TOTAL	3.469	1.535	44,2	6.405	2.672	73,8	15.245	6.079	87,9	15.016	8.713	83,0	19.282	10.602	78,2	20.546	11.404	83,8

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Estadística de l'ensenyament.

Taula A1.11. Evolució del nombre d'alumnat de CFGS per famílies tecnològiques i no tecnològiques. Curs 1996-1997 / 2001-2002.

	CFGM. Alumnes matriculats segons famílies professionals. Total																
	1996-1997		1997-1998		1998-1999		1999-2000		2000-2001		2001-2002						
	Total	% Noies	Total	% Noies	Total	% Noies	Total	% Noies	Total	% Noies	Total	% Noies					
Famílies tecnològiques	3.511	5.889	5.889	1.129	1.495	8.407	1.495	13.990	11.124	2.076	2.573	13.990	2.378	17,0	14.750	2.573	17,4
Famílies no tecnològiques	2.966	1.808	5.528	3.738	6.416	9.123	6.416	16.893	13.042	9.358	12.257	16.893	11.982	70,9	17.212	12.257	71,2

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Estadística de l'ensenyament.

Taula A1.12. Classificació de les famílies dels CFGS en tecnològiques i no tecnològiques.

Famílies tecnològiques	Famílies no tecnològiques
Activitats agràries Activitats marítimes Edificació i obra civil Electricitat i electrònica Fabricació mecànica Fusta i moble Indústries alimentàries Informàtica Manteniment de vehicles autopropulsats Manteniment i serveis de producció Química Textil, confecció i pell	Activitats físiques i esportives Administració Arts gràfiques Comerç i màrqueting Comunicació, imatge i so Educació infantil Hoteleria i turisme Imatge personal Sanitat Serveis comunitaris

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Estadística de l'ensenyament.

Taula A1.13. Sèries estadístiques de l'alumnat de CFGS matriculats per famílies professionals i sexe des del curs 1996-1997 fins al 2001-2002.

	1996-1997		1997-1998		1998-1999		1999-2000		2000-2001		2001-2002				
	Total	% Noies	Total	% Noies	Total	% Noies	Total	% Noies	Total	% Noies	Total	% Noies			
Activitats agràries	0	0,0	79	19	166	37	217	51	23,5	300	61	20,3	343	72	21,0
Activitats físiques i esportives	0	0,0	0	0	131	45	352	118	33,5	812	258	31,8	1.052	345	32,8
Activitats marítimopesqueres	0	0,0	0	0	32	4	83	10	12,0	120	14	11,7	152	15	9,9
Administració	1.870	66,4	2.680	1.857	3.930	2.729	4.843	3.418	70,6	5.395	3.825	70,9	5.159	3.735	72,4
Arts gràfiques	182	37,9	196	72	209	81	258	124	48,1	270	121	44,8	300	128	42,7
Comerç i màrqueting	528	53,8	614	321	946	531	1400	761	54,4	1.616	879	54,4	1.555	854	54,9
Comunicació, imatge i so	234	38,5	448	159	475	172	620	240	38,7	1.052	368	35,0	1.206	465	38,6
Edificació i obra civil	213	34,7	477	148	837	274	1.146	367	32,0	1.344	373	27,8	1.233	343	27,8
Educació infantil	0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Electricitat i electrònica	998	2,8	1.868	51	2.532	56	3.210	183	5,7	3.918	213	5,4	3.889	197	5,1
Fabricació mecànica	384	9,1	658	54	815	66	1.107	124	11,2	1.193	115	9,6	1.225	97	7,9
Fusta i moble	0	0,0	0	0	0	0	29	2	6,9	68	7	10,3	42	5	11,9

Taula A.1.13. Sèries estadístiques de l'alumnat de CFGS matriculats per famílies professionals i sexe des del curs 1996-1997 fins al 2001-2002. (Continuació)

	1996-1997		1997-1998		1998-1999		1999-2000		2000-2001		2001-2002				
	Total	% Noies	Total	% Noies	Total	% Noies	Total	% Noies	Total	% Noies	Total	% Noies			
Hoteleria i turisme	152	81,6	270	75,6	467	327	70,0	511	70,8	1.013	692	68,3	722	68,7	
Imatge personal	0	0,0	31	96,8	58	54	93,1	108	94,7	252	241	95,6	377	96,6	
Indústries alimentàries	75	60,0	147	49,7	132	64	48,5	185	51,4	179	89	49,7	176	40,9	
Informàtica	890	24,0	1.391	18,1	2.272	398	17,5	3.104	18,3	4.246	758	17,9	5.177	18,9	
Manteniment de vehicles autopropulsats	151	2,6	264	1,1	390	4	1,0	531	0,8	825	12	1,5	788	1,5	
Manteniment i serveis de producció	93	1,1	177	3	243	6	2,5	385	2,1	542	8	1,5	424	1,7	
Química	700	64,7	811	63,0	941	543	57,7	1.077	617	1.198	673	56,2	1.222	704	57,6
Sanitat	56	87,5	641	79,3	1.376	1.105	80,3	2.133	1.739	2.766	2.228	80,5	2.745	2.234	81,4
Serveis socioculturals comunitat	0	0,0	648	90,6	1.531	1.372	89,6	2.600	2.339	3.717	3.370	90,7	3.767	3.410	90,5
Tèxtil, confecció i pell	7	100,0	17	88,2	47	43	91,5	50	48	57	55	96,5	79	71	89,9
TOTAL	6.533	2.718	11.417	4.867	17.530	7.911	45,1	24.166	11.434	30.883	14.360	46,5	31.962	14.830	46,4

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament. Estadística de l'ensenyament.

A2. LES NOIES A L'EDUCACIÓ UNIVERSITÀRIA

Taula A2.1. Estudiants de primer, de primer i segon, i de segon cicle. Estudiants matriculats. Centres integrats. Títols homologats. Curs 2001-2002

Universitat de Barcelona	2001-2002		
	Homes	Dones	Total
Primer cicle			
Total àmbit d'Humanitats	801	3.148	3.949
Total àmbit de Ciències de la Salut	229	1.055	1.284
Total àmbit de Ciències Socials	3.135	4.704	7.839
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	83	12	95
TOTAL UB PRIMER CICLE CITH	4.248	8.919	13.167
Primer i segon cicles			
Total àmbit d'Humanitats	4.005	8.569	12.574
Total àmbit de Ciències	2.677	3.527	6.204
Total àmbit de Ciències de la Salut	1.063	3.227	4.290
Total àmbit de Ciències Socials	5.656	6.902	12.558
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	481	331	812
Total Belles Arts	649	1.249	1.898
TOTAL UB PRIMER I SEGON CICLES CITH	14.531	23.805	38.336
Segon cicle			
Total àmbit d'Humanitats	367	1.077	1.444
Total àmbit de Ciències	70	100	170
Total àmbit de Ciències de la Salut	45	115	160
Total àmbit de Ciències Socials	362	399	761
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	168	15	183
TOTAL UB SEGON CICLE CITH	1.012	1.706	2.718
TOTAL UB ESTUDIANTS CITH	19.791	34.430	54.221

Universitat Autònoma de Barcelona	2001-2002		
	Homes	Dones	Total
Primer cicle			
Total àmbit de Ciències	68	82	150
Total àmbit de Ciències de la Salut	5	264	269
Total àmbit de Ciències Socials	1.118	2.980	4.098
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	1.052	187	1.239
TOTAL UAB PRIMER CICLE CITH	2.243	3.513	5.756
Primer i segon cicles			
Total àmbit d'Humanitats	1.440	3.580	5.020

(Continuació)

Universitat Autònoma de Barcelona	2001-2002		
Primer cicle	Homes	Dones	Total
Total àmbit de Ciències	1.618	2.419	4.037
Total àmbit de Ciències de la Salut	1.203	3.663	4.866
Total àmbit de Ciències Socials	4.268	6.250	10.518
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	1.459	275	1.734
TOTAL UAB PRIMER I SEGON CICLES CITH	9.988	16.187	26.175
Segon cicle			
Total àmbit d'Humanitats	135	364	499
Total àmbit de Ciències	51	53	104
Total àmbit de Ciències de la Salut	62	98	160
Total àmbit de Ciències Socials	79	333	412
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	110	16	126
TOTAL UAB SEGON CICLE CITH	437	864	1.301
TOTAL UAB ESTUDIANTS CITH	12.668	20.564	33.232

Universitat Politècnica de Catalunya	2001-2002		
Primer cicle	Homes	Dones	Total
Total àmbit de Ciències	47	51	98
Total àmbit de Ciències de la Salut	150	453	603
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	8.415	2.326	10.741
TOTAL UPC PRIMER CICLE CITH	8.612	2.830	11.442
Primer i segon cicles			
Total àmbit de Ciències	117	116	233
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	10.731	4.125	14.856
TOTAL UPC PRIMER I SEGON CICLES CITH	10.848	4.241	15.089
Segon cicle			
Total àmbit de Ciències	50	50	100
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	979	185	1.164
TOTAL UPC SEGON CICLE CITH	1.029	235	1.264
TOTAL UPC ESTUDIANTS CITH	20.489	7.306	27.795

Universitat Pompeu Fabra	2001-2002		
Primer cicle	Homes	Dones	Total
Total àmbit de Ciències Socials	683	1.211	1.894
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	177	21	198
TOTAL UPF PRIMER CICLE CITH	860	1.232	2.092
Primer i segon cicles			
Total àmbit d'Humanitats	315	1.044	1.359
Total àmbit de Ciències de la Salut	57	187	244
Total àmbit de Ciències Socials	1.418	2.212	3.630
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	153	27	180
TOTAL UPF PRIMER I SEGON CICLES CITH	1.943	3.470	5.413
Segon cicle			
Total àmbit de Ciències Socials	109	137	246
TOTAL UPF SEGON CICLE CITH	109	137	246
TOTAL UPF ESTUDIANTS CITH	2.912	4.839	7.751

Universitat de Girona	2001-2002		
Primer cicle	Homes	Dones	Total
Total àmbit de Ciències de la Salut	26	222	248
Total àmbit de Ciències Socials	749	1.713	2.462
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	2.049	712	2.761
TOTAL UdG PRIMER CICLE CITH	2.824	2.647	5.471
Primer i segon cicles			
Total àmbit d'Humanitats	491	786	1.277
Total àmbit de Ciències de la Salut	477	860	1.337
Total àmbit de Ciències Socials	693	1.104	1.797
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	423	77	500
TOTAL UdG PRIMER I SEGON CICLES CITH	2.084	2.827	4.911
Segon cicle			
Total àmbit d'Humanitats	1	4	5
Total àmbit de Ciències Socials	25	193	218
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	80	33	113
TOTAL UdG SEGON CICLE CITH	106	230	336
TOTAL UdG ESTUDIANTS CITH	5.014	5.704	10.718

Universitat de Lleida	2001-2002		
Primer cicle	Homes	Dones	Total
Total àmbit d'Humanitats	224	760	984
Total àmbit de Ciències de la Salut	33	191	224
Total àmbit de Ciències Socials	527	663	1.190
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	1.640	691	2.331
TOTAL UdL PRIMER CICLE CITH	2.424	2.305	4.729
Primer i segon cicles			
Total àmbit d'Humanitats	246	566	812
Total àmbit de Ciències de la Salut	31	143	174
Total àmbit de Ciències Socials	257	514	771
TOTAL UdL PRIMER I SEGON CICLES CITH	534	1.223	1.757
Segon cicle			
Total àmbit d'Humanitats	37	182	219
Total àmbit de Ciències de la Salut	23	45	68
Total àmbit de Ciències Socials	111	152	263
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	792	519	1.311
TOTAL UdL SEGON CICLE CITH	963	898	1.861
TOTAL UdL ESTUDIANTS CITH	3.921	4.426	8.347

Universitat Rovira i Virgili	2001-2002		
Primer cicle	Homes	Dones	Total
Total àmbit de Ciències de la Salut	85	438	523
Total àmbit de Ciències Socials	948	2.170	3.118
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	1.690	452	2.142
TOTAL URV PRIMER CICLE CITH	2.723	3.060	5.783
Primer i segon cicles			
Total àmbit d'Humanitats	363	731	1.094
Total àmbit de Ciències	238	467	705
Total àmbit de Ciències de la Salut	184	445	629
Total àmbit de Ciències Socials	898	1.521	2.419
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	253	188	441
TOTAL URV PRIMER I SEGON CICLES CITH	1.936	3.352	5.288
Segon cicle			
Total àmbit d'Humanitats	44	99	143
Total àmbit de Ciències	14	32	46
Total àmbit de Ciències Socials	30	34	64
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	246	67	313
TOTAL URV SEGON CICLE CITH	334	232	566
TOTAL URV ESTUDIANTS CITH	4.993	6.644	11.637

Universitat Oberta de Catalunya	2001-2002		
Primer cicle	Homes	Dones	Total
Total àmbit de Ciències Socials	3.071	2.438	5.509
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	4.232	722	4.954
TOTAL UOC PRIMER CICLE CITH	7.303	3.160	10.463
Primer i segon cicles			
Total àmbit d'Humanitats	716	1.104	1.820
Total àmbit de Ciències Socials	1.455	1.689	3.144
TOTAL UOC PRIMER I SEGON CICLES CITH	2.171	2.793	4.964
Segon cicle			
Total àmbit de Ciències Socials	2.112	3.459	5.571
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	308	68	376
TOTAL UOC SEGON CICLE CITH	2.420	3.527	5.947
TOTAL UOC ESTUDIANTS CITH	11.894	9.480	21.374

Universitat Ramon Llull	2001-2002		
Primer cicle	Homes	Dones	Total
Total àmbit de Ciències de la Salut	310	964	1.274
Total àmbit de Ciències Socials	718	2.311	3.029
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	1.491	363	1.854
TOTAL URL PRIMER CICLE CITH	2.519	3.638	6.157
Primer i segon cicles			
Total àmbit d'Humanitats	56	18	74
Total àmbit de Ciències	83	131	214
Total àmbit de Ciències Socials	1.899	2.832	4.731
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	408	274	682
TOTAL URL PRIMER I SEGON CICLES CITH	2.446	3.255	5.701
Segon cicle			
Total àmbit de Ciències Socials	19	156	175
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	515	109	624
TOTAL URL SEGON CICLE CITH	534	265	799
TOTAL URL ESTUDIANTS CITH	5.499	7.158	12.657

Universitat de Vic	2001-2002		
Primer cicle	Homes	Dones	Total
Total àmbit de Ciències de la Salut	228	857	1.085
Total àmbit de Ciències Socials	381	1.024	1.405
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	292	87	379
TOTAL UVic PRIMER CICLE CITH	901	1.968	2.869
Primer i segon cicles			
Total àmbit d'Humanitats	41	197	238
Total àmbit de Ciències Socials	138	208	346
TOTAL UVic PRIMER I SEGON CICLES CITH	179	405	584
Segon cicle			
Total àmbit de Ciències de la Salut	7	21	28
Total àmbit de Ciències Socials	10	55	65
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	98	34	132
TOTAL UVic SEGON CICLE CITH	115	110	225
TOTAL UVic ESTUDIANTS CITH	1.195	2.483	3.678

Universitat Internacional de Catalunya	2001-2002		
Primer cicle	Homes	Dones	Total
Total àmbit d'Humanitats	19	71	90
Total àmbit de Ciències de la Salut	119	339	458
Total àmbit de Ciències Socials	29	23	52
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	40	18	58
TOTAL UIC PRIMER CICLE CITH	207	451	658
Primer i segon cicles			
Total àmbit d'Humanitats	65	110	175
Total àmbit de Ciències de la Salut	226	296	522
Total àmbit de Ciències Socials	291	198	489
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	212	102	314
TOTAL UIC PRIMER I SEGON CICLES CITH	794	706	1.500
Segon cicle			
Total àmbit d'Humanitats	42	62	104
TOTAL UIC SEGON CICLE CITH	42	62	104
TOTAL UIC ESTUDIANTS CITH	1.043	1.219	2.262

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del DURSI.

Taula A2.2. Estudiants de primer, de primer i segon, i de segon cicle. Estudiants matriculats. Centres integrats. Títols propis. Curs 2001-2002.

Universitat de Barcelona	2001-2002		
Primer cicle	Homes	Dones	Total
Total àmbit de Ciències Socials	976	1.105	2.081
TOTAL UB PRIMER CICLE CIP	976	1.105	2.081
Primer i segon cicles			
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	0	0	0
TOTAL UB PRIMER I SEGON CICLES CIP	0	0	0
Segon cicle			
Total àmbit d'Humanitats	21	60	81
Total àmbit de Ciències	25	16	41
Total àmbit de Ciències Socials	24	9	33
TOTAL UB SEGON CICLE CIP	70	85	155
TOTAL UB ESTUDIANTS CIP	1.046	1.190	2.236

Universitat Autònoma de Barcelona	2001-2002		
Primer cicle	Homes	Dones	Total
Total àmbit de Ciències Socials	4	24	28
TOTAL UAB PRIMER CICLE CITP	4	24	28
Primer i segon cicles			
Total àmbit de Ciències	108	219	327
TOTAL UAB PRIMER I SEGON CICLES CITP	108	219	327
Segon cicle			
Total àmbit de Ciències	7	23	30
TOTAL UAB SEGON CICLE CITP	7	23	30
TOTAL UAB ESTUDIANTS CITP	119	266	385

Universitat Politècnica de Catalunya	2001-2002		
Primer i segon cicles	Homes	Dones	Total
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	42	20	62
TOTAL UPC PRIMER I SEGON CICLES CITP	42	20	62
Segon cicle			
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	40	73	113
TOTAL UPC SEGON CICLE CITP	40	73	113
TOTAL UPC ESTUDIANTS CITP	82	93	175

Universitat de Girona	2001-2002		
Primer cicle	Homes	Dones	Total
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	157	68	225
TOTAL UdG PRIMER CICLE CITP	157	68	225
Segon cicle			
Total àmbit de Ciències Socials	14	30	44
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	5	3	8
TOTAL UdG SEGON CICLE CITP	19	33	52
TOTAL UdG ESTUDIANTS CITP	176	101	277

Universitat Rovira i Virgili	2001-2002		
Primer cicle	Homes	Dones	Total
Total àmbit de Ciències Socials	27	11	38
TOTAL URV PRIMER CICLE CITP	27	11	38
Segon cicle			
Total àmbit d'Humanitats	29	25	54
Total àmbit de Ciències de la Salut	0	59	59
TOTAL URV SEGON CICLE CITP	29	84	113
TOTAL URV ESTUDIANTS CITP	56	95	151

Universitat Oberta de Catalunya	2001-2002		
Primer cicle	Homes	Dones	Total
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	649	260	909
TOTAL UOC PRIMER CICLE CITP	649	260	909
TOTAL UOC ESTUDIANTS CITP	649	260	909

Universitat Ramon Llull	2001-2002		
Primer i segon cicles	Homes	Dones	Total
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	345	72	417
TOTAL URL PRIMER I SEGON CICLES CITP	345	72	417
TOTAL URL ESTUDIANTS CITP	345	72	417

Universitat Internacional de Catalunya	2001-2002		
Segon cicle	Homes	Dones	Total
Total àmbit de Ciències de la Salut	15	65	80
TOTAL UIC SEGON CICLE CITP	15	65	80
TOTAL UIC ESTUDIANTS CITP	15	65	80

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del DURSÍ.

Taula A2.3. Estudiants de primer, de primer i segon, i de segon cycle. Estudiants matriculats. Centres adscrits. Títols homologats. Curs 2001-2002.

Universitat de Barcelona	2001-2002		
Primer cycle	Homes	Dones	Total
Total àmbit de Ciències de la Salut	144	1.081	1.225
Total àmbit de Ciències Socials	438	1.417	1.855
TOTAL UB PRIMER CICLE CATH	582	2.498	3.080
Primer i segon cycles			
Total àmbit d'Humanitats	515	267	782
Total àmbit de Ciències Socials	832	883	1.715
TOTAL UB PRIMER I SEGON CICLES CATH	1.347	1.150	2.497
TOTAL UB ESTUDIANTS CATH	1.929	3.648	5.577

Universitat Autònoma de Barcelona	2001-2002		
Primer cycle	Homes	Dones	Total
Total àmbit de Ciències de la Salut	585	2.667	3.252
Total àmbit de Ciències Socials	204	565	769
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	1.278	247	1.525
TOTAL UAB PRIMER CICLE CATH	2.067	3.479	5.546
TOTAL UAB ESTUDIANTS CATH	2.067	3.479	5.546

Universitat Politècnica de Catalunya	2001-2002		
Primer cycle	Homes	Dones	Total
Total àmbit de Ciències Socials	536	346	882
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	3.368	1.169	4.537
TOTAL UPC PRIMER CICLE CATH	3.904	1.515	5.419
TOTAL UPC ESTUDIANTS CATH	3.904	1.515	5.419

Universitat Pompeu Fabra	2001-2002		
Primer cycle	Homes	Dones	Total
Total àmbit de Ciències Socials	374	412	786
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	459	165	624
TOTAL UPF PRIMER CICLE CATH	833	577	1.410
TOTAL UPF ESTUDIANTS CATH	833	577	1.410

Universitat de Girona	2001-2002		
Primer cicle	Homes	Dones	Total
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	358	1.351	1.709
TOTAL UdG PRIMER CICLE CATH	358	1.351	1.709
TOTAL UdG ESTUDIANTS CATH	358	1.351	1.709

Universitat de Lleida	2001-2002		
Primer cicle	Homes	Dones	Total
Total àmbit de Ciències Socials	235	868	1.103
TOTAL UdL PRIMER CICLE CATH	235	868	1.103
Segon cicle			
Total àmbit d'Humanitats	488	217	705
TOTAL UdL SEGON CICLE CATH	488	217	705
TOTAL UdL ESTUDIANTS CATH	723	1.085	1.808

Universitat Rovira i Virgili	2001-2002		
Primer cicle	Homes	Dones	Total
Total àmbit de Ciències de la Salut	25	189	214
Total àmbit de Ciències Socials	164	347	511
TOTAL URV PRIMER CICLE CATH	189	536	725
TOTAL URV ESTUDIANTS CATH	189	536	725

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del DURSI.

Taula A2.4. Estudiants de primer, de primer i segon, i de segon cicle. Estudiants matriculats. Centres adscrits. Títols pròpis. Curs 2001-2002.

Universitat de Barcelona	2001-2002		
Primer cicle	Homes	Dones	Total
Total àmbit de Ciències de la Salut	1	5	6
TOTAL UB PRIMER CICLE CATP	1	5	6
Primer i segon cicles			
Total àmbit de Ciències Socials	53	201	254
Total Belles Arts	182	78	260
TOTAL UB PRIMER I SEGON CICLES CATP	235	279	514
TOTAL UB ESTUDIANTS CATP	236	284	520

Universitat Autònoma de Barcelona*	2001-2002		
Primer cicle	Homes	Dones	Total
Total àmbit de Ciències Socials	314	219	533
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	101	162	263
TOTAL UAB PRIMER CICLE CATP	415	381	796
Primer i segon cicles			
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	144	257	401
TOTAL UAB PRIMER I SEGON CICLES CATP	144	257	401
TOTAL UAB ESTUDIANTS CATP	559	638	1.197

Universitat Politècnica de Catalunya	2001-2002		
Primer cicle	Homes	Dones	Total
Total àmbit de Ciències Socials	85	54	139
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	143	32	175
TOTAL UPC PRIMER CICLE CATP	228	86	314
Segon cicle			
Total àmbit de Ciències de la Salut	32	37	69
Total àmbit de Ciències Socials	0	0	0
TOTAL UPC SEGON CICLE CATP	32	37	69
TOTAL UPC ESTUDIANTS CATP	260	123	383

Universitat Pompeu Fabra	2001-2002		
Primer i segon cicle	Homes	Dones	Total
Total àmbit de Ciències Socials	114	159	273
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	348	208	556
TOTAL UPF PRIMER I SEGON CICLE CATP	462	367	829
TOTAL UPF ESTUDIANTS CATP	462	367	829

Universitat de Girona	2001-2002		
Primer cicle	Homes	Dones	Total
Total àmbit de Ciències Socials	49	132	181
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	18	4	22
TOTAL UdG PRIMER CICLE CATP	67	136	203
TOTAL UdG ESTUDIANTS CATP	67	136	203

Universitat Rovira i Virgili	2001-2002		
Primer i segon cicle	Homes	Dones	Total
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	29	3	32
TOTAL URV PRIMER I SEGON CICLE CATP	29	3	32
TOTAL URV ESTUDIANTS CATP	29	3	32

Universitat Ramon Llull	2001-2002		
Primer i segon cicles	Homes	Dones	Total
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	259	363	622
TOTAL URL PRIMER I SEGON CICLES CATP	259	363	622
TOTAL URL ESTUDIANTS CATP	259	363	622

Universitat de Vic	2001-2002		
Primer cicle	Homes	Dones	Total
Total àmbit de Ciències Socials	0	0	0
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	19	47	66
TOTAL UVic PRIMER CICLE CATP	19	47	66
Primer i segon cicles			
Total àmbit de Ciències Socials	31	42	73
Total àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	63	135	198
TOTAL UVic PRIMER I SEGON CICLES CATP	94	177	271
TOTAL UVic ESTUDIANTS CATP	113	224	337

Universitat Internacional de Catalunya	2001-2002		
Primer cicle	Homes	Dones	Total
Total àmbit de Ciències Socials	39	16	55
TOTAL UIC PRIMER CICLE CATP	39	16	55
Primer i segon cicles			
Total àmbit de Ciències Socials	32	26	58
Total Belles Arts	52	31	83
TOTAL UIC PRIMER I SEGON CICLES CATP	84	57	141
TOTAL UIC ESTUDIANTS CATP	123	73	196

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del DURSI.

Taula A2.5. Estudiants de tercer cicle. Nombre d'estudiants de suficiència investigadora per sexe i universitats. Curs 2001-2002.

Universitat de Barcelona		Àmbit d'Humanitats	Àmbit de Ciències	Àmbit de Ciències de la Salut	Àmbit de Ciències Socials	Àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	Belles Arts	Total estudiants
01-02	Homes	441	262	201	243	0	53	1.200
	Dones	628	269	325	242	0	117	1.581
	% Dones	58,7	50,7	61,8	49,9	0,0	68,8	56,9
	Total	1.069	531	526	485	0	170	2.781

Universitat Autònoma de Barcelona		Àmbit d'Humanitats	Àmbit de Ciències	Àmbit de Ciències de la Salut	Àmbit de Ciències Socials	Àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	Belles Arts	Total estudiants
01-02	Homes	317	198	540	489	26	0	1.570
	Dones	411	256	701	635	34	0	2.037
	% Dones	56,5	56,5	56,5	56,5	56,5	0,0	56,5
	Total	728	454	1.241	1.124	60	0	3.607

Universitat Politècnica de Catalunya		Àmbit d'Humanitats	Àmbit de Ciències	Àmbit de Ciències de la Salut	Àmbit de Ciències Socials	Àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	Belles Arts	Total estudiants
01-02	Homes	0	38	0	52	991	0	1.081
	Dones	0	28	0	35	465	0	528
	% Dones	0,0	42,4	0,0	40,2	31,9	0,0	32,8
	Total	0	66	0	87	1.456	0	1.609

Universitat Pompeu Fabra		Àmbit d'Humanitats	Àmbit de Ciències	Àmbit de Ciències de la Salut	Àmbit de Ciències Socials	Àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	Belles Arts	Total estudiants
01-02	Homes	107	0	29	158	31	0	325
	Dones	130	0	43	138	7	0	318
	% Dones	54,9	0,0	59,7	46,6	18,4	0,0	49,5
	Total	237	0	72	296	38	0	643

Universitat de Girona		Àmbit d'Humanitats	Àmbit de Ciències	Àmbit de Ciències de la Salut	Àmbit de Ciències Socials	Àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	Belles Arts	Total estudiants
01-02	Homes	45	85	0	84	65	0	279
	Dones	61	85	0	112	20	0	278
	% Dones	57,5	50,0	0,0	57,1	23,5	0,0	49,9
	Total	106	170	0	196	85	0	557

Universitat Rovira i Virgili		Àmbit d'Humanitats	Àmbit de Ciències	Àmbit de Ciències de la Salut	Àmbit de Ciències Socials	Àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	Belles Arts	Total estudiants
01-02	Homes	48	9	41	45	25	0	168
	Dones	79	16	32	36	9	0	172
	% Dones	62,2	64,0	43,8	44,4	26,5	0,0	50,6
	Total	127	25	73	81	34	0	340

Universitat Oberta de Catalunya		Àmbit d'Humanitats	Àmbit de Ciències	Àmbit de Ciències de la Salut	Àmbit de Ciències Socials	Àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	Belles Arts	Total estudiants
01-02	Homes	0	0	0	105	0	0	105
	Dones	0	0	0	53	0	0	53
	% Dones	0,0	0,0	0,0	33,5	0,0	0,0	33,5
	Total	0	0	0	158	0	0	158

Universitat de Vic		Àmbit d'Humanitats	Àmbit de Ciències	Àmbit de Ciències de la Salut	Àmbit de Ciències Socials	Àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	Belles Arts	Total estudiants
01-02	Homes	0	0	0	9	0	0	9
	Dones	3	0	0	17	0	0	20
	% Dones	100,0	0,0	0,0	65,4	0,0	0,0	69,0
	Total	3	0	0	26	0	0	29

Universitat Internacional de Catalunya		Àmbit d'Humanitats	Àmbit de Ciències	Àmbit de Ciències de la Salut	Àmbit de Ciències Socials	Àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	Belles Arts	Total estudiants
01-02	Homes	10	0	18	3	11	0	42
	Dones	13	0	33	1	9	0	56
	% Dones	56,5	0,0	64,7	25,0	45,0	0,0	57,1
	Total	23	0	51	4	20	0	98

Total universitats públiques*		Àmbit d'Humanitats	Àmbit de Ciències	Àmbit de Ciències de la Salut	Àmbit de Ciències Socials	Àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	Belles Arts	Total estudiants
01-02	Homes	958	592	811	1.176	1.138	53	4.728
	Dones	1.309	654	1.101	1.251	535	117	4.967
	% Dones	57,7	52,5	57,6	51,5	32,0	68,8	51,2
	Total	2.267	1.246	1.912	2.427	1.673	170	9.695

*No inclou la UdL.

Total universitats privades		Àmbit d'Humanitats	Àmbit de Ciències	Àmbit de Ciències de la Salut	Àmbit de Ciències Socials	Àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	Belles Arts	Total estudiants
01-02	Homes	10	0	18	12	11	0	51
	Dones	16	0	33	18	9	0	76
	% Dones	61,5	0,0	64,7	60,0	45,0	0,0	59,8
	Total	26	0	51	30	20	0	127

Total Sistema universitari de Catalunya*		Àmbit d'Humanitats	Àmbit de Ciències	Àmbit de Ciències de la Salut	Àmbit de Ciències Socials	Àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	Belles Arts	Total estudiants
01-02	Homes	968	592	829	1.188	1.149	53	4.779
	Dones	1.325	654	1.134	1.269	544	117	5.043
	% Dones	57,8	52,5	57,8	51,6	32,1	68,8	51,3
	Total	2.293	1.246	1.963	2.457	1.693	170	9.822

*No inclou la UdL.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del DURSI.

Taula A2.6. Estudiants de tercer cicle. Tesis doctorals llegides desglossades per sexe i universitats. Curs 2001-2002.

Universitat de Barcelona		Àmbit d'Humanitats	Àmbit de Ciències	Àmbit de Ciències de la Salut	Àmbit de Ciències Socials	Àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	Belles Arts	Total tesis llegides
01-02	Doctorands Homes	56	76	51	42	0	3	228
	Doctorands Dones	51	94	73	29	0	5	252
	% Dones	47,7	55,3	58,9	40,8	0,0	62,5	52,5
	Total tesis llegides	107	170	124	71	0	8	480

Universitat Autònoma de Barcelona		Àmbit d'Humanitats	Àmbit de Ciències	Àmbit de Ciències de la Salut	Àmbit de Ciències Socials	Àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	Belles Arts	Total tesis llegides
01-02	Doctorands Homes	11	35	49	44	9	0	148
	Doctorands Dones	16	44	51	45	4	0	160
	% Dones	59,3	55,7	51,0	50,6	30,8	0,0	51,9
	Total tesis llegides	27	79	100	89	13	0	308

Universitat Politècnica de Catalunya		Àmbit d'Humanitats	Àmbit de Ciències	Àmbit de Ciències de la Salut	Àmbit de Ciències Socials	Àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	Belles Arts	Total tesis llegides
01-02	Doctorands Homes	0	15	0	6	127	0	148
	Doctorands Dones	0	6	0	1	35	0	42
	% Dones	0,0	28,6	0,0	14,3	21,6	0,0	22,1
	Total tesis llegides	0	21	0	7	162	0	190

Universitat Pompeu Fabra		Àmbit d'Humanitats	Àmbit de Ciències	Àmbit de Ciències de la Salut	Àmbit de Ciències Socials	Àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	Belles Arts	Total tesis llegides
01-02	Doctorands Homes	2	0	0	16	1	0	19
	Doctorands Dones	3	0	1	14	0	0	18
	% Dones	60,0	0,0	100,0	46,7	0,0	0,0	48,6
	Total tesis llegides	5	0	1	30	1	0	37

Universitat de Girona		Àmbit d'Humanitats	Àmbit de Ciències	Àmbit de Ciències de la Salut	Àmbit de Ciències Socials	Àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	Belles Arts	Total tesis llegides
01-02	Doctorands Homes	1	3	0	2	2	0	8
	Doctorands Dones	0	5	0	9	4	0	18
	% Dones	0,0	62,5	0,0	81,8	66,7	0,0	69,2
	Total tesis llegides	1	8	0	11	6	0	26

Universitat de Lleida		Àmbit d'Humanitats	Àmbit de Ciències	Àmbit de Ciències de la Salut	Àmbit de Ciències Socials	Àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	Belles Arts	Total tesis llegides
01-02	Doctorands Homes	2	1	1	6	4	0	14
	Doctorands Dones	2	9	0	5	3	0	19
	% Dones	50,0	90,0	0,0	45,5	42,9	0,0	57,6
	Total tesis llegides	4	10	1	11	7	0	33

Universitat Rovira i Virgili		Àmbit d'Humanitats	Àmbit de Ciències	Àmbit de Ciències de la Salut	Àmbit de Ciències Socials	Àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	Belles Arts	Total tesis llegides
01-02	Doctorands Homes	6	6	5	5	5	0	27
	Doctorands Dones	5	5	1	14	2	0	27
	% Dones	45,5	45,5	16,7	73,7	28,6	0,0	50,0
	Total tesis llegides	11	11	6	19	7	0	54

Universitat Oberta de Catalunya		Àmbit d'Humanitats	Àmbit de Ciències	Àmbit de Ciències de la Salut	Àmbit de Ciències Socials	Àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	Belles Arts	Total tesis llegides
01-02	Doctorands Homes	0	0	0	0	0	0	0
	Doctorands Dones	0	0	0	1	0	0	1
	% Dones	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	100,0
	Total tesis llegides	0	0	0	1	0	0	1

Universitat Ramon Lull		Àmbit d'Humanitats	Àmbit de Ciències	Àmbit de Ciències de la Salut	Àmbit de Ciències Socials	Àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	Belles Arts	Total tesis llegides
01-02	Doctorands Homes	0	3	0	7	8	0	18
	Doctorands Dones	0	1	0	7	1	0	9
	% Dones	0,0	25,0	0,0	50,0	11,1	0,0	33,3
	Total tesis llegides	0	4	0	14	9	0	27

Universitat de Vic		Àmbit d'Humanitats	Àmbit de Ciències	Àmbit de Ciències de la Salut	Àmbit de Ciències Socials	Àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	Belles Arts	Total tesis llegides
01-02	Doctorands Homes	0	0	0	0	0	0	0
	Doctorands Dones	0	0	0	0	0	0	0
	% Dones	0	0	0	0	0	0	0
	Total tesis llegides	0	0	0	0	0	0	0

Universitat Internacional de Catalunya		Àmbit d'Humanitats	Àmbit de Ciències	Àmbit de Ciències de la Salut	Àmbit de Ciències Socials	Àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	Belles Arts	Total tesis llegendes
01-02	Doctorands Homes	0	0	0	1	0	1	1
	Doctorands Dones	0	0	0	0	0	0	0
	% Dones	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Total tesis llegendes	0	0	0	1	0	0	1

Total Universitats públiques		Àmbit d'Humanitats	Àmbit de Ciències	Àmbit de Ciències de la Salut	Àmbit de Ciències Socials	Àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	Belles Arts	Total tesis llegendes
01-02	Doctorands Homes	78	136	106	121	148	3	592
	Doctorands Dones	77	163	126	118	48	5	537
	% Dones	49,7	54,5	54,3	49,4	24,5	62,5	47,6
	Total tesis llegendes	155	299	232	239	196	8	1.129

Total universitats privades		Àmbit d'Humanitats	Àmbit de Ciències	Àmbit de Ciències de la Salut	Àmbit de Ciències Socials	Àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	Belles Arts	Total tesis llegendes
01-02	Doctorands Homes	0	3	0	8	8	1	19
	Doctorands Dones	0	1	0	7	1	0	9
	% Dones	0,0	25,0	0,0	46,7	11,1	0,0	32,1
	Total tesis llegendes	0	4	0	15	9	1	28

Total sistema Universitari de Catalunya		Àmbit d'Humanitats	Àmbit de Ciències	Àmbit de Ciències de la Salut	Àmbit de Ciències Socials	Àmbit d'Enginyeria i Arquitectura	Belles Arts	Total tesis llegendes
01-02	Doctorands Homes	78	139	106	129	156	4	611
	doctorands Dones	77	164	126	125	49	5	546
	% Dones	49,7	54,1	54,3	49,2	23,9	55,6	47,2
	Total tesis llegendes	155	303	232	254	205	9	1.157

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del DURSI.

A3. LES PROFESSORES D'EDUCACIÓ NO UNIVERSITÀRIA

Taula A3.1. Professorat de l'educació infantil i primària. Sector públic. Curs 2000-2001

	Total	Homes	Dones	% Dones
Especialista d'educació infantil	7.830	164	7.666	97,9
Generalista de primària	9.275	2.098	7.177	77,4
Especialista de llengua estrangera	1.734	306	1.428	82,4
Especialista de música	1.229	206	1.023	83,2
Especialista d'educació física	1.660	705	955	57,5
Professorat de religió	506	108	398	78,7
Mestre d'educació especial	1.613	177	1.436	89,0
Altres personal docent	400	31	369	92,3
TOTAL	24.247	3.795	20.452	84,3

Font: Departament d'Ensenyament. Estadística de l'ensenyament.

Taula A3.2. Professorat de l'educació infantil i primària. Sector privat. Curs 2000-2001.

	Total	Homes	Dones	% Dones
Especialista d'educació infantil	5.599	71	5.528	98,7
Generalista de primària	6.460	1.258	5.202	80,5
Especialista de llengua estrangera	1.048	186	862	82,3
Especialista de música	764	169	595	77,9
Especialista d'educació física	933	549	384	41,2
Professorat de religió	221	56	165	74,7
Mestre d'educació especial	755	102	653	86,5
Altres personal docent	1.438	195	1.243	86,4
TOTAL	17.218	2.586	14.632	85,0

Font: Departament d'Ensenyament. Estadística de l'ensenyament.

Taula A3.3. Evolució del professorat d'educació secundària. Catalunya 1980-2000.

Curs	Total	Sector		Gènere		
		Públic	Privat	Homes	Dones	% Dones
1980-1981	17.391	7.756	9.635	9.791	7.600	43,7
1981-1982	18.581	9.421	9.160	10.424	8.157	43,9
1982-1983	19.358	10.086	9.272	10.899	8.459	43,7
1983-1984	20.045	10.985	9.060	11.366	8.679	43,3
1984-1985	21.160	12.167	8.993	11.828	9.332	44,1
1985-1986	22.001	12.805	9.196	12.035	9.966	45,3
1986-1987	22.395	13.482	8.913	11.914	10.481	46,8

Taula A3.3. Evolució del professorat d'educació secundària. Catalunya 1980-2000. (Continuació)

Curs	Total	Sector		Gènere		
		Públic	Privat	Homes	Dones	% Dones
1987-1988	23.054	14.063	8.991	12.080	10.974	47,6
1988-1989	23.837	14.827	9.010	12.252	11.585	48,6
1989-1990	24.655	15.459	9.196	12.451	12.204	49,5
1990-1991	25.667	16.376	9.291	12.705	12.962	50,5
1991-1992	26.503	17.041	9.462	13.119	13.384	50,5
1992-1993	26.694	17.671	9.023	12.973	13.721	51,4
1993-1994	27.376	18.041	9.335	13.305	14.071	51,4
1994-1995	27.877	18.427	9.450	13.576	14.301	51,3
1995-1996	28.442	18.772	9.670	13.709	14.733	51,8
1996-1997	34.070	21.566	12.504	16.115	17.955	52,7
1997-1998	37.428	23.954	13.474	17.516	19.912	53,2
1998-1999	37.960	24.446	13.514	17.651	20.309	53,5
1999-2000	39.231	25.186	14.045	18.242	20.989	53,5

Font: Departament d'Ensenyament. Servei d'Estadística i Documentació. Estadística de l'ensenyament.

Taula A3.4. Professorat d'ensenyaments secundaris. Sector públic. Curs 2000-2001.

	Total	Homes	Dones	% Dones
Professorat d'educació secundària	18.732	8.364	10.368	55,3
Professorat tècnic d'FP	2.160	1.458	702	32,5
Mestres	2.898	1.231	1.667	57,5
Professorat de religió	454	198	256	56,4
Altre personal docent	166	82	84	50,6
TOTAL	24.410	11.333	13.077	53,6

Font: Departament d'Ensenyament. Estadística de l'ensenyament.

Taula A3.5. Professorat d'ensenyaments secundaris. Sector privat. Curs 2000-2001.

	Total	Homes	Dones	% Dones
Professorat d'educació secundària	10.973	4.825	6.148	56,0
Professorat tècnic d'FP	952	645	307	32,2
Mestres	1.355	594	761	56,2
Professorat de religió	281	161	120	42,7
Altre personal docent	443	206	237	53,5
TOTAL	14.004	6.431	7.573	54,1

Font: Departament d'Ensenyament. Estadística de l'ensenyament.

Taula A3.6. Cossos del professorat d'ensenyaments secundaris. Total.
Curs 2001-2002

Cossos	Curs 2001/2002	
	% Dones	% Homes
Professorat d'ensenyament secundari	55,93	44,07
Professorat tècnic de formació professional	36,3	63,7
Professorat d'escoles oficials d'idiomes	77,07	22,93
Professorat d'arts plàstiques i disseny	41,04	58,96
Mestres de taller d'arts plàstiques	45,78	54,22
Mestres (1r cicle d'ESO)	57,47	42,53
Laborals	16,98	83,02
Professorat de religió	57,77	42,23

Font: Departament d'Ensenyament. Servei d'Estadística i Documentació. Estadística de l'ensenyament.

Taula A3.7. Professorat titular de les especialitats dels àmbits científics i tecnològic.
Total. Curs 2001-2002.

Especialitats	Curs 2001/2002	
	% Dones	% Homes
Anàlisi i química industrial	56,87	43,13
Biologia i geologia	60,07	39,93
Especialista, família: comunicació, imatge i so	50	50
Dibuix lineal	20,41	79,59
Disseny gràfic	-	100
Disseny industrial	-	100
Equips electrònics	2,29	97,71
Especialista família: fabricació mecànica	40	60
Física i química	53,57	46,43
Especialista família: indústries alimentàries		100
Informàtica	23,43	76,57
Instal·lacions electrotècniques		100
Instal·lació i equips de criança i cultiu	100	
Instal·lació i manteniment d'equips tèrmics i fluids	3,45	96,55
Laboratori	65,22	34,78

Especialitats	Curs 2001/2002	
	% Dones	% Homes
Màquines, serveis i producció	-	100
Especialista família: manteniment de vehicles autopropulsats	11,11	88,89
Manteniment de vehicles	1,34	98,66
Matemàtiques	46,76	53,24
Matemàtiques d'escoles d'arts	33,34	66,66
Mecanització i manteniment de màquines	0,68	99,32
Oficina de projectes de construcció	13,05	86,95
Oficina de projectes de fabricació mecànica	-	100
Operacions i equips d'elaboració de productes alimentaris	50	50
Operacions de processos	70	30
Operacions i equips de producció agrària	35	65
Organització i projectes de sistemes energètics	8,34	91,66
Organització i projectes de fabricació mecànica	9,84	90,16
Organització i processos de manteniment de vehicles	9,38	90,62
Pràctiques d'instrumentació i control	-	100
Pràctiques de micromecànica	-	100
Procediments de diagnòstic clínic i ortoprotètics	81,48	18,52
Procediments sanitaris i assistencials	87,76	12,24
Processos diagnòstics clínics i productes ortoprotètics	64,87	35,13
Processos de cultiu aquícola	75	25
Processos de producció agrària	10,53	89,47
Processos i mitjans de comunicació	35,72	64,28
Processos i productes d'arts gràfiques	58,33	41,67
Processos sanitaris	63,83	36,17
Processos en la indústria alimentària	50	50
Producció en arts gràfiques	27,27	72,73
Especialista família: sanitat	28,57	71,43
Sistemes electrònics	14,29	85,71
Sistemes electrotècnics i automàtics	6,98	93,02
Sistemes i aplicacions informàtiques	32,47	67,53
Soldadures	-	100
Tècniques de disseny gràfic	56,53	43,47
Tècniques de procediment d'imatge i so	17,65	82,35
Tecnologia	30,14	69,86
Teoria i pràctiques de disseny	60	40
Fotogratat i tipografia	-	100

Font: Departament d'Ensenyament. Estadística de l'ensenyament.

A4. LES PROFESSORES D'EDUCACIÓ UNIVERSITÀRIA

Taula A4.1. Categoria del professorat per sexe i universitat. Curs 2002-2003.

	Universitat de Barcelona		Universitat Autònoma de Barcelona		Universitat Politècnica de Catalunya		Universitat Pompeu Fabra		Universitat de Girona		Universitat de Lleida		Universitat Rovira i Virgili		SUPC						
	Dona	Home	Dona	Home	Dona	Home	Dona	Home	Dona	Home	Dona	Home	Dona	Home		Total					
Catedràtic Universitari	80	397	73	270	343	7	206	213	12	61	73	9	41	50	11	66	77	14	53	67	1.300
Titular Universitari	610	942	363	622	985	127	567	694	49	114	163	62	137	199	65	100	165	71	163	234	3.992
Catedràtic d'escola Universitària	29	28	9	21	30	33	86	119	1	7	8	3	11	14	7	22	29	12	8	20	277
Titular d'escola Universitària	284	228	70	55	125	112	327	439	18	32	50	42	87	129	82	75	157	85	99	184	1.596
Associat	293	291	584	372	570	942	197	838	1.035	135	470	205	331	536	49	119	168	128	208	336	4.071
Associat Mèdic	99	200	96	260	356							10	1	11	35	43	78	61	104	165	909
Associat Substituit	224	200	424									9			9	18					442
Visitant	2	1	3	1	1	1	6	7	3	16	19	1		1		1	1				32
Emèrit		9	9	3	17	20										1	1				30
Altres	126	268	394	6	15	21			12	17	29							68	67	135	579
Ajudant de cicle curt	5		5	7	7				9	12	21				1		1				34

Taula A4.1. Categoria del professorat per sexe i universitat. Curs 2002-2003. (Continuació)

	Universitat de Barcelona			Universitat Autònoma de Barcelona			Universitat Politècnica de Catalunya			Universitat Pompeu Fabra			Universitat de Girona			Universitat de Lleida			Universitat Rovira i Virgili			SUPC
	Dona	Home	Total	Dona	Home	Total	Dona	Home	Total	Dona	Home	Total	Dona	Home	Total	Dona	Home	Total	Dona	Home	Total	
Ajudant de cicle llarg de primera etapa	28	18	46	58	50	108				5	11	16				1			8	4	12	183
Ajudant de cicle llarg de segona etapa	44	34	78	17	15	32				17	5	22			1				2	6	8	154
Sense informar																						8
Total	1.824	2.616	4.440	1.067	1.903	2.970	477	2.030	2.507	261	610	871	335	614	949	260	436	696	461	713	1.174	13.607

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del DURSI.

Taula A4.2. Professorat segons l'àrea de coneixement per sexe i universitats. Curs 2002-2003.

	Universitat de Barcelona			Universitat Autònoma de Barcelona			Universitat Politècnica de Catalunya			Universitat Pompeu Fabra			Universitat de Girona			Universitat de Lleida			Universitat Rovira i Virgili			Total		
	Dona	Home	Total	Dona	Home	Total	Dona	Home	Total	Dona	Home	Total	Dona	Home	Total	Dona	Home	Total	Dona	Home	Total	Dona	Home	Total
Ciències Socials	526	795	1.321	372	585	957	30	125	155	132	379	511	111	171	282	56	87	143	131	176	307	1.358	2.318	3.676
Ciències	342	549	891	175	318	493	127	324	451	29	36	65	69	92	161	39	104	143	83	91	174	864	1.514	2.378
Ciències de la Salut	441	652	1.093	179	528	707	28	30	58	7	38	45	50	27	77	80	111	191	137	181	318	922	1.567	2.489
Arquitectura i Enginyeria	31	96	127	38	142	180	279	1.540	1.819	5	44	49	31	201	232	11	68	79	29	155	184	424	2.246	2.670
Humanitats	484	524	1.008	303	330	633	13	11	24	88	113	201	74	123	197	74	66	140	81	110	191	1.117	1.277	2.394

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del DJRSI.

A5. LES DONES EN EL MERCAT DE TREBALL

Taula A5.1. Taxa d'ocupació. Catalunya 1997-2002.

	Total	Homes	Dones
1997	44,0	56,7	32,1
1998	45,4	59,0	33,1
1999	47,0	59,7	35,5
2000	48,5	60,3	37,7
2001	48,4	60,0	37,6
2002	52,4	64,8	40,7

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Mercat de treball 2001 i mercat de treball 2002. Ampliació de resultats anuals de l'enquesta de població activa.

Taula A5.2. Taxa d'ocupació per sexe i grups d'edat. Catalunya 1997-2002.

		1997	1998	1999	2000	2001	2002
16-24 anys	Homes	38,3	43,0	48,1	48,6	43,7	49,3
	Dones	30,8	31,8	37,8	41,6	47,4	41,8
	Total	34,8	37,5	43,0	45,2	47,4	45,7
25-54 anys	Homes	84,7	87,6	89,0	89,6	89,1	89,8
	Dones	51,8	53,0	57,6	62,2	62,1	62,4
	Total	68,2	70,1	73	75,6	75,5	76,2
> 55 anys	Homes	23,3	23,8	23,1	23,9	23,9	27,1
	Dones	8,2	9,4	8,6	8,1	8,1	9,2
	Total	14,8	15,7	15,0	15,1	15,2	17,2

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Mercat de treball 2001 i mercat de treball 2002. Ampliació de resultats anuals de l'enquesta de població activa.

Taula A5.3. Població ocupada assalariada, per sector (milers de persones). Catalunya 1997-2002.

	Sector privat			Sector públic		
	Total	% Homes	% Dones	Total	% Homes	% Dones
1997-1998	1.491,8	62,4	37,6	266,0	50,4	49,6
1998-1999	1.554,4	63,0	37,0	255,1	46,3	53,7
1999-2000	1.671,4	60,8	39,2	247,3	43,8	56,2
2000-2001	1.760,7	58,9	41,1	265,8	45,9	54,1
2001-2002	1.757,4	59,2	40,8	257,5	45,2	54,8
2002-2003	1.971,5	59,5	40,5	292,1	45,0	55,0

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Mercat de treball 2001 i mercat de treball 2002. Ampliació de resultats anuals de l'enquesta de població activa.

Taula A5.4. Població ocupada assalariada, per tipus de contracte.
Catalunya 1997-2002.

	Indefinit			Temporal			Total		
	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones
1997	1.210,0	747,6	462,4	546,1	316,8	229,3	1.757,8	1.065,4	692,4
1998	1.275,0	788,3	486,6	531,0	307,5	223,5	1.809,5	1.097,5	712,0
1999	1.366,7	833,3	533,5	551,9	290,7	261,3	1.918,7	1.123,9	794,7
2000	1.486,9	868,9	618,0	539,6	289,2	250,4	2.026,5	1.158,1	868,4
2001	1.511,5	897,1	614,4	503,5	259,9	243,6	2.014,9	1.156,9	858,0
2002	1.751,1	1.051,8	699,3	512,5	253,5	258,9	2.263,6	1.305,3	958,3

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Mercat de treball 2001 i mercat de treball 2002.
Ampliació de resultats anuals de l'enquesta de població activa.

A6. LES DONES I LA RECERCA

Taula A6.1. Dones que fan R+D a l'empresa per branca d'activitat. Catalunya 2001.

		Personal en R+D			
		Nombre de persones			
CNAE	Branca d'activitat	Total	Dones	% Dones	% Dones sobre total dones
10 a 41	Indústria	12.173	2.606	21,4	78,329
50 a 93	Serveis	3.233	636	19,7	19,116
01+02+05	Agricultura	179	81	45,3	2,435
45	Construcció	43	4	9,3	0,120
	Total	15.628	3.327	21,3	25,785

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

Taula A6.2. Proporció de dones que fan R+D a les empreses industrials per branques d'activitat. Catalunya 2001.

		Nombre de persones		Percentatges	
CNAE		Total	Dones	% Dones	% Dones sobre total dones
10 a 41	Total indústria	12.173	2.606	21,4	100
24 29+30+31+	Indústria química	3.881	1.382	35,6	53
32+33+34+35	Maquinària, material de transport	5.572	490	8,8	18,8
17+18+19	Indústria tèxtil, confecció, cuir i calçat	776	324	41,8	12,4
15+16	Alimentació, begudes i tabac	602	188	31,2	7,2
20+21+22	Fusta, paper, edició i arts gràfiques	342	100	29,2	3,8
25	Cautxú i matèries plàstiques	278	55	19,8	2,1
26+36+28+ 40+41+27+10+ 11+12+13+14+ 23+37	Altres	722	67	9,3	0,6

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

Taula A6.3. Proporció de dones que fan R+D a les empreses de serveis per branques d'activitat. Catalunya 2001.

		Nombre de persones		Percentatges	
		Total	Dones	% Dones	% Dones sobre total dones
50 a 93	Total serveis	3.233	636	19,7	100
73	Serveis d'R+D	1.100	258	23,5	40,6
70+71+74	Altres serveis a empreses	666	135	20,3	21,2
72	Activitats informàtiques i connexes	785	113	14,4	17,8
64	Correus i telecomunicacions	347	82	23,6	12,9
80+85+90+92+93	Serveis públics, socials i col·lectius	132	32	24,2	5
50+51+52+55+65+66+67+60+6+62+63	Altres	185	16	8,6	0,5

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

Taula A6.4. Personal d'R+D en empreses (EDP) per branca d'activitat i sexe. Catalunya 2001.

CNAE	Branques d'activitat	Total	Dones	% Dones
01+02+05	Agricultura	122,8	54,9	44,7
10 a 41	Total indústria	10.656,4	2.296,4	21,5
10+11+12+ 13+14+23	Indústries d'extracció i petroli	0,0	0,0	0,0
15+16	Alimentació, begudes i tabac	420,7	122,6	29,1
17+18+19	Indústria tèxtil, confecció, cuir i calçat	678,8	305,5	45,0
17	Indústria tèxtil	256,8	63,0	24,5
18	Confecció i pelleteria	407,0	240,5	59,1
19	Cuir i calçat	15,0	2,0	13,3
20+21+22	Fusta, paper, edici i arts gràfiques	178,8	52,2	29,2
21	Cartó i paper	96,3	21,3	22,1
22	Edició, impressió i reproducció	72,0	27,9	38,8
24	Indústria química	3.526,4	1.264,4	35,9
24-244	Productes químics	1.370,6	419,8	30,6
244	Productes farmacèutics	2.155,8	844,6	39,2
25	Cautxú i matèries plàstiques	198,6	43,6	22,0
26	Productes minerals no metàl·lics	160,3	19,1	11,9
27	Metallúrgia	30,6	2,7	8,8
28	Manufactures metàl·liques	167,1	15,9	9,5
29+30+31+ 32+33+34+35	Maquinària i material de transport	5.041,9	450,4	8,9
29	Maquinària i equip mecànic	1.085,9	92,0	8,5
30	Màquines d'oficina, càlcul i ordenadors	263,3	5,2	2,0
31	Maquinària elèctrica	730,0	57,4	7,9
32	Equip electrònic	602,1	60,8	10,1
321	Components electrònics	245,3	18,0	7,3
32-321	Aparells de ràdio, TV i comunicació	356,8	42,8	12,0
33	Instruments, òptica i rellotgeria	314,1	23,0	7,3
34	Vehícles de motor	1.952,5	203,7	10,4
35	Altres materials de transport	94,0	8,3	8,8
353	Construcció aeronàutica i espacial	0,0	0,0	
35-351-353	Altres equips de transport	86,0	8,3	9,7

Taula A6.4. (Continuació)

CNAE	Branques d'activitat	Total	Dones	% Dones
36	Indústries manufactureres diverses	217,0	17,6	8,1
361	Mobles	56,4	3,6	6,4
36-361	Altres activitats de fabricació	160,6	14,0	8,7
37	Reciclatge	0,0	0,0	
40+41	Energia i aigua	36,2	2,4	6,6
45	Construcció	39,5	4,0	10,1
50 a 93	Total serveis	2.721,9	515,8	18,9
50+51+52+55	Comerç i hoteleria	73,3	8,0	10,9
60+61+62+63	Transport i emmagatzematge	*	*	
64	Correus i telecomunicacions	342,9	78,5	22,9
65+66+67	Mediació financera	79,7	3,8	4,8
70+71+72 +73+74	Immobiliàries, serveis a empreses	2.131,0	401,8	18,9
72	Activitats informàtiques i connexes	697,6	99,8	14,3
722	Programes d'ordinador	682,8	99,8	14,6
72-722	Altres activitats informàtiques	14,8	0,0	0,0
73	Serveis d'R+D	1.008,8	210,2	20,8
70+71+74	Altres serveis a empreses	424,6	91,8	21,6
80+85+90 +92+93	Serveis públics, socials i col·lectius	88,0	23,7	26,9
	Total	13.540,6	2.871,1	21,2

* Dades no subministrades per garantir el secret estadístic.
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.